

**ZBORNIK SAŽETAKA
XIV. KONFERENCIJA SOCIJALNIH RADNIKA**

SOCIJALNI RAD I MENTALNO ZDRAVLJE

Vodice, Hotel OLYMPIA, 15. – 17. 9. 2025.

SOCIJALNI RAD I MENTALNO ZDRAVLJE

ZBORNIK SAŽETAKA

Izdavač:

Hrvatska udruga socijalnih radnika

Za izdavača:

Štefica Karačić, dipl. socijalna radnica

Tajništvo:

Hrvatska udruga socijalnih radnika

Marija Biočić

Draškovićeva 27, Zagreb

Telefon: +385 1 4550 758, Fax: +385 1 4550 757

E mail: husr@husr.hr

Dizajn naslovnice:

Ema Rotim

Pokroviteljstvo:

Predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović

Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike

Ministarstvo zdravstva

Šibensko-kninska županija

Organizacijski odbor:

Štefica Karačić

Meri Gatin

Ljiljana Fabac

Marija Biočić

Marinka Bakula Anđelić

Ana Lučev

Vesna Drobac

Programski odbor:

Vanja Branica

Gordana Daniel

Olja Družić Ljubotina

Sanja Helfrih

Marijana Kletečki Radović

Dalida Kos

Ivana Mošić Pražetina

Zagreb, rujan 2025.

PREDGOVOR

Drage kolegice i kolege, dragi prijatelji,

dobrodošli na XIV. Konferenciju socijalnih radnika koja se održava od 15. do 17. rujna 2025. godine u Hotelu Olympia u Vodicama. Ove godine, konferencija je posvećena temi mentalnog zdravlja, koja je duboko utkana u profesiju socijalnog rada od samog početka profesionalnog razvoja u 50-tim godinama 20. stoljeća kada je prva obrazovana socijalna radnica zaposlena u Klinici za psihijatriju Vrapče. Tema mentalnog zdravlja je više nego aktualna u suvremenom, sve više digitaliziranom društvu, koje se suočava s brojnim socijalnim, zdravstvenim, gospodarskim i sigurnosnim rizicima, čiji negativni učinci djeluju i na mentalno zdravlje građana. Zdravstvena kriza izazvana pandemijom bolesti COVID-19 dovela je do porasta poteškoća mentalnog zdravlja što je doprinijelo dodatnom zanimanju za ovo područje te razumijevanju važnosti mentalnog zdravlja za dobrobit ljudi. Ove okolnosti potaknule su rasprave o izazovima brige o mentalnom zdravlju građana te smjernicama za organiziranje sustava sveukupne zaštite mentalnog zdravlja koji bi trebali osigurati kontinuiranu i koordiniranu brigu za mentalno zdravlje te usluge koje se temelje na potrebama ljudi. U tom smislu potrebna je aktivacija suradnje različitih dionika, od razine donošenja politika u području mentalnog zdravlja do neposrednog rada stručnjaka u profesionalnoj praksi, kako bi se unaprijedili i razvili novi sustavi formalne podrške mentalnom zdravlju.

Suvremena konceptualizacija mentalnog zdravlja sugerira prošireno razumijevanje u odnosu na dihotomno poimanje zdravlja i bolesti. Danas se mentalno zdravlje shvaća kao kontinuum iskustava koja variraju od optimalnog mentalnog zdravlja i dobrobiti pojedinca do iscrpljujućih stanja velikih patnji, emocionalne boli, poteškoća i problema mentalnog zdravlja s intenzivnim i dugotrajnim simptomima koji smanjuju sposobnost funkcioniranja pojedinca. Takvo razumijevanje u skladu je s biopsihosocijalnim modelom koji doprinosi obuhvatnijem sagledavanju kompleksnih činitelja koji djeluju na mentalno zdravlje. Socijalne determinante zdravlja, koje među ostalim uključuju i materijalni status i mreže socijalne podrške, utječu na mentalno zdravlje pojedinaca na način da doprinose pojavi teškoća mentalnog zdravlja s jedne strane, a s druge strane pojava poteškoća mentalnog zdravlja negativno se odražava na kvalitetu života, obrazovanje, zapošljavanje i ukupno funkcioniranje osobe u svakodnevnom životu dovodeći do socijalne izolacije, diskriminacije i stigme. Polazeći od suvremenog modela mentalnog zdravlja i holističkog pristupa zdravlju profesija socijalnog rada ima svoj značajni prostor stručnog djelovanja, posebice u zagovaranju socijalnih i zdravstvenih politika koje prepoznaju važnost kreiranja sustavne brige o mentalnom zdravlju, a koje su usmjerene otklanjanju prepreka pristupu sustavu formalne socijalne podrške, zdravstvene i socijalne skrbi, tržištu rada te ostvarivanju životnih prilika ljudi.

Socijalni radnici nužni su stručnjaci u multidisciplinarnim timovima za podršku mentalnom zdravlju. Oni su most između različitih dionika u sustavima socijalne politike s ciljem koordiniranja i osiguravanja optimalne pomoći i podrške osobama s poteškoćama mentalnog zdravlja i oboljelima od mentalnih bolesti. U svom svakodnevnom radu socijalni radnici se susreću s brojnim situacijama koje mogu biti i uzrok i posljedica problema u području mentalnog zdravlja te tada pružaju podršku, pomoć u ostvarenju potreba, osnažuju u nošenju i prevladavanju životnih izazova i nedaća, a kako bi pojedinci i njihove obitelji unaprijedili kvalitetu života. Ostvariti suradnju, graditi odnos s korisnikom, potaknuti uključivanje u proces pomaganja zahtijeva znanje, kompetencije, empatiju, strpljenje, mudrost i posvećenost korisniku. Istovremeno, socijalni radnik može se naći i pred brojnim izazovima povezanim s ograničenjima i nerazvijenosti sustava zaštite i podrške mentalnom zdravlju što može biti iscrpljujuće za stručnjaka.

Stoga smo XIV. Konferencijom socijalnih radnika otvorili temu socijalnog rada i mentalnog zdravlja s ciljem kritičkog i analitičkog promišljanja o mogućnostima profesionalnog djelovanja u različitim sustavima i potrebi unaprjeđenja stručnih praksi. Program ćemo otvoriti plenarnom panel raspravom sa socijalnim radnicima, aktivnim dionicima prakse u području mentalnog zdravlja s ciljem sagledavanja uloge socijalnog rada u tom području, s fokusom na postignuća profesije i izazove s kojima se suočava u suvremenom društvenom kontekstu. Panel raspravom ćemo i zatvoriti konferenciju, a u fokusu će tada biti mladi stručnjaci i potrebe onih koji se nalaze na početku svojeg profesionalnog puta. Plenarnim predavanjem tematizirati će se uloga odnosa u profesionalnom radu, korištenje jezika usmjerenog na osobu te razvoj profesionalnog odnosa kao sastavne komponente svake profesionalne intervencije u kojoj stručnjak „koristeći sebe“ stvara odnos kao sredstvo za kanaliziranje intervencija. Istraživački aktualna tema povezanosti mentalnog zdravlja roditelja i djece te dugotrajnih učinaka traumatskih iskustava biti će predstavljena kroz plenarni tematski simpozij prikazom rezultata kvalitativnog i kvantitativnog istraživanja provedenog u Hrvatskoj.

Ovogodišnja tema mentalnog zdravlja potaknula je nikad veći interes socijalnih radnika za aktivnim sudjelovanjem koji su svojim priložima doprinijeli bogatstvu programa konferencije. Različiti oblici formalne podrške mentalnom zdravlju kao i preventivne aktivnosti u tom području prikazane su kroz 45 poster prezentacija raspoređenih u dvije sekcije. Program nudi i 16 radionica, većim dijelom usmjerenih na brigu za mentalno zdravlje stručnjaka, ali i druge kreativne i suvremene pristupe u radu s korisnicima. Osim kroz poster prezentacije i radionice, navedene teme biti će zastupljene i kroz 40 izlaganja podijeljenih u 10 sekcija. Izlaganima će se obraditi i teme iz područja skrbničke zaštite, stigme i društvene nejednakosti koja je duboko povezana s mentalnim zdravljem te socijalnog rada u zdravstvu. Kao i ranijih godina, dominantno su prisutni primjeri dobre prakse te analiza izazova s kojima se stručnjaci susreću u sustavu socijalne skrbi. Međutim, biti će zastupljena

i iskustva socijalnih radnika u drugim sustavima, kao što su pravosuđe, zdravstvo, obrazovanje te iz rada udruga civilnog društva.

Vjerujemo da će predloženi stručni program konferencije potaknuti stručni dijalog, dijeljene iskustva te analitičko sagledavanje prakse socijalnog rada u području mentalnog zdravlja. Stoga svim sudionicima želimo ugodno i kreativno sudjelovanje na XIV. Konferenciji socijalnih radnika.

Programski i organizacijski odbor

PLENARNA IZLAGANJA

Ivana Mošić Pražetina

Odnos - ključan čimbenik mentalnog zdravlja

PLENARNA PANEL RASPRAVA

SOCIJALNI RAD I MENTALNO ZDRAVLJE

Moderatorica: Marijana Kletečki Radović

Sudjeluju: **Mara Budimir**, Psihijatrijska bolnica za djecu i mladež, **Tomislav Ramljak**, voditelj Centra za nestalu i zlostavljano djecu, **Sandra Kolaković**, Hrvatski zavod za socijalni rad, PU Peščenica, **Melita Horvat**, ravnateljica Doma za odrasle osobe Orehovica, **Jelena Klinčić**, ravnateljica Doma za odrasle osobe Zagreb

OČUVANJE DOBROBITI I MOTIVACIJE SOCIJALNIH RADNICA I SOCIJALNIH RADNIKA POČETNIKA

Moderatorica: Kristina Urbanc

Sudjeluju: **Katarina Tuftan**, Hrvatski zavod za socijalni rad, PU Dubrava, **Ivana Copak**, Hrvatski zavod za socijalni rad, PU Valpovo, **Hrvoje Šimunović**, Dom za starije osobe Maksimir, **Lana Luketić** i **Josipa Krnjeta**

PLENARNI TEMATSKI SIMPOZIJI

MEĐUGENERACIJSKI PRIJENOS TRAUME I MENTALNO ZDRAVLJE MLADIH

Marina Ajduković

Međugeneracijski prijenos traume: spoznaje iz tri istraživačke perspektive za praksu socijalnog rada utemeljenu na znanjima o traumi

Luka Stanić, Petra Kožljan i Miroslav Rajter

Mentalno zdravlje roditelja i adolescenata: međugeneracijski prijenos rizika i uloga zaštitnih čimbenika

Linda Rajhvajn Bulat, Jelena Ogresta, Nika Sušac i Ines Rezo Bagarić

Majčinstvo u sjeni rata: roditeljstvo nakon traumatskih iskustava

Vanja Branica, Jelena Ogresta, Ines Rezo Bagarić i Marina Ajduković

Očinstvo nakon iskustva rata: izazovi i otpornost

IZLAGANJA

Bojan Amanović, Gordana Daniel i Anamarija Adamek

Briga o mentalnom zdravlju djece i mladih u sustavu SOS Dječjeg sela Hrvatska

Marija Barišić

Mentalno zdravlje osoba s invaliditetom – podrška u lokalnoj zajednici

Anita Barišić i Lara Rašić

Mogućnosti i izazovi upotrebe digitalnih alata u pružanju savjetodavnih i psihosocijalnih usluga

Snježana Bubenik

Mentalno zdravlje i preventivne aktivnosti u Domu za starije osobe Ksaver

Kristina Bušljeta

Suvremena obitelj u transformaciji: mogućnosti savjetodavnog rada u digitalno doba

Olja Družić Ljubotina

Mentalno zdravlje u sjeni siromaštva: što znamo i kako djelujemo?

Ivanka Dugan

Preoblikovanje uloga u socijalnom radu za očuvanje mentalnog zdravlja

Tanja Fabris i Marijana Kletečki Radović

Odrednice neposrednog skrbništva iz perspektive socijalnih radnika

Kristina Frtalić

Poteškoće mentalnog zdravlja - izazov u provedbi usluge socijalnog mentorstva

Milica Gregurić Prugovečki

Nevidljive barijere, vidljive posljedice: mentalno zdravlje osoba s tjelesnim invaliditetom u kontekstu stigme i socijalne isključenosti

Vlasta Grgec Petroci

Razvoj otpornosti kod posvojenog djeteta i roditeljske strategije koje mogu pomoći

Nikol Jakobović i Irena Nikolić

Terapija igrom u radu s obiteljima u riziku

Nikolina Klamer Radaš

Izazovi i mogućnosti u radu s kompleksnim pacijentima u Psihijatrijskoj bolnici Ugljan

Marijana Kletečki Radović, Melanija Paradi i Marina Zupančić

HOME i dom: socijalnom podrškom do očuvanja mentalnog zdravlja osoba starije životne dobi

Lidija Koletić

Uloga i postupci socijalnih radnika u bolnici iz perspektive osoba oboljelih od depresije i shizofrenije

Josipa Kovač i Marko Trupković

Prva godina organizacije supervizije u sustavu socijalne skrbi – što smo naučili putem?

Marija Leopoldović, Tomislav Premuž, Ivana Linzenmajer i Danijela Smitka

BITI STRUČNJAK A OSTATI "ČOVJEK", briga za mentalno zdravlje stručnjaka i prevencija sagorijevanja

Zdravka Leutar, Marko Buljevac i Milica Gregurić Prugovečki

Uključenost u zajednicu osoba s teškoćama mentalnog zdravlja – analiza slučaja osobe u organiziranom stanovanju

Ljubica Leverda Hržina i Zdenka Maltar

Profesionalno djelovanje u prevladavanju teškoća mentalnog zdravlja ranjivih skupina u riziku od siromaštva te prevencija socijalne isključenosti

Mirjana Marojević

Prevencija profesionalnog sagorijevanja – naše sudjelovanje u projektu BURNOUT FREE ECI

Karolina Martinuš, Iva Kutle Alavuković i Marina Kajba

Mentalno zdravlje i stigma u radu sa starijim osobama

Josipa Mršić

Učinci pandemije na mentalno zdravlje i podrška osobama s duševnim smetnjama: iskustvo zdravstvenog sustava Grada Zagreba

Ružica Pandža i Tatjana Romić

Obiteljski centar i mogućnosti socijalnog rada u promicanju i zaštiti mentalnog zdravlja – pogled iz Područne službe Vukovarsko-srijemske

Ninoslava Pećnik

Zaštita mentalnog zdravlja predškolske djece u razvojnem riziku kroz program "Rastimo zajedno i mi"

Nikolina Popadić i Daria Čagalj

Mentalno zdravlje djece i odraslih u obiteljskom kontekstu: važnost odnosa, prisutnosti i brige o sebi

Helena Potočki i Marina Štrk

Briga o mentalnom zdravlju probacijskih službenika - od projektne aktivnosti do sustavne skrbi

Linda Rajhvajn Bulat, Jelena Ogresta, Petra Kožljan i Vanja Branica

Pristup mentalnom zdravlju prilagođen mladima: što adolescenti trebaju i žele?

Lara Rašić, Ivana Copak i Veronika Huber

Društvene mreže kao digitalni alat socijalnog rada u promociji i zagovaranju zaštite mentalnog zdravlja

Teodor Sabolić

VARtim – primjer dobre prakse međuresorne suradnje u pružanju podrške djeci s problemima u ponašanju i teškoćama mentalnog zdravlja

Anamarija Skušić Kolar

Djeca, ekrani i mentalno zdravlje: uloga socijalnog radnika u postavljanju granica, prepoznavanju potreba i podršci obiteljima

Marinela Smolčić i Elizabeta Müller

Udomi i ostavi trag ljubavi- podrška i osnaživanje udomiteljstva djece i odraslih osoba

Dubravka Smolić

Izazovi socijalnog rada u domu socijalne skrbi za odrasle osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja u procesu transformacije

Maja Šegović, Merica Šarčević i Karla Grozdanić

Jednake mogućnosti za djecu s teškoćama u razvoju na otocima

Željka Škrlec Valjak

Individualno planiranje u rehabilitaciji osoba sa ozljedom kralježnične moždine

Karla Šneperger

Mentalno zdravlje beskućnika - izazovi i spoznaje iz perspektive Hrvatske mreže za beskućnike

Patricija Štrenja i Zdenka Borić

Uloga socijalnog radnika u psihijatrijskoj bolnici Ugljan

Ivan Turković, Jelena Mihelj, Silvia Rusac i Maja Šicel

Brinemo li dovoljno o mentalnom zdravlju starijih osoba?

Eliza Ucović i Manuela Krakar Ahmedović

Utjecaj konzumacije opojnih sredstava na mentalno zdravlje djevojčica i djevojaka u alternativnoj skrbi – studija slučaja

Ljiljana Vrbić, Maja Matić Jurinić i Martina Mičuga

Tijelo u funkciji zaštite mentalnog zdravlja

Ines Zeljug i Ivona Hodak

Važnost uloge socijalnog radnika u radu s djecom s teškoćama mentalnog zdravlja u dječjem domu

RADIONICE

Alenka Aladrović Deklman i Tihana Petrović

Snaga iznutra: kako osobna odgovornost jača našu profesionalnu ulogu

Jelena Badžim, Lana Stijepović, Petra Vidović i Vedrana Vitez

Humor na poslu - luksuz ili nužnost?

Marinka Bakula Anđelić i Slavenka Martinović

Uloga socijalne podrške u poboljšanju mentalnog zdravlja

Željka Balić Čaljkušić

Karte na stol- tko sam ja kao socijalni radnik?

Natalija Barkidija i Slavica Tankuljić Grbavac

Ekspresivne tehnike u pomažućoj profesiji: kako ostati prisutan kada je teško

Antonija Canjuga i Lidija Perši

Moj kompas: kako pronaći smjer i snagu za promjene

Tamara Dabov i Tatjana Ninić

(ZA)držimo pomagače

Gordana Daniel, Anamarija Adamek i Bojan Amanović

Učenje emocionalnih vještina - put kvalitetnijem odrastanju i mentalnom zdravlju djece

Franka Dodig

Tijelo, pokret i dah – unutarnji resursi

Spomenka Dukarić, Lidija Vinković i Kristina Zorčec

Povezanost humora i stresa u prevenciji mentalnog zdravlja

Larisa Gornik i Ines Škrabić Aničić

Društveno prihvatljiva i društveno neprihvatljiva sredstva ovisnosti – stavovi stručnjaka i utjecaj stavova na profesionalni rad

Lidija Kućinski- Fogadić i Božica Galić

Što činim za sebe da bih pomagao drugima

Martin Rogelj

Primjena kreativnih tehnika u radu s mladima s poteškoćama mentalnog zdravlja

Kristina Vlahović i Zdravka Leutar

Bibliodrama i mentalno zdravlje - „Dođite k meni“

Ema Vukov Trifunović, Marija Ražnjević i Sunčica Rašić Ajkunić

Postupanje Hrvatskog zavoda za socijalni rad po prijavi o gomilanju otpada u stambenom prostoru

Nina Živković

Brini za sebe

POSTER PREZENTACIJE

Karla Ambruš i Marina Bosnar

Iskustva stigmatizacije i diskriminacije osoba s teškoćama mentalnog zdravlja

Marina Bencek i Silvia Vučinić Žokalj

U korak s vremenom: socijalno mentorstvo i zaštita mentalnog zdravlja putem suvremenih tehnologija

Gordana Berc i Marina Milić

Uloga savjetovanja u području mentalnog zdravlja

Dea Bešić i Antonija Šunjić

Briga za mentalno zdravlje stručnjaka i prevencija sagorijevanja

Martina Biškup Stepinac, Stela Čusak i Anamarija Podolski

Podrška roditeljima djece s teškoćama: briga o mentalnom zdravlju kroz informiranje, savjetovanje i usluge

Mira Bošnjak i Andrijana Bokunović

Siromaštvo i mentalne bolesti

Tereza Buconić

Medijska pismenost kao preventivni alat u zaštiti mentalnog zdravlja – ispitivanje stavova stručnjaka

Danijela Burić, Sanja Jurki i Martina Kenfelja

Paternalizam i skrbništvo – gdje je granica između zaštite i ograničavanja tuđih sloboda?

Mihaela Hršak, Marina Šturlan i Josipa Sinković

Uloga poludnevnog boravka u razvoju dječjih socijalnih i obrazovnih vještina iz perspektive korisnika

Ana Erak-Hunić

Suradnja obitelji i stručnog tima doma za starije osobe u skrbi za korisnike oboljele od Alzheimerove bolesti i drugih demencija

Lidija Erceg, Lovorka Horvačić, Ivana Lokas Ščetko, Nikolina Puškarić i Barbara Salopek Trusić

Briga za mentalno zdravlje stručnjaka i prevencija sagorijevanja

Martina Frantal Glogolja i Jelena Jurić

Podrška roditeljima djece s teškoćama u razvoju u malom domu

Danijela Glogolja, Anita Jandrić Nišević i Tihana Novak

Supervizija kao podrška mentalnom zdravlju i prevenciji sagorijevanja stručnjaka u zatvorskom sustavu i probaciji

Danijela Glogolja, Maja Karamarko i Marta Tašner

„Mom životu sjaj“ – prikaz programa

Borja Grmoja i Ivana Crnjac

Skrbnička zaštita

Branka Jadrijević i Katarina Ničetić

Ostati snažan dok pomažeš drugima

Monika Kozjak, Jadranka Juranić, Petra Mlinjarić, Jelena Bošnjak, Lucija Mesar i Ivana Vidaček

Povjerenje, razumijevanje, podrška: iskustva mladih korisnika usluge psihosocijalne podrške

Ana Kral Pranjić i Mladena Facković

Korisnik usluge smještaja = ravnopravni član zajednice

Vesna Lojpur, Ana Lipša, Ana Bilić i Maja Hundrić

Podrška mentalnom zdravlju starijih osoba kroz aktivnosti Programa podrške u lokalnoj zajednici Gerontološki centri Grada Zagreba

Ivona Lovrić

Burnout i Boreout

Simona Malina i Ema Župić

Veteranski centar – uloga i rad socijalnih radnica u skrbi za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji

Blaža Marinković, Ana Stojanović i Martina Miriam Kovacevic

Mentalno zdravlje i fenomen „incel“

Helena Smiljanec, Roman Hršak i Sunčica Mikac

Digitalni stres i mentalno zdravlje mladih u organiziranom stanovanju: izazovi suvremenog odrastanja pod povećalom sustava skrbi

Kristina Mostarac, Dora Širanović, Mirela Šentija Knežević i Karla Martina Štefanić

Grad Zagreb – partner u očuvanju mentalnog zdravlja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

Klara Perhoč i Ivana Majnarić

Malim koracima do velikih promjena - prikaz slučaja

Ivana Petljak Solowka i Jasenka Lovrić

Mentalno zdravlje djece sa intelektualnim teškoćama - izazovi, podrška, razvoj usluga

Natalija Poleščak i Mirela Bradica

Dobrodošao/la osjećaj se sigurno ovdje

**Sanja Poljak Tolić, Ana Benić Stipčević, Ljiljana Jurić, Ivan Pačić, Dubravka Marušić
Bojan Krsnik i Nikolina Moretić**

Podrška mentalnom zdravlju roditelja posvojitelja

Tihana Premuž i Natalija Novak

Tko skrbi za one koji skrbe? Mentalno zdravlje u sustavu socijalne skrbi

Tena Prodanović i Franjo Imbrišić

Suradnja Stručne cjeline za djecu, mlade i obitelj PU Dubrava s pružateljima usluga mentalnog zdravlja

**Petra Rajković, Lucija Kapitanović, Tea Klapirić Bušić, Marija Dimjašević, Vita Anić i
Paula Bošnjak**

Sagorijevanje u pomagačkim profesijama - Skriveni teret stručnjaka

Marija Sekondo i Vanesa Orlić

Integrirane socijalne i zdravstvene usluge u zaštiti mentalnog zdravlja u domu za starije osobe

Jelena Stanić Lučin i Nikolina Grgić

Burn the social worker out

Petar Šajfar i Filip Lažeta

Skrb temeljena na znanjima o traumi kao doprinos unaprjeđenja rada s osobama s mentalnim teškoćama

Merica Šarčević, Maja Šegović i Karla Grozdanić

Primjer dobre prakse međusektorske suradnje u očuvanju mentalnog zdravlja i funkcionalnosti obitelji u riziku – slučaj četveročlane obitelji u lokalnoj zajednici

Maja Šicel, Jelena Mihelj i Ivan Turković

Gubitak i proces žalovanja u starijoj dobi

Bernarda Šimunic i Anamarija Sušilović Radmanić

Zaštita mentalnog zdravlja stručnjaka u sustavu socijalne skrbi

Hrvoje Šimunović, Ana Kozjak, Cvita Šimić, Dora Krsteski i Diana Gaćina

Očuvanje mentalnog zdravlja starijih osoba u Domu za starije osobe Maksimir

Bibijana Šoša i Klara Milaković

Integracija korisnika oboljelih od Alzheimerove bolesti i drugih demencija u zajednicu doma za starije osobe

Dora Trgovec, Petra Horvatić, Marijana Rodin i Tanja Kotolenko

Pomažem, ali i ja trebam pomoć: Burnout u socijalnoj skrbi

Valentina Vinković Sabolić

Uloga voditelja mjere intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem roditeljske skrbi u jačanju mentalnog zdravlja roditelja u riziku

Sanja Zdep, i Maja Mikulec Lončarić

Percepcija prihvaćenosti i stigmatizacije u domu i zajednici

Ines Žabarović Tikvić i Petra Mačković

Zaštita mentalnog zdravlja štićenika pružanjem usluga u zajednici

PLENARNO IZLAGANJE

Ivana Mošić Pražetina

Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice

Klinika za psihijatriju

e-mail: iprazetina@gmail.com

ODNOS – KLJUČAN ČIMBENIK MENTALNOG ZDRAVLJA

Mentalno zdravlje i socijalni rad dijele istu okosnicu, a to je odnos. Odnosi s drugima kreiraju način na koji mislimo, osjećamo i djelujemo od najranijih dana. U odnosu s drugima gradimo odnose, donosimo odluke i oblikujemo svijet u kojem živimo. Kada imamo dobar odnos prema sebi, možemo ostvariti vlastite sposobnosti, učiti, raditi, aktivno doprinositi našim zajednicama i nositi se sa životnim stresom i poteškoćama u zdravlju. Drugim riječima kada se možemo povezivati, funkcionirati, nositi se sa stresom i napredovati u okolini s drugima znači da smo mentalno zdravi. Ipak, u tranzitnim i često kriznim točkama našeg životnog ciklusa u njihovu prevladavanju, izostane odgovarajuća podrška pa se tada poremete misli i osjećaji, promijeni se ponašanje koje može ugroziti naše fizičko zdravlje, odnose s drugima pa čak i egzistenciju. Tada je važno kraj sebe imati vještog praktičara, socijalnog radnika, koji će se s nama moći povezati, razumjeti nas, osnažiti i pružiti sigurnost u situaciji nesigurnosti. Suvremeni pristup u socijalnom radu uključuje korištenje jezika usmjerenog na osobu i podrazumijeva da je svaki susret jedinstven i da je ljudsko ponašanje složeno i višestruko. Podrazumijeva i da ljudi nisu samo racionalna bića, već imaju afektivne (svjesne i nesvjesne) dimenzije koje obogaćuju, ali istovremeno i kompliciraju ljudske odnose te razumije da su ljudsko ponašanje i profesionalni odnos sastavne komponente svake profesionalne intervencije u kojoj stručnjak „koristeći sebe“ stvara odnos kao sredstvo za kanaliziranje intervencija. Izlaganje će približiti praksu koja se temelji na odnosima te će iz kuta praktičara, socijalnog radnika koji se bavi mentalnim zdravljem, prikazati kako nas taj pristup istovremeno može približiti korisnicima/klijentima/pacijentima i sačuvati njihovo dostojanstvo u najtežim trenucima s kojima se susreću u životu te nas zaštititi od sindroma sagorijevanja i oplemeniti.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, suvremeni socijalni rad, odnosi

PLENARNA PANEL RASPRAVA

SOCIJALNI RAD I MENTALNO ZDRAVLJE – POSTIGNUĆA I IZAZOVI PRAKSE

Moderira: **Marijana Kletečki Radović**

Sudjeluju:

Mara Budimir, Psihijatrijska bolnica za djecu i mladež, Zagreb

Melita Horvat, ravnateljica Doma za odrasle osobe Orehovica

Jelena Klinčić, ravnateljica Doma za odrasle osobe Zagreb

Sandra Kolaković, HZSR PU Peščenica

Tomislav Ramljak, voditelj Centra za nestalu i zlostavljanu djecu, Višnjevac

Panel raspravom želi se otvoriti prostor za razgovor o ulozi socijalnog rada u području mentalnog zdravlja, s fokusom na postignuća profesije i izazove s kojima se suočava u suvremenom društvenom kontekstu. Mentalno zdravlje sve se više razumijeva kao kontinuum iskustava, od dobrobiti i optimalnog funkcioniranja do teških i dugotrajnih poteškoća, a ne kao isključiva podjela na zdravlje i bolest. Holistički pristup mentalnom zdravlju omogućuje dublje razumijevanje međuodnosa individualnih, obiteljskih i društvenih čimbenika, dok socijalne determinante zdravlja presudno oblikuju rizike, ishode i mogućnosti socijalne integracije. U tom okviru socijalne radnice i radnici djeluju na sjecištu politike, prakse i svakodnevnog života korisnika. Njihova uloga obuhvaća neposrednu podršku osobama s teškoćama mentalnog zdravlja, osnaživanje obitelji, zagovaranje dostupnih i pravednih usluga te posredovanje između različitih sustava. Posebna vrijednost socijalnog rada očituje se u multidisciplinarnim timovima, gdje doprinosi koordinaciji sustava, razvoju održivih modela skrbi te uklanjanju prepreka koje proizlaze iz stigme i diskriminacije. Panel će stoga ponuditi pregled dosadašnjih postignuća u praksi, od razvoja inovativnih modela podrške i jačanja suradnje među dionicima, do osnaživanja korisnika u procesu oporavka. Istodobno će otvoriti pitanja ključnih izazova: nedostatnih resursa, fragmentiranosti i regionalnih nejednakosti u dostupnosti usluga podrške mentalnom zdravlju te mjesta socijalnog rada u području zaštite mentalnog zdravlja. Cilj rasprave jest potaknuti kritičku razmjenu iskustava, mapirati doprinos socijalnog rada u području mentalnog zdravlja te istaknuti smjernice za daljnji razvoj profesionalne prakse i politika. Na taj način socijalni rad potvrđuje svoju nezamjenjivu ulogu u oblikovanju održivih, dostupnih i inkluzivnih sustava podrške mentalnom zdravlju u zajednici.

Ključne riječi: socijalni rad, mentalno zdravlje, profesionalna praksa

OČUVANJE DOBROBITI I MOTIVACIJE SOCIJALNIH RADNICA I SOCIJALNIH RADNIKA POČETNIKA

Moderira: Kristina Urbanc

Sudjeluju:

Katarina Tuftan, Hrvatski zavod za socijalni rad, PU Dubrava

Ivana Copak, Hrvatski zavod za socijalni rad, PU Valpovo

Hrvoje Šimunović, Dom za starije osobe Maksimir,

Lana Luketić i Josipa Krnjeta

Biti socijalni radnik/radnica – početnik ili početnica u različitim segmentima prakse socijalnog rada, bilo u različitim sustavima (socijalne skrbi, zdravstva, pravosuđa, obrazovanja) bilo u civilnim udrugama znači biti intenzivno povezan s procesom učenja, novim iskustvom, novom okolinom, nepoznavanjem odnosa u toj okolini, a naročito s procjenom vlastitih kompetencija i snalaženjem u novim situacijama te integraciji svega navedenog u koncept koji nazivamo „profesionalnom osobom“. Značajno obilježje ovog razdoblja je ranjivost mladih stručnjaka i stručnjakinja koja može biti uvećana zbog načina na koji im pristupaju iskusniji kolege/mentori, načina vođenja i pružanja ili uskraćivanja informacija i podrške. Osim ranjivosti i povećana ovisnost o iskusnijim kolegama/mentorima jedna je od karakteristika početnika i početnica. Ona je neophodna u ovoj fazi kada stručnjaci i stručnjakinje početnici još nisu u mogućnosti autonomno profesionalno djelovati. Stoga iz profesionalne ranjivosti i ovisnosti proizlazi i potreba za jasnim, strukturiranim vođenjem kroz osiguravanje instituta pripravnništva tijekom prvih godina stjecanja radnog iskustva te osiguravanje poželjnih okolnosti za razvoj i strukturu učenja (Thomas, 2010.).

Cilj panel rasprave je dobiti uvid u aktualne poteškoće socijalnih radnica i radnika koji su na početku svojeg profesionalnog puta te omogućiti raspravu o mogućim rješenjima i unaprijeđenju profesionalne podrške ovim stručnjakinjama i stručnjacima.

Ključne riječi: pripravnništvo, mentorstvo, ranjivost, profesionalna dobrobit

PLENARNI TEMATSKI SIMPOZIJ

Marina Ajduković

prof. emerita Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: marina.ajdukovic@pravo.unizg.hr

MEĐUGENERACIJSKI PRIJENOS TRAUME I MENTALNO ZDRAVLJE MLADIH

Simpozij objedinjava kvalitativno i kvantitativno istraživanje projekta „Međugeneracijski prijenos rizika za mentalno zdravlje adolescenata” koji se provodio od 2021. do 2025. uz financijsku podršku Hrvatske zaklade za znanost (IP-2020-02-5967). Cilj projekta je pridonijeti boljem razumijevanju povezanosti mentalnog zdravlja roditelja i djece, te međugeneracijskog prijenosa učinaka nepovoljnih životnih događaja na stil roditeljstva i mentalno zdravlje roditelja i njihove djece. Naglasak je na primjeni stečenih spoznaja od prepoznavanje dugotrajnih učinaka traumatizacije u djetinjstvu do pružanja kompleksnih intervencija socijalnog rada utemeljenih na znanjima o traumi kroz promicanje otpornosti pojedinaca, obitelji i zajednica. U prvom izlaganju „Međugeneracijski prijenos traume: Spoznaje iz tri istraživačke perspektive za praksu socijalnog rada utemeljenu na znanjima o traumi” bit će prikazane spoznaje o povezanosti traumatskih događaja doživljenih u djetinjstvu, uključujući ratna iskustva, s dugoročnim problemima mentalnog zdravlja roditelja i njihove djece. U izlaganju „Mentalno zdravlje roditelja i adolescenata: Međugeneracijski prijenos rizika i uloga zaštitnih čimbenika” analizira se povezanost internaliziranih problema roditelja i djece adolescentske dobi. Slijede dva izlaganja koja se temelje na kvalitativnim podacima u kojima je prikazano kako majke s iskustvima ratne traume iz djetinjstva, a kako očevi doživljavaju svoje odrastanje u vrijeme Domovinskog rata i kako ga povezuju sa svojim roditeljstvom. To su izlaganja „Majčinstvo u sjeni rata: Roditeljstvo nakon traumatskih iskustava” i „Očinstvo nakon iskustva rata: Izazovi i otpornost” koja će omogućiti zanimljivu i korisnu usporedbu rodnog diskursa kako u doživljaju prošlih traumatskih iskustava tako i u doživljaju njihovih učinaka na roditeljstvo. Više informacija o projektu je dostupno na mrežnoj stranici: <https://intrad.pravo.unizg.hr/> te na poveznici <https://intrad.pravo.unizg.hr/2025/05/21/zavrsna-konferencija-projekta-intrad/>

Ključne riječi: međugeneracijski prijenos traume, roditeljstvo, adolescenti, socijalna skrb utemeljena na znanju o traumi

Marina Ajduković

prof. emerita Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: marina.ajdukovic@pravo.unizg.hr

MEĐUGENERACIJSKI PRIJENOS TRAUME: SPOZNAJE IZ TRI ISTRAŽIVAČKE PERSPEKTIVE ZA PRAKSU SOCIJALNOG RADA UTEMELJENU NA ZNANJIMA O TRAUMI

Svijest da potrebe traumatiziranih pojedinaca, obitelji i zajednica zahtijevaju specifičan pristup u (psiho)socijalnom polju dovela je do razvoja koncepta „skrb utemeljena na znanju o traumi“ (trauma informed care - TIC) (Levenson, 2017.). TIC se razlikuje od terapije usmjerene na traumu, jer primarni cilj nije izravno rješavanje trauma iz prošlosti, već sagledavanje aktualnih problema u kontekstu traumatskih iskustava različitih skupina korisnika - od zlostavljane djece, žena i starijih osoba, do izbjeglica, ratnih veterana i njihovih obitelji. TIC se oslanja na skup osnovnih načela: sigurnost, povjerenje, izbor, suradnja i osnaživanje. Ovi koncepti trebaju biti dosljedno isprepleteni i primjenjivani kroz sve faze socijalnog rada s korisnicima – od prijema, procjene, planiranja, pružanja i zaključivanja usluga. Pristup utemeljen na znanjima o traumi je transdisciplinarno polje koje nudi integriraniji pogled na traumu i njezin neposredni i dugoročni učinak na živote djece i odraslih. Nova područja znanja, kao što su neuroznanost i epigenetika, pružaju novo razumijevanje intervencija koje su usmjerene na izgradnju osjetljivijih i podržavajućih sustava za traumatizirane osobe i koje nisu retraumatizirajuće. Povećanjem razumijevanja načina na koje se trauma prenosi s roditelja na potomstvo, mogu se razviti učinkovite intervencije usmjerene na dugotrajne učinke traume i promicanje mentalnog zdravlja i otpornosti pojedinaca, obitelji i zajednica. Pri tome je značajno razumjeti različite skupine mehanizama prijenosa traume i s njom povezanih poteškoća mentalnog zdravlja – socijalizacijski i epigenetski. Polazeći od toga u izlaganju će biti predstavljen cilj i metodologija prikupljanja kvalitativnih, kvantitativnih i epigenetskih podataka projekta „Međugeneracijski prijenos rizika za mentalno zdravlje adolescenata“ koji se provodio uz financijsku podršku Hrvatske zaklade za znanost (IP-2020-02-5967).

Ključne riječi: skrb utemeljena znanjem o traumi, mentalno zdravlje, međugeneracijski prijenos traume, socijalizacijski i epigenetski prijenos traume

Stanić Luka

Kožljan Petra

Rajter Miroslav

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: luka.stanic@pravo.unizg.hr

MENTALNO ZDRAVLJE RODITELJA I ADOLESCENATA: MEĐUGENERACIJSKI PRIJENOS RIZIKA I ULOGA ZAŠTITNIH ČIMBENIKA

Dosadašnja istraživanja pokazuju da traumatska iskustva poput rata ostavljaju dugotrajne posljedice na osobe koje su ih proživjele. Osim njih, dugotrajne posljedice mogu imati i djeca osoba koje su proživjele traumatska iskustva kroz međugeneracijski prijenos traume. Cilj ovog izlaganja prikazati rezultate kvantitativnog istraživanja o međugeneracijskom prijenosu rizika za mentalno zdravlje adolescenata te ulogu zaštitnih čimbenika. Istraživanje je provedeno na uzorku 854 učenika srednjih škola (51,2% djevojke; $M_{dob} = 15,18$, $SD = 0,42$) te 805 roditelja (53,7% majke) iz tri županije (Sisačko-moslavačka, Brodsko-posavska, Karlovačka). Podaci su prikupljeni u okviru projekta Hrvatske zaklade za znanost (IP-2020-02-5967).

Rezultati istraživanja pokazuju da adolescenti čiji roditelji imaju više razine internaliziranih problema, također imaju više razine internaliziranih problema. Nadalje, rezultati pokazuju da su fizičko kažnjavanje i parentifikacija medijatori između internaliziranih problema roditelja i internaliziranih problema adolescenata. U pogledu zaštitnih čimbenika, rezultati pokazuju da roditelji koji su zadovoljniji socijalnom podrškom iskazuju niže razine internaliziranih problema. Osim toga, i njihova djeca, kao i njihovi supružnici, također pokazuju manje internaliziranih teškoća. Dodatno, kvalitetni odnosi s vršnjacima pokazali su se kao zaštitni čimbenik za adolescente u odnosu između internaliziranih problema roditelja i internaliziranih problema adolescenata. Iz navedenih rezultata proizlazi nekoliko praktičnih implikacija. Prije svega, važno je pružiti adekvatnu podršku roditeljima u suočavanju s traumatskim iskustvima i izazovima mentalnog zdravlja. Također, ključno je pravovremeno prepoznati i smanjivati mehanizme prijenosa rizika na adolescente, poput parentifikacije i fizičkog nasilja. Zaključno, nužno je provoditi integrirane intervencije usmjerene na roditelje, adolescente, škole i druge dionike u zajednici, s ciljem osiguravanja sveobuhvatne i kontinuirane podrške obiteljima.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, roditelji, adolescenti, međugeneracijski prijenos, zaštitni čimbenici

Linda Rajhvajn Bulat

Jelena Ogresta

Nika Sušac

Ines Rezo Bagarić

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: linda.rajhvajn@pravo.hr

MAJČINSTVO U SJENI RATA: RODITELJSTVO NAKON TRAUMATSKIH ISKUSTAVA

Dosadašnja istraživanja pokazuju da iskustvo traume može umanjiti roditeljske kapacitete, poticati nesigurne obrasce privrženosti, dovesti do pretjerane zaštite djece, straha od separacije te poteškoća u emocionalnom odgovaranju na potrebe djece. Majke s iskustvom ratne traume često pokazuju različite roditeljske stilove koji ograničavaju adekvatnu brigu o djeci, no otpornost može ublažiti negativne učinke te potaknuti odgovorno roditeljstvo i zaštititi djecu od posljedica roditeljskih traumatskih iskustava.

Izlaganje prikazuje rezultate kvalitativnog dijela istraživanja, s ciljem dobivanja uvida u doživljaj roditeljstva iz perspektive majki koje su ratnu traumu doživjele u djetinjstvu ili adolescenciji. Istraživanje je provedeno na namjernom uzorku od 33 majke (37–60 godina). Podaci su prikupljeni polustrukturiranim intervjuom i analizirani metodom tematske analize, u okviru projekta Hrvatske zaklade za znanost (IP-2020-02-5967). U skladu s dosadašnjim spoznajama, sudionice iskazuju izražene osjećaje straha i zabrinutosti za sigurnost svoje djece te povećanu potrebu za zaštitom djece. Majke iskazuju i poteškoće u postavljanju granica koje se kod dijela njih manifestiraju kroz popustljivi roditeljski stil te autoritarni roditeljski stil kao način održavanja kontrole i sigurnosti. Iskustva majki su pokazala i pozitivne učinke proživljene ratne traume kao što su jačanje obiteljskog zajedništva, prenošenje vrijednosti djeci poput zahvalnosti, solidarnosti, tolerancije, važnosti obrazovanja, razvijanje empatije i vještina suočavanja sa stresom.

Dobiveni rezultati ukazuju na važnost razvoja socijalnog rada utemeljenog na znanjima o traumi, s fokusom na prepoznavanju roditelja koji imaju traumatsko iskustvo, posljedica istog po njihovo mentalno zdravlje, psihoedukaciju roditelja, jačanje roditeljskih kapaciteta i izgradnju podrške koja potiče pozitivno roditeljstvo kod osoba s iskustvom traume.

Ključne riječi: roditeljstvo, ratna trauma, adolescenti, majke, kvalitativno istraživanje

Vanja Branica

Jelena Ogresta

Ines Rezo Bagarić

Marina Ajduković

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: vanja.branica@pravo.hr

OČINSTVO NAKON ISKUSTVA RATA: IZAZOVI I OTPORNOST

Cilj izlaganja je prikazati različite aspekte roditeljstva očeva adolescenata koji su odrastali ili bili mladi odrasli u vrijeme Domovinskog rata. U intervjuima je sudjelovalo 27 očeva prosječne dobi 48 godina, a koji su početkom Domovinskog rata bili prosječne dobi 17 godina. Ovi očevi su prethodno sudjelovali u kvantitativnom dijelu istraživanja te su uključeni u kvalitativno istraživanje temeljem broj iskazanih traumatskih događaja tijekom djetinjstva i mladosti. Rezultati su pokazali da su neki sudionici (38%) za vrijeme Domovinskog rata bili maloljetnici ili mlađi punoljetnici koji nisu sudjelovali neposredno u borbama, a da ih je većina (62%) bila u mladoj odrasloj dobi i sudjelovala u ratnim operacijama. Sudionici s iskustvom sudjelovanja u ratnim operacijama su imali viši rezultat na upitniku aktualnih simptoma PTSP-a i niži rezultat na drugim mjerama mentalne dobrobiti. Očevi koji su bili aktivno uključeni u ratna zbivanja i imali više znakova PTSP-a svoje roditeljstvo opisuju distanciranim, uz teškoće ostvarivanja bliskih odnosa s djecom. Očevi koji su u vrijeme rata bili djeca opisuju iskustva diskriminacije koju su doživjeli kao prognanici te iskustvo života u lošim materijalnim uvjetima nakon rata i povratka, uz percepciju ubrzanog odrastanja. Izražavaju veću uključenost u roditeljstvo i usmjerenost na djecu i njihovu dobrobit. Rezultati kvantitativnog i kvalitativnog dijela istraživanja koje je provedeno kao dio projekta Hrvatske zaklade za znanost (IP-2020-02-5967), pokazuju na negativan učinak ratne traume na očinstvo i na potrebu razvoja programa podrške očevima koji su doživjeli traumatsko iskustvo.

Ključne riječi: traumatski događaji, simptomi PTSP, roditeljstvo, očevi, Domovinski rat

IZLAGANJA

Bojan Amanović

Gordana Daniel

Anamarija Adamek

SOS Dječje selo Hrvatska

e-mail: gordana.daniel@sos-dsh.hr

BRIGA O MENTALNOM ZDRAVLJU DJECE I MLADIH U SUSTAVU SOS DJEČJEG SELA HRVATSKA

Briga o mentalnom zdravlju djece i mladih u središtu je rada SOS Dječjeg sela Hrvatska. Svakodnevno nastojimo pružiti sigurno i podržavajuće okruženje u kojem djeca mogu razvijati otpornost, vještine suočavanja i osjećaj vlastite vrijednosti. Upravo zato sudjelujemo u projektu provedbe EASE intervencije – znanstveno utemeljenog programa psihološke podrške za adolescente koji im pomaže da prepoznaju i razumiju svoje emocije, bolje se nose sa stresom i grade pozitivne odnose s odraslima oko sebe. U želji da se mladi dodatno osnaže i steknu konkretne vještine koje im mogu pomoći u svakodnevnom nošenju s emocionalnim teškoćama, projekt se temelji na grupnom radu s adolescentima i njihovim pružateljima skrbi.

EASE (Emocionalne vještine za mlađe adolescente) je intervencija razvijena od strane Svjetske zdravstvene organizacije i UNICEF-a, a namijenjena djeci od 10 do 15 godina koja pokazuju znakove emocionalne uznemirenosti – tjeskobu, zabrinutost, povlačenje ili promjene u ponašanju. Intervencija uključuje sedam grupnih modula za adolescente te tri za njihove skrbnike, provodi se jednom tjedno, a osmišljena je tako da je mogu voditi posebno obučene osobe koje ne moraju imati stručnu pozadinu u mentalnom zdravlju uz podršku strukturiranog priručnika, zbirke priča i radnih materijala. Tijekom susreta adolescenti usvajaju vještine poput prepoznavanja i imenovanja emocija, smirivanja svog tijela, mijenjanje svojih postupaka i rješavanja problema. Istovremeno, pružatelji skrbi dobivaju podršku u razvoju pozitivnijih odnosa s djecom kroz pohvalu, aktivno slušanje i brigu o sebi. U izlaganju ćemo prikazati kako EASE izgleda u praksi i kako ga SOS Dječje selo Hrvatska planira provoditi kroz rad s djecom i mladima u zajednici.

Ključne riječi: EASE, SOS dječje selo, vještine, adolescenti, pružatelji skrbi

Anita Barišić

Lara Rašić

Pravni fakultet Osijek

e-mail: abarisic@pravos.hr, lrasic@pravos.hr

MOGUĆNOSTI I IZAZOVI UPOTREBE DIGITALNIH ALATA U PRUŽANJU SAVJETODAVNIH I PSIHOSOCIJALNIH USLUGA

Ubrzani razvoj digitalnih tehnologija i njihova svakodnevna integracija u profesionalni kontekst značajno utječu na transformaciju prakse socijalnog rada, pri čemu upotreba digitalnih alata postaje važan oblik pružanja usluga korisnicima u fizički udaljenim, kriznim i stigmatiziranim okolnostima. Digitalna praksa u socijalnom radu podrazumijeva uporabu digitalnih komunikacijskih kanala u svrhu savjetovanja, edukacije, supervizije, pružanja psihosocijalne podrške i sličnih aktivnosti. Cilj je ovoga rada analizirati mogućnosti i ograničenja primjene digitalnih alata u socijalnom radu, s posebnim naglaskom na očuvanje empatije te uspostavljanje i održavanje pomažućeg profesionalnog odnosa u digitalnom okruženju. U radu su identificirane prednosti ovakvog pristupa poput pristupačnosti u kriznim situacijama, ravnopravnijeg pristupa uslugama, ekonomičnosti i smanjene stigme. S druge strane, prepoznati su izazovi digitalne prakse među kojima se ističu tehničke prepreke, digitalna isključenost, ograničena komunikacija te nedostatak edukacija i podrške stručnjacima. Posebno su razmotrene etičke dileme koje proizlaze iz digitalne prakse, uključujući pitanja zaštite privatnosti i povjerljivosti podataka, osiguravanja informiranog pristanka te održavanja profesionalnih granica. Na temelju pregleda relevantne literature, na kraju rada iznesene su praktične smjernice za socijalne radnike koji pružaju usluge putem digitalnih komunikacijskih kanala, s ciljem očuvanja kvalitete, profesionalne odgovornosti i etičkih standarda u suvremenoj praksi.

Ključne riječi: digitalna praksa, etičke dileme, mogućnosti i izazovi, socijalni rad

Marija Barišić

Centar za rehabilitaciju Stančić

e-mail: barisic.3korakadalje@gmail.com**MENTALNO ZDRAVLJE OSOBA S INVALIDITETOM – PODRŠKA U LOKALNOJ ZAJEDNICI**

Zdravlje je stanje potpune tjelesne, mentalne i socijalne dobrobiti, odnosno blagostanja, a ne samo odsustvo bolesti i iznemoglosti. Samim time za mentalno zdravlje kao dio općeg blagostanja nije dovoljno samo odsustvo mentalnih poremećaja, nego na njega utječu različiti biološki i socijalni čimbenici. Mentalno zdravlje je stanje mentalnog blagostanja koje omogućuje nošenje sa stresnim životnim situacijama, svjesnost vlastitih mogućnosti, dobro učenje i rad te pridonošenje zajednici. Ono je komponenta koja podupire pojedinačne i kolektivne sposobnosti donošenja odluka, stvaranje odnosa i oblikovanja svijeta. Da bi osoba očuvala mentalno zdravlje mora imati vlastite i okolinske resurse za nošenje sa stresnim događajima. Čimbenici koji predstavljaju veći rizik za mentalno zdravlje su: siromaštvo, socijalna isključenost, nezaposlenost i (ne)dostupnost usluga. Osobe s invaliditetom su češće izložene navedenim čimbenicima te su time češće i narušenog mentalnog zdravlja. Stoga je važno prepoznati njihove potrebe i osigurati im adekvatnu podršku. Centar za rehabilitaciju Stančić u svojoj Podružnici Vrbovec u lokalnoj zajednici pruža usluge osobama s invaliditetom kojima nastoji poboljšati njihovu kvalitetu života. Kroz različite aktivnosti osobe s intelektualnim i mentalnim teškoćama stvaraju i šire svoju socijalnu mrežu, sudjeluju u radno okupacijskim aktivnostima, uključuju se u lokalnu zajednicu te su njezini aktivni sudionici. Stoga je cilj izlaganja naglasiti važnost brige o mentalnom zdravlju osoba s invaliditetom te kroz primjere dobre prakse i podrške u lokalnoj zajednici osvijestiti mogućnosti rada na poboljšanju njihove kvalitete života kroz brigu o mentalnom zdravlju.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, osobe s invaliditetom, intelektualne teškoće, mentalne bolesti, primjeri dobre prakse

Snježana Bubenik

Dom za starije osobe Ksaver

e-mail: snjezana.bubenik@dom-ksaver.hr

**MENTALNO ZDRAVLJE I PREVENTIVNE AKTIVNOSTI U
DOMU ZA STARIJE OSOBE KSAVER**

Mentalno zdravlje potrebno je razumijevati ne samo kao odsutnost mentalne bolesti već ono uključuje razne pozitivne i poželjne ishode kao što su samopoštovanje, pozitivna slika o sebi, sreća, optimizam, osjećaj ispunjenosti i kompetentnosti, nada. Za očuvanje mentalnog zdravlja važni su odnosi s drugim ljudima te sudjelovanje u društvenoj zajednici.

Visoka životna dob često donosi suočavanje sa tjelesnim ograničenjima zbog narušenog tjelesnog zdravlja, u tim trenucima posebno je važno održati dobro mentalno zdravlje. Mentalno jaka/stabilna osoba lakše se nosi sa tjelesnim ograničenjima i stresovima.

Govoreći o osobama starije životne dobi posebno naglašavamo važnost zadovoljstva osobnim životom što predstavlja mjeru prilagodbe na proces starenja. Blagostanje, odnosno zadovoljstvo osobe starije životne dobi ne ovisi samo o povećanju standarda te kvaliteti života, važna je svijest društva u cjelini koje razumije potrebe osoba starije životne dobi. Naglašavamo važnost i značaj prisutnosti uže i šire okoline u životu starijih osoba. Samo društvo koje brine o starijima može garantirati njihovu sigurnost i zaštitu.

Korisnici Doma za starije osobe Ksaver kao i ostali umirovljenici u domovima Grada Zagreba prepoznati su kao posebno osjetljiva korisnička skupina zbog svoje visoke životne dobi koja sa sobom nosi određene specifičnosti. Upravo iz ovog razloga govoriti ćemo o svakodnevnoj uključenosti u rješavanju profesionalnih izazova, stručni tim naše ustanove radi na temeljnom principu, individualni pristup svakom pojedincu. Korisnici su obuhvaćeni grupom radne terapije, pjevanjem, vrtlaranjem, fizikalnim vježbama i drugim aktivnostima koje im pomažu u očuvanju mentalnog zdravlja. Ovom prilikom prezentirati će se dva primjera iz prakse, rad stručnjaka sa osobama narušenog mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, tjelesno zdravlje, korisnik, starija životna dob

Kristina Bušljeta

Obiteljski centar

Područna služba Grad Zagreb

e-mail: Kristina.Busljeta@socskrb.hr

**SUVREMENA OBITELJ U TRANSFORMACIJI:
MOGUĆNOSTI SAVJETODAVNOG RADA U DIGITALNO DOBA**

Sve veći broj obitelji suočava se s promjenama unutar obiteljskog sistema uslijed prekida partnerskog odnosa roditelja. U nošenju s neizbježnim promjenama poneke obitelji koriste usluge Obiteljskog centra u obliku savjetodavnog rada ili obiteljske medijacije. Bez obzira obraća li se obitelj samoinicijativno ili je upućena na korištenje usluga Obiteljskog centra, zajedničko im je to da se promjene do kojih dolazi uslijed prekida partnerskog odnosa roditelja odražavaju na sve aspekte života obitelji - od kognitivne, emocionalne i ponašajne domene na razini svakog člana do praktičnih pitanja za obitelj u cjelini. Drugim riječima, promjene do kojih dolazi uslijed prekida partnerskog odnosa roditelja imaju utjecaj na mentalno zdravlje svakog člana obitelji i obitelj u cjelini. Zbog toga je cilj ovog izlaganja prikazati neka iskustva savjetodavnog rada s obiteljima u procesu transformacije obiteljskog života uslijed prekida partnerskog odnosa roditelja s naglaskom na rad koji se temelji na korisničkoj perspektivi te osnaživanju svakog člana obitelji i poticanju obiteljske otpornosti kako bi se očuvalo mentalno zdravlje. Bit će prikazano kako se navedeno postiže kroz preoblikovanje prekida partnerskog odnosa roditelja iz „neuspjeha“, „poraza“ u gubitak i tugovanje te preoblikovanje sukoba iz „nepoželjnog“, „štetnog“ u uobičajeno i s potencijalom za pozitivne promjene budući da takva perspektiva pruža temelj za empatiju i suradnju tijekom transformacije obitelji. Uz prikaz postojećih praktičnih iskustva, ovim izlaganjem želi se potaknuti i promišljanje o mogućnostima korištenja suvremenih tehnologija u poticanju empatije i suradnje tijekom transformacije obitelji uslijed prekida partnerskog odnosa roditelja, a na tragu pozitivnih iskustava drugih zemalja.

Ključne riječi: Obiteljski centar, prekid partnerskog odnosa, transformacija obitelji, preoblikovanje, suvremena tehnologija

Olja Družić Ljubotina

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: olja.druzic.ljubotina@pravo.hr

MENTALNO ZDRAVLJE U SJENI SIROMAŠTVA: ŠTO ZNAMO I KAKO DJELUJEMO?

Siromaštvo i mentalno zdravlje su u dvosmjernom i kompleksnom odnosu pri čemu je materijalna deprivacija često povezana s nižom razinom emocionalne stabilnosti i kontrole, osjećaja sigurnosti i ukupne psihološke dobrobiti pojedinaca i obitelji. Ranjive skupine – djeca, roditelji, beskućnici te općenito korisnici zajamčene minimalne naknade – posebno su izloženi negativnim učincima siromaštva na mentalno zdravlje. Posljednjih petnaest godina je istraživački interes u području siromaštva u Hrvatskoj porastao pa tako i u kontekstu mentalnog zdravlja osoba koje žive u materijalnoj deprivaciji. Stoga će u okviru ovog izlaganja biti prikazan uvid u nalaze nekoliko istraživanja u koje je autorica bila uključena samostalno ili sa suradnicima. Rezultati pokazuju da se djeca koja žive u siromaštvu suočavaju s osjećajima nesigurnosti, tjeskobe, srama, stigme i bespomoćnosti. Njihovi roditelji iskazuju također osjećaj srama, društvene stigme, stresa i tjeskobe te se suočavaju s osjećajem nemoći, beznađa i krivnje zbog svog materijalnog statusa. Beskućnici se vrlo često suočavaju s problemima mentalnog zdravlja pri čemu značajan broj njih ima ozbiljne psihičke teškoće koje zahtijevaju kontinuiranu i adekvatnu zdravstvenu skrb. Roditelji iz jednoroditeljskih obitelji, primarno majke, iskazuju nešto višu razinu depresivnih simptoma u odnosu na one iz dvoroditeljskih obitelji dok korisnici zajamčene minimalne naknade imaju nižu razinu samopoštovanja, osjećaj manjka kontrole nad životom te općenito lošije procjenjuju svoje mentalno zdravlje. Ovim izlaganjem će se ukazati na zajedničke obrasce psiholoških posljedica siromaštva pri čemu dosadašnja saznanja mogu poslužiti kao temelj za oblikovanje učinkovitijih mjera u području mentalnog zdravlja i socijalne politike kad je riječ o ranjivim skupinama koje žive u uvjetima siromaštva.

Ključne riječi: siromaštvo, mentalno zdravlje, ranjive skupine, Hrvatska, istraživanja

Ivanka Dugan

Hrvatski zavod za socijalni rad

Županijska služba Varaždinske županije

e-mail: idugan@socskrb.hr

PREOBLIKOVANJE ULOGA U SOCIJALNOM RADU ZA OČUVANJE MENTALNOG ZDRAVLJA

Cilj rada je pružiti socijalnim radnicima praktične strategije za prepoznavanje vlastitih dominantnih uloga unutar dramskog trokuta te ponuditi smjernice za prelazak u osnažujuće uloge. Primjenom ovih strategija, socijalni radnici mogu očuvati svoje mentalno zdravlje, povećati profesionalnu učinkovitost i poticati autentično osnaživanje korisnika, umjesto da ih drže u ciklusu ovisnosti ili sukoba. Ovaj pristup naglašava proaktivnu ulogu socijalnog radnika u poticanju rasta, odgovornosti i samostalnosti, kako kod sebe tako i kod korisnika. Suvremeno socijalno djelovanje često se susreće s izazovima koji proizlaze iz dinamičkih interakcija s korisnicima i sustavom. Neadekvatno preuzimanje uloga unutar tzv. "dramskog trokuta" (Žrtva, Progonitelj, Spasitelj) može značajno narušiti mentalno zdravlje socijalnih radnika, dovesti do profesionalnog izgaranja i smanjiti učinkovitost intervencija. U ovom radu istražiti ćemo koncept dramskog trokuta, naglašavajući kako socijalni radnici nenamjerno mogu biti uvučeni u ove nezdrave uloge, što rezultira osjećajima bespomoćnosti, kritiziranja drugih ili prekomjerne odgovornosti. Karpmanov dramski trokut, iako koristan za razumijevanje disfunkcionalnih obrazaca, nudi nam putokaz za prepoznavanje i transformaciju ovih uloga. Rad će se fokusirati na važnost usvajanja "zdravih egzistencijalnih pozicija" ("Ja sam OK, Ti si OK") kao temelja za izgradnju zdravih profesionalnih odnosa. Predstaviti će se alternative dramskom trokutu kroz prizmu "osnažujućeg trokuta" Borac preuzima odgovornost i fokusira se na rješenja, Izazivač asertivno komunicira potrebe, a Trener osnažuje druge da preuzmu odgovornost za vlastite izazove.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, pomagačka zanimanja, dramski trokut, osnažujući trokut

Tanja Fabris

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Pula

Marijana Kletečki Radović

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: marijana.kletecki.radovic@pravo.hr

ODREDNICE NEPOSREDNOG SKRBNIŠTVA IZ PERSPEKTIVE SOCIJALNIH RADNIKA

Neposredno skrbništvo oblik je skrbničke zaštite namijenjen osobama koje nisu u mogućnosti brinuti o svojim pravima i interesima, a po službenoj dužnosti obavljaju ga stručni radnici PU HZSR. Stručnjaci, koji obavljaju neposredno skrbništvo, upozoravaju na mnoge poteškoće u praksi koje su povezane s učinkovitošću i organizacijom instituta neposrednog skrbništva. U izlaganju će se predstaviti rezultati istraživanja koje je imalo za cilj dobiti uvid u obilježja neposrednog skrbništva i istražiti kakva su mišljenja socijalnih radnika o neposrednom skrbništvu te koje su mogućnosti unapređenja ovog vida skrbničke zaštite. U anketnom istraživanju sudjelovalo je 247 socijalnih radnika zaposlenih u PU HZSR s najmanje pet godina radnog iskustva i tri godine iskustva u neposrednom skrbništvu. Za prikupljanje podataka korišten je *Upitnik o neposrednom skrbništvu i mišljenju socijalnih radnika* kojeg su ispitanici ispunjavali putem web ankete. Dobiveni rezultati ukazali su na to da su socijalni radnici preopterećeni poslovima neposrednog skrbništva, da skrbničku dužnost obavljaju duži niz godina bez da za svoj rad traže naknadu, iako na nju imaju zakonsko pravo. Mišljenja su da se nedovoljno vrednuje skrbnički rad od strane drugih dionika u zajednici te da su zakonodavne promjene u pogledu instituta neposrednog skrbništva nužne. Teškoće koje izdvajaju su nedostatak sustavne institucionalne podrške i vremena za obavljanje neposrednog skrbništva tijekom radnog vremena te pasivnost obitelji. Ono što bi im olakšalo u radu je mogućnost izbora pri odabiru žele li biti imenovani neposrednim skrbnikom, bolja zakonodavna rješenja o neposrednom skrbništvu te definirana naknada za obavljanje skrbničkog posla za svakog korisnika pod skrbničkom zaštitom.

Ključne riječi: skrbnička zaštita, neposredno skrbništvo, socijalni radnici

Kristina Frtalić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Križevci

e-mail: kristina.frtalic@gmail.com

POTEŠKOĆE MENTALNOG ZDRAVLJA – IZAZOV U PROVEDBI USLUGE SOCIJALNOG MENTORSTVA

Socijalno mentorstvo je usluga koja nudi novu perspektivu za korisnike, socijalne radnike, socijalne mentore i druge dionike. Radi se o inovativnom modelu rada u sustavu socijalne skrbi koji je usmjeren na pojedince u riziku od socijalne isključenosti te se temelji na odnosu povjerenja i partnerstva između socijalnog mentora i korisnika. U izlaganju dati će se prikaz provedbe u PU Križevci, od identifikacije potencijalnih korisnika te uključivanje korisnika, preko informiranja korisnika o samoj usluzi te mentorskom procesu kao i senzibilizacija korisnikove bliže okoline važne za kvalitetu participacije u usluzi. Također, prikazati će se i analizirati dva slučaja provedbe socijalnog mentorstva s korisnicima oboljelim od shizofrenije odnosno nespecificirane organske psihoze. Prikazati će se tijekom mentorskog procesa te izazovi u provedbi procesa. U radu s korisnicima s teškoćama mentalnog zdravlja potrebna je prilagodba procesa socijalnog mentorstva specifičnim potrebama korisnika i njegovim mogućnostima sudjelovanja u usluzi, osnaživanje kao i suradnja sa drugim dionicima, voditeljem slučaja i bližom okolinom. Osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja mogu aktivno sudjelovati u socijalnoj usluzi socijalnog mentorstva uz uvjet da je bolest u remisiji te da korisnik ima intelektualne kapacitete za sudjelovanje u procesu. Kod potencijalnih korisnika postoji stigmatizacija vezano za sam dolazak u PU odnosno nedovoljna osviještenost potrebe brige o mentalnom zdravlju kao i mogućnostima pružanja podrške vezano za osobnu promjenu. Zaključno će se osvrnuti i na poželjne osobine i vještine socijalnog mentora te specifičnosti provođenja socijalnog mentorstva s osobama s problemima mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: socijalno mentorstvo, osnaživanje, prilagodba, suradnja

Milica Gregurić Prugovečki

Društvo tjelesnih invalida, Zagreb

e-mail: milica.greguric@gmail.com

NEVIDLJIVE BARIJERE, VIDLJIVE POSLJEDICE: MENTALNO ZDRAVLJE OSOBA S TJELESNIM INVALIDITETOM U KONTEKSTU STIGME I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

Mentalno zdravlje osoba s tjelesnim invaliditetom izloženo je složenom međuodnosu individualnih iskustava i šire društvene zajednice u kojoj su često marginalizirani. Iako su fizičke prepreke često prepoznate i (više-manje) adresirane, nevidljive prepreke – poput stigme, predrasuda i institucionalne isključenosti – ostaju duboko ukorijenjene i imaju nedvojen utjecaj na psihološko blagostanje. Stigmatizacija nerijetko dovodi do socijalne izolacije, smanjenog samopouzdanja, otežanog pristupa podršci i u konačnici socijalne isključenosti. Ovaj rad polazi od pretpostavke da je mentalno zdravlje temeljno ljudsko pravo te da je odgovornost zajednice i struke aktivno djelovati u njegovoj zaštiti i promicanju.

Profesija socijalnog rada, kao pokretač društvenih promjena može kroz zagovaranje, osnaživanje i povezivanje sektora doprinijeti razvoju inkluzivnih i dostupnih sustava podrške. Istovremeno, civilno društvo danas ima ključnu ulogu u mobilizaciji zajednice, prepoznavanju potreba i zagovaranju politika koje uključuju glas osoba s invaliditetom u donošenje odluka. Umjesto pasivnog odgovora na posljedice stigme, predlaže se proaktivni pristup koji obuhvaća jačanje kapaciteta zajednice, edukaciju stručnjaka, participaciju korisnika, podizanje javne svijesti i promociju važnosti teme mentalnog zdravlja.

Zaključno, rad poziva na jačanje uloge socijalnog rada i civilnog društva u izgradnji sustava koji mentalno zdravlje osoba s tjelesnim invaliditetom stavlja u fokus profesionalne i društvene brige – ne kao iznimku već kao standard svakog inkluzivnog društva.

Ključne riječi: osobe s tjelesnim invaliditetom, stigma, mentalno zdravlje, socijalna isključenost

Vlasta Grgec-Petroci

Obiteljski centar

Područna služba Grad Zagreb

e-mail: vlastagpetroci@gmail.com

RAZVOJ OTPORNOSTI KOD POSVOJENOG DJETETA I RODITELJSKE STRATEGIJE KOJE MOGU POMOĆI

Otpornost možemo definirati kao proces pozitivne prilagodbe unatoč izloženosti poteškoćama, traumama, prijetnjama u razvoju ili drugim značajnim stresnim situacijama. Dječja otpornost predstavlja sposobnosti djeteta da uspije izdržati i oporaviti se unatoč patnji i emocionalnom trpljenju u bitnim traumatskim uvjetima, ekstremnoj deprivaciji, ili dugotrajnoj izloženosti životu u visoko rizičnim situacijama. U razvoju posvojene djece često su prisutni različiti nepovoljni utjecaji u prenatalnom razdoblju te zanemarivanje, zlostavljanje i višestruke separacije u ranoj razvojnoj dobi. Proživljene traume mogu dugoročno nepovoljno utjecati na djetetov psihički, neurološki i fizički razvoj te mogu prožimati odnose djeteta sa skrbnicima, braćom i sestrama, vršnjacima i učiteljima i nakon smještaja djeteta u sigurno i stabilno okruženje posvojiteljske obitelji. Stoga je „otpornost“ esencijalni koncept zaštite mentalnog zdravlja i bitan dio psihosocijalne prilagodbe i oporavka posvojenog djeteta. Stručnjaci i autori koji se bave pitanjima razvojne traume i roditeljstva traumatizirane djece nude roditeljima praktične načine odgoja i brige o djeci koristeći principe razvojnog re-roditeljstva koje se pokazuje kao učinkovita pomoć posvojenoj djeci u smanjenju utjecaja traume, izgradnji samopoštovanja i zdravog odnosa privrženosti. U ovom radu bit će opisani osnovni principi razvojnog re-roditeljstva te će biti istaknute neke praktične smjernice koje mogu pomoći stručnjacima i posvojiteljskim obiteljima u prevladavanju dugoročnih negativnih učinaka traumatskih iskustava na posvojenu djecu. Cilj je pomoći djetetu u uspostavljanju sigurnosti, povjerenja i oporavka kako bi se lakše nosilo s teškoćama i bolje funkcioniralo u stresnim situacijama. U radu se ističe važnost uloge roditelja, ali i stručnjaka u kontekstu jačanja kapaciteta otpornosti posvojiteljskih obitelji za prevladavanje različitih stresnih i kriznih situacija koje se mogu javiti prije, tijekom i nakon zasnivanja posvojenja.

Ključne riječi: posvojenje, posvojena djeca, otpornost, trauma, razvojno re-roditeljstvo

Nikol Jakobović**Irena Nikolić**

SOS Dječje Selo Lekenik

e-mail: nikol.jakobovic@sos-dsh.hr

TERAPIJA IGROM U RADU S OBITELJIMA U RIZIKU

SOS Dječje selo Hrvatska, kroz SOS Dječje selo Lekenik, od 2014. godine provodi Program jačanja obitelji putem Savjetovališta i Mobilnog tima na području Sisačko-moslavačke županije. Program je usmjeren na unapređenje skrbi o djeci i prevenciju njihova izdvajanja u uvjetima nedostatka lokalnih usluga i visoke razine deprivacije. Tijekom godina, kroz edukacije stručnih suradnika u području psihoterapije i terapije, uvedene su različite metode rada s djecom i obiteljima. Među njima se posebno ističe terapija igrom – pristup koji, osim djeteta, uključuje i širi obiteljski sustav, čime promjena u jednom segmentu potiče promjene u cijelom obiteljskom funkcioniranju. Dva glavna pristupa u našem radu su: individualna terapija igrom s djetetom, koja može uključivati roditelje u različitim oblicima, te Theraplay – strukturirani oblik terapije usmjeren na jačanje odnosa kroz igru, tjelesnu bliskost i senzorne aktivnosti. Terapija igrom provodi se i u domovima korisnika kroz rad Mobilnog tima. Time se djetetu i obitelji pristupa u njihovom prirodnom okruženju, čime se dodatno jačaju odnosi, emocionalna regulacija i roditeljske kompetencije. U izlaganju će biti prikazani konkretni modaliteti i primjeri rada s obiteljima u riziku.

Ključne riječi: terapija igrom, obitelji u riziku, SOS Dječje selo

Nikolina Klamer Radaš

Psihijatrijska bolnica Ugljan

e-mail: nikolinaklamer@gmail.com

IZAZOVI I MOGUĆNOSTI U RADU S KOMPLEKSNIM PACIJENTIMA U PSIHIJATRIJSKOJ BOLNICI UGLJAN

Psihijatrijska bolnica Ugljan osnovana je 1955. radi liječenja psihički bolesnih odraslih osoba. Bolnica je organizirana kroz akutne i kronične odjele. Pacijenti se zaprimaju na akutne odjele, a ukoliko pacijent ima složenu strukturu bolesti ili lošiju socioekonomsku pozadinu njegovo se liječenje nastavlja na kroničnim odjelima kroz produženo liječenje. Pacijent kod kojeg kronično liječenje traje duže i zahtjeva višestruke intervencije multidisciplinarnog tima nazivamo kompleksni pacijent. Vrijeme produženog liječenja ovisiti će s toga o višestrukim faktorima kao što su težina psihičke bolesti, postojanje somatskih oboljenja, podrška obitelji i lokalne zajednice, ekonomska stabilnost i pravna sigurnost.

Socijalni radnik u tretmanu kompleksnog pacijenta poduzima različite radnje i aktivnosti kako bi se stvorili povoljni uvjeti za otpust pacijenta. U svom radu nailazi na brojne izazove kao što su nedovoljno jasno definiranu nadležnosti ustanova, tromost i nesuradnju institucija, nedostatak podrške od strane obitelji zbog iscrpljenosti i nedovoljnih resursa, nedostatak podrške lokalne zajednice, financijsku ovisnost pacijenta, socijalnu izoliranost i pravnu nesigurnost. U izlaganju se predlažu mogućnosti za poboljšanje sustava s naglaskom na unaprijeđenje kvalitete usluge, dostupnost i efikasnost. Kao jedan od primjera navodi se i potreba za uvođenjem socijalno-zdravstvenih ustanova koje mogu pružiti zbrinjavanje kompleksnih pacijenata.

Ključne riječi: kompleksni pacijenti, socijalni rad u psihijatriji, sustav podrške, socijalno zdravstvene ustanove, hospitalizam

Marijana Kletečki Radović

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Melaniya Paradi

Marina Zupančić

Dom za starije osobe Centar

HOME I DOM: SOCIJALNOM PODRŠKOM DO OČUVANJA MENTALNOG ZDRAVLJA OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI

U starijoj životnoj dobi socijalna podrška ima važnu ulogu u očuvanju mentalnog zdravlja jer doprinosi smanjenju stresa te poboljšava kognitivno, emocionalno i tjelesno funkcioniranje starije osobe. Svakodnevna praksa u domu za starije osobe, pokazala je da su korisnici koji sudjeluju u različitim aktivnostima, poput radionica, tečajeva, društvenih i sportskih igara, pjevanja, plesa ili jednostavnog druženja, vidljivo zadovoljniji, emocionalno stabilniji i motiviraniji. Takve aktivnosti potiču osjećaj korisnosti, pripadnosti i psihološkoj dobrobiti. Nasuprot tome, kod osoba koje su socijalno izolirane, bilo da žive same ili nisu uključene u zajedničke aktivnosti, pojava depresivnosti, anksioznosti, gubitka životne motivacije, smanjenja kognitivnih funkcija, značajno je češća. Takva stanja dovode do opadanja kvalitete života i otežavaju funkcioniranje osoba starije životne dobi.

U radu će se prikazati ostvarena suradnja HOME-a i Doma Centar, koja ima za svrhu kreirati prostor u kojem se kroz socijalnu interakciju i međugeneracijski susret provode aktivnosti koje doprinose uključivanju starijih osoba i pozitivnom mentalnom zdravlju. HOME – Centar za socijalnu podršku i inovacije okuplja studentice i studente Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu koji kroz iskustveno učenje dodatno razvijaju svoje profesionalne kompetencije u neposrednoj praksi socijalnog rada. U okviru suradnje HOME-a i Doma Centar, studenti su proveli projekt „Zvijezda“ s ciljem osnaživanja mentalnog, kognitivnog i tjelesnog zdravlja te socijalne uključenosti starijih osoba. Evaluacija projekta pokazala je pozitivne učinke ovakvih programa na psihološko stanje korisnika, njihovu aktivaciju, osjećaj pripadnosti i socijalne integracije. Socijalna podrška i aktivno uključivanje pokazali su se kao dobar temelj za prevenciju mentalnih poteškoća u starijoj životnoj dobi. Starija dob ne mora značiti pasivnost, uz dobru podršku, to može biti razdoblje ispunjeno smislom, aktivnošću i osjećajem zajedništva.

Ključne riječi: HOME, Dom Centar, socijalna podrška, uključenost, pozitivno mentalno zdravlje

Lidija Koletić

NPB dr. Ivan Barbot Popovača

e-mail: lidija.koletic@gmail.com

ULOGA I POSTUPCI SOCIJALNIH RADNIKA U BOLNICI IZ PERSPEKTIVE OSOBA OBOLJELIH OD DEPRESIJE I SHIZOFRENIJE

Profesija socijalnog rada zauzima važno mjesto u području zaštite mentalnog zdravlja. Socijalni rad u zdravstvu počeo se razvijati početkom 20. stoljeća u Americi. Empirijski dokazi ukazali su na to da su pacijentovi ishodi bolji kada u liječenju uz liječnika sudjeluje i socijalni radnik. Uvođenjem socijalnih radnika u bolnički sustav stavlja se naglasak na širi sustav svakog pojedinca. Socijalni radnici provode intervencije koje su usmjerene na osnaživanje oboljelih osoba kako bi ostvarili svoje ciljeve, nadvladali poteškoće, uvažavajući perspektivu najvulnerabilnije skupine u društvu - osoba s psihičkim poteškoćama. Izlaganjem će se prikazati rezultati istraživanja o doživljaju osoba koje boluju od psihičkih poteškoća o ulozi i postupcima socijalnih radnika u bolnici. Istraživanje se temelji na kvalitativnoj metodi prikupljanja i analize podataka. Podaci su prikupljeni metodom polustrukturiranog intervjua na uzorku od 48 osoba oboljelih od depresije i shizofrenije koji se nalaze na liječenju u NPB dr. Ivan Barbot Popovača. Sudionici istraživanja navode da se uloga socijalnog radnika u bolnici očituje kroz individualni i grupni rad, rad s obitelji pacijenta, informiranje o zakonima i pravima iz sustava socijalne skrbi, savjetovanje te stručnu podršku. Socijalne radnike doživljavaju kao stručnjake pune razumijevanja, osobe od povjerenja i važan dio multidisciplinarnog tima. Nakon hospitalizacije dolazi do povećane razine funkcionalnosti te su vidljive pozitivne promjene zbog čega se osjećaju osnaženo i rehabilitirano. Zaključno može se reći da osobe oboljele od depresije i shizofrenije izražavaju zadovoljstvo i ispunjena očekivanja zbog svakodnevne dostupnosti i pozitivnog iskustva sa socijalnim radnicima. Ovo istraživanje omogućilo je dobivanje uvida u mogućnosti unapređenja prakse rada temeljem korisničke perspektive.

Ključne riječi: osobe oboljele od depresije i shizofrenije, uloga socijalnih radnika u bolnici, korisnička perspektiva

Josipa Kovač
Marko Trupković
Akademija socijalne skrbi
e-mail: josipa.kovac@asosk.hr

PRVA GODINA ORGANIZACIJE SUPERVIZIJE U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI – ŠTO SMO NAUČILI PUTEM?

U okviru projekta „*Uspostava Akademije socijalne skrbi i razvoj ljudskih potencijala u sustavu socijalne skrbi*“, sufinanciranog iz Europskog socijalnog fonda plus, Akademija socijalne skrbi započela je kontinuiranu organizaciju supervizije za stručnjake u sustavu socijalne skrbi, s ciljem osiguravanja kvalitetnije, dostupnije i obuhvatnije stručne podrške.

Akademija socijalne skrbi, koja je s radom započela u travnju 2024. godine, tijekom prve godine provedbe organizirala je superviziju za oko 400 stručnjaka iz sustava socijalne skrbi. U razdoblju od listopada 2024. do lipnja 2025. supervizija se odvijala kroz 50 grupa i 4 individualne supervizije namijenjene obiteljskim medijatorima, stručnim radnicima i rukovoditeljima Centra za posebno skrbništvo, Obiteljskog centra, Hrvatskog zavoda za socijalni rad i domova socijalne skrbi.

S obzirom na to da se po prvi put u sustavu socijalne skrbi supervizija organizirala za sve ustanove u ovako širokom opsegu, izlaganje će pružiti uvid u ključne izazove i specifičnosti organizacije prvog ciklusa. Akademija socijalne skrbi osigurala je evaluacijske alate kojima se, između ostalog, prate ishodi supervizijskog procesa u područjima profesionalne učinkovitosti, stručnog razvoja i smanjenja stresa kod radnika i rukovodećih osoba. Na temelju prikupljenih anonimnih povratnih informacija supervizora i supervizanata provedena je analiza učinaka supervizije, a dio rezultata bit će predstavljen tijekom izlaganja. U sklopu izlaganja bit će najavljene i buduće aktivnosti Akademije socijalne skrbi vezane uz organizaciju novog ciklusa supervizije u sustavu socijalne skrbi.

Ključne riječi: Akademija socijalne skrbi, supervizija, evaluacija

Marija Leopoldović

Tomislav Premuž

Ivana Linzenmajer

Danijela Smitka

Dom za starije osobe Trnje

e-mail: socijalna.skrb@dom-trnje.hr

BITI STRUČNJAK A OSTATI “ČOVJEK”, BRIGA ZA MENTALNO ZDRAVLJE STRUČNJAKA I PREVENCIJA SAGORIJEVANJA

Starenje stanovništva je fenomen koji ima značajan utjecaj na brojne društvene aspekte. Rad stručnjaka sa osobama starije životne dobi nosi specifične izazove profesije koji mogu dovesti do burnout u pogledu emocionalne iscrpljenosti, etičkih dilema u radu s korisnicima i njihovim obiteljima. Cilj ovog izlaganja je steći uvid u specifične profesionalne izazove u radu s osobama starije dobi, analizirati njihovo djelovanje na stručnjake te ponuditi praktične strategije za očuvanje profesionalnog zdravlja i izgradnju poticajnog radnog okruženja. Izlaganje će se fokusirati na: glavne izvore emocionalne iscrpljenosti, uključujući suočavanje s teškim životnim pričama korisnika, gubitkom korisnika te pritiske u profesionalnoj ulozi, etičke dileme koje proizlaze iz sukoba između profesionalnih standarda i stvarnih situacija u praksi, kompleksne potrebe korisnika, od fizičkog zdravlja i demencije do emocionalne i socijalne podrške. Predstaviti će se konkretne tehnike za očuvanje mentalnog zdravlja i prevenciju izgaranja, poput mindfulness tehnika i kolegijalne podrške kao ključne za uspješno suočavanje s izazovima. Zaključak izlaganja pružiti će uvid u važnost ulaganja u dobrobit stručnjaka kako bi mogli kvalitetnije odgovarati na potrebe korisnika, uz naglasak na dugoročne koristi za profesionalni i osobni razvoj kako bi se poboljšale kompetencije stručnjaka, a i time sama usluga korisnicima usluga.

Ključne riječi: sagorijevanje, starija dob, sukob, stručnjak, prevencija

Zdravka Leutar

Marko Buljevac

Milica Gregurić Prugovečki

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail adresa: zleutar@pravo.unizg.hr

UKLJUČENOST U ZAJEDNICU OSOBA S TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA – ANALIZA SLUČAJA OSOBE U ORGANIZIRANOM STANOVANJU

Ovaj rad prikazuje kvalitativnu studiju slučaja osobe s kroničnom shizofrenijom koja jedanaest godina živi u organiziranom stanovanju. Cilj istraživanja bio je ispitati kako se odvija proces socijalne uključenosti osobe s teškoćama mentalnog zdravlja te koje faktore pojedinac i okruženje prepoznaju kao poticajne ili ograničavajuće. Podaci su prikupljeni metodom polustrukturiranog intervjua s tri sudionika: osobom s teškoćama mentalnog zdravlja, osobom koja joj pruža podršku te prijateljem iz zajednice. Analiza podataka provedena je metodom tematske analize.

Rezultati ukazuju na više aspekata uključenosti: važnost kontinuirane, fleksibilne i pristupačne podrške u svakodnevnom funkcioniranju, socijalnu povezanost kroz kulturne i rekreativne aktivnosti, emocionalnu podršku od strane prijatelja i lokalnih udruga te pozitivan odnos prema radu i zapošljavanju. Ipak, uočene su i određene prepreke, poput nedostatka intenzivnije individualizirane podrške, što otežava razvoj samopouzdanja te stabilnost u nošenju sa svakodnevnim izazovima.

Zaključno, analiza potvrđuje da osobe s teškoćama mentalnog zdravlja mogu aktivno sudjelovati u životu zajednice kada im se osigura podrška prilagođena njihovim potrebama. Ključnu ulogu u tom procesu imaju odnos povjerenja, dugoročna podrška te inkluzivne društvene strukture koje omogućuju osjećaj pripadnosti i sigurnosti.

Ključne riječi: osobe s teškoćama mentalnog zdravlja, socijalna uključenost, organizirano stanovanje, podrška u zajednici i samopouzdanje

Ljubica Leverda Hržina

Zdenka Maltar

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava

e-mail: ljubica.leverda@socskrb.hr

PROFESIONALNO DJELOVANJE U PREVLAĐAVANJU TEŠKOĆA MENTALNOG ZDRAVLJA RANJIVIH SKUPINA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA TE PREVENCIJA SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

U izlaganju će fokus biti na pojedincima u riziku od socijalne isključenosti iz položaja nezaposlenosti, siromaštva, potreba osoba starije životne dobi, osoba s invaliditetom te ostalih ranjivih skupina s aspekta mentalnog zdravlja. Profesija socijalnog rada ima značajan prostor stručnog djelovanja u odnosu na pojedinca i u odnosu na mogućnost koordiniranja te unapređenja raznih sustava usmjerenih prema pojedincu u vidu otklanjanja prepreka, pružanja podrške te informiranja.

S obzirom na navedeno iznijet će se iskustva i promišljanja socijalnih radnika PU HZSR o situacijama koje mogu biti i uzrok i posljedica problema u području mentalnog zdravlja kroz profesionalno djelovanje u lokalnoj zajednici i u radu s korisnicima. U sklopu navedenoga osvrt će biti na opisu suradnje s Udrugom umirovljenika N. Zagreb, Podružnica „Seniori Studentskog grada“ u vidu upoznavanja s pravima i uslugama iz sustava socijalne skrbi, pružanja informacija, razmjene iskustava kroz aktivno sudjelovanje i interakciju sudionika. Nadalje, prikazat će se provedene aktivnosti i izgradnja odnosa povjerenja s korisnicom koja ima teškoće mentalnog zdravlja kroz provedenu uslugu socijalnog mentorstva. Kontinuirana podrška socijalnog radnika usmjerena korisniku značajno doprinosi stabilizaciji mentalnog stanja i njihovoj uspješnijoj integraciji u zajednici odnosno na tržište rada.

Cilj izlaganja je prikazati profesionalno djelovanje socijalnih radnika kao posrednika između korisnika i sustava kroz prepoznavanje psihosocijalnih potreba korisnika, osiguravanja podrške s naglaskom na potrebu koordiniranja raznih dionika, zagovaranja inkluzije i kreiranja dostupnosti usluga. Sustavna podrška i multidisciplinarna suradnja važni su za unapređenje mentalnog zdravlja korisnika i socijalnog blagostanja.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, koordiniranje, podrška, inkluzija

Mirjana Marojević

Centar za pružanje usluga u zajednici Mali dom, Zagreb

e-mail: mirjana@malidom.hr

PREVENCIJA PROFESIONALNOG SAGORIJEVANJA - NAŠE SUDJELOVANJE U PROJEKTU *BURNOUT FREE ECI*

U izlaganju će se prikazati sudjelovanje Centra za pružanje usluga u zajednici Mali dom u projektu *Burnout Free ECI*, čiji je glavni cilj bio razvoj metodologije i stvaranje inovativnih, međusobno osnažujućih tehnika i rješenja za prevenciju sagorijevanja kod roditelja djece s teškoćama u razvoju, kao i stručnjaka koji s njima rade. Riječ je o Erasmus+ projektu koji je okupio različite partnere uključene u rad s djecom s teškoćama u razvoju kroz programe rane intervencije u djetinjstvu. U projektu je sudjelovalo deset partnerskih organizacija, koje su obuhvaćale stručnjake iz akademske zajednice i stručnjake praktičare. U radu će se prikazati ključna saznanja i rezultati projekta u području brige o mentalnom zdravlju pomagača, te publikacije proizašle iz projekta, koje su dostupne za korištenje svim stručnjacima. Te publikacije mogu poslužiti kao alat u prevenciji profesionalnog sagorijevanja, ali i kao alat za podršku i osnaživanje roditeljima djece s teškoćama u razvoju. Vrijednost projekta ogleda se i u činjenici da su na jednom mjestu integrirane metode i tehnike koje pomažu stručnjacima u brizi za vlastito mentalno zdravlje i u prevenciji profesionalnog sagorijevanja. Također, projekt je razvio i nove metode korištenjem moderne tehnologije, koje su integrirane u digitalnu platformu dostupnu širokom krugu stručnjaka pomagača.

Ključne riječi: profesionalno sagorijevanje, prevencija sagorijevanja, osnaživanje stručnjaka

Karolina Martinuš

Iva Kutle Alavuković

Marina Kajba

Dom za starije osobe Sveta Ana Zagreb

e-mail: iva.kutle@sv-ana.hr

MENTALNO ZDRAVLJE I STIGMA U RADU SA STARIJIM OSOBAMA

Mentalno zdravlje starijih osoba tema je kojoj se u praksi još uvijek ne pridaje dovoljno pažnje, iako potrebe za psihosocijalnom podrškom u toj populaciji stalno rastu. U svakodnevnom radu sa starijim osobama u domu za starije osobe svjedočimo koliko je prisutna stigma vezana uz mentalno zdravlje i to ne samo među korisnicima, već i unutar stručnog kadra i šire zajednice.

Depresija, anksioznost, kognitivni pad i demencija često se pogrešno doživljavaju kao "normalan dio starenja" zbog čega se simptomi ignoriraju ili kasno prepoznaju. Mnogi korisnici zbog srama i straha od stigmatizacije ne govore otvoreno o svojim emocionalnim teškoćama što dovodi do izolacije, smanjene kvalitete života i pogoršanja zdravstvenog stanja. Stigma sprječava pravovremeno prepoznavanje i adekvatno liječenje mentalnih problema, a dodatno otežava uključivanje korisnika u aktivnosti koje im mogu pomoći. U tom kontekstu, uloga socijalnog radnika je višestruka: pružiti podršku i povjerenje korisnicima, educirati obitelji i kolege te zagovarati prava starijih osoba na dostojanstven život bez predrasuda. Kroz ovo izlaganje želimo naglasiti važnost senzibilizacije za potrebe mentalnog zdravlja starijih osoba, nužnost međusektorske suradnje kao i potrebu za trajnom edukacijom svih dionika u sustavu skrbi. Borba protiv stigme počinje razumijevanjem i empatijom, a upravo su to vrijednosti koje socijalni radnici svakodnevno donose u svoje radno okruženje.

Ključne riječi: treća životna dob, mentalno zdravlje, stigma

Josipa Mršić

Grad Zagreb

Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo,
branitelje i osobe s invaliditetom

e-mail: josipa.mrsic@zagreb.hr

UČINCI PANDEMIJE NA MENTALNO ZDRAVLJE I PODRŠKU OSOBAMA S DUŠEVNIM SMETNJAMA: ISKUSTVO ZDRAVSTVENOG SUSTAVA GRADA ZAGREBA

Pandemija uzrokovana virusom SaRsCoV-19 svojim je uzročno posljedičnim djelovanjem manifestirala niz različitih problema u brojnim aspektima globalnog funkcioniranja - gospodarskom, ekonomskom, zdravstvenom, socijalnom, društvenom i brojnim drugima. Najveći teret krize podnijeli su zdravstveni sustavi diljem svijeta. „Novo normalno“ imalo je značajan utjecaj na mentalno zdravlje ljudi kao i na sustavan način pružanja zdravstvene skrbi duševnih bolesnika. Dostupni statistički pokazatelji ukazuju kako je za vrijeme trajanja pandemije broj pacijenata smanjen, a smanjivale su se i usluge primarne zdravstvene zaštite u području mentalnog zdravlja. Tako je samo npr. u Klinici za psihijatriju Vrapče 2020. godine s početkom pandemije od 700 pacijenata, ostalo svega njih 300. Za otpuštene pacijente osnovana je Jedinica za izvanbolničku skrb, u kojoj su pružane usluge kriznog savjetovanja, ali i cjeloviti programi dnevne bolnice. Cilj izlaganja je prikazati utjecaj pandemije na mentalno zdravlje, te dostupnost, primjenu i prilagodbu na novonastale okolnosti različitih usluga i psihosocijalnih intervencija koje se koriste u suvremenom pristupu liječenja osoba s duševnim smetnjama. U izlaganju će biti prikazani statistički pokazatelji koji opisuju pojavnost, zastupljenost i dominaciju mentalnih poremećaja prije, tijekom i nakon pandemije unutar zdravstvenih ustanova kojima je osnivač Grad Zagreb. Poseban naglasak izlaganja biti će stavljen na brojne projekte javnozdravstvenog nadstandarda u području zaštite mentalnog zdravlja koji za cilj imaju realizaciju aktivnosti i mjera zadanih u okviru trogodišnjeg Plana promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti u Gradu Zagrebu te u skladu s Nacionalnom strategijom unapređenja mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: psihijatrija, pandemija, mentalno zdravlje, psihosocijalne intervencije, zdravstveni sustav

Ružica Pandža**Tatjana Romić**

Obiteljski centar

Područna služba Vukovarsko-srijemska

e-mail: Ruzica.Pandza@socskrb.hr

**OBITELJSKI CENTAR I MOGUĆNOSTI SOCIJALNOG RADA U PROMICANJU I ZAŠTITI
MENTALNOG ZDRAVLJA – POGLED IZ PODRUČNE SLUŽBE VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE**

Svrha izlaganja je predstavljanje rada Obiteljskog centra, Područne službe Vukovarsko-srijemske kroz prikaz dobre prakse interdisciplinarne suradnje u zajedničkom djelovanju na unapređenju sustava skrbi o mentalnom zdravlju u zajednici. Obiteljski centar je javna ustanova sa sjedištem u Zagrebu i područnim službama po županijama osnovana radi pružanja socijalnih usluga i preventivnih programa u zajednici i sa zajednicom. Usluge su namijenjene djeci, mladima, roditeljima i ostalim zainteresiranim građanima radi podizanja kvalitete života. Društvene promjene pred Obiteljski centar i samu profesiju socijalnog rada stavljaju nove izazove i potrebe. Jedno od njih je i briga o mentalnom zdravlju. Nerijetko se događa da kada je ono narušeno i postoje neke psihičke smetnje kod ljudi se javlja osjećaj srama, o tome se ne govori, a jedino razgovorom o ovoj temi možemo potaknuti ljude da zatraže pomoć i podršku kada su u potrebi. Uloga Obiteljskog centra je pružiti podršku, educirati i osnažiti pojedince kako bi na vrijeme zatražili pomoć i uspješnije se nosili s različitim izazovima i poteškoćama. U radu će biti prikazani neki pokazatelji aktivnosti socijalnog rada koji se odnose na različite oblike savjetovanja, grupnog rada, grupnog preventivnog rada s djecom, mladima, roditeljima te aktivnosti edukativno-senzibilizacijskih programa Područne službe Vukovarsko-srijemske od 2023. do polovice 2025.godine, a vezano za podršku mentalnom zdravlju. Cilj je pokazati kako praksa socijalnog rada u Područnoj službi Vukovarsko-srijemskoj doprinosi brizi o mentalnom zdravlju, osvijestiti važnost i snagu interdisciplinarne suradnje u podršci mentalnom zdravlja te potaknuti razmišljanja u svezi unaprjeđenja buduće prakse ne samo u našoj Županije nego i u drugim područjima Hrvatske.

Ključne riječi: obiteljski centar, mentalno zdravlje, prevencija, podrška, promicanje, edukacija, praksa

Ninoslava Pećnik

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Centar za podršku roditeljstvu "Rastimo zajedno"

e-mail: nina@rastimozajedno.hr

ZAŠTITA MENTALNOG ZDRAVLJA PREDŠKOLSKJE DJECE U RAZVOJNOM RIZIKU KROZ PROGRAM "RASTIMO ZAJEDNO I MI"

Mentalno zdravlje djece rane i predškolske dobi važno je područje stručnog i znanstvenog interesa, posebno kad se radi o djeci koja odrastaju uz roditelje suočene s višestrukim rizicima za optimalnu roditeljsku skrb. U izlaganju će se predstaviti ciljani program podrške roditeljima u zahtjevnijim okolnostima roditeljstva i njihovoj djeci predškolske dobi "Rastimo zajedno i mi" koji se provodi u područnim službama Obiteljskog centra i Centru za djecu Zagreb, a uključuje četveromjesečni program radionica s roditeljima (namijenjen osnaživanju roditeljske i opće kompetentnosti roditelja djece u niskom do srednjem razvojnem riziku), program radionica s djecom u dobi od 3 – 6 godina (namijenjen jačanju njihove psihološke otpornosti) te program zajedničke igre (namijenjen osnaživanju odnosa privrženosti). Prikazat će se rezultati evaluacije ishoda rada s roditeljima i djecom koji su u programu sudjelovali tijekom 2024. u područnim službama: splitsko-dalmatinskoj, dubrovačko-neretvanskoj, zagrebačkoj, požeško-slavonskoj, zadarskoj, međimurskoj, primorsko-goranskoj i koprivničko-križevačkoj.

Podaci su prikupljeni od 50 roditelja na početku i na završetku programa te 6 mjeseci nakon završetka. Trećina sudionika imala je izrečene mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta.

Evaluacijski upitnik sadržavao je mjere mentalnog zdravlja roditelja, doživljaja roditeljstva i interakcije roditelja i djeteta, mentalnog zdravlja predškolskog djeteta te podatke za ekonomsku evaluaciju intervencije. Rezultati, između ostalog, pokazuju da sudjelovanje u programu prate značajne promjene u doživljaju roditeljstva i interakciji roditelja i djeteta te promjene u problemima ponašanja, problemima s vršnjacima i prosocijalnom ponašanju djece. U zaključku će se problematizirati isplativost investiranja u intervenciju ciljane prevencije te perspektive provedbe na dokazima utemeljenih programa podrške predškolskoj djeci u riziku.

Ključne riječi: mentalno zdravlje djece predškolske dobi, ciljana podrška roditeljstvu, program Rastimo zajedno i mi, djeca u razvojnem riziku, evaluacija

Nikolina Popadić

Daria Čagalj

Obiteljski centar

Područna služba Osječko – baranjska

e-mail: nikolina.popadic@socskrb.hr

MENTALNO ZDRAVLJE DJECE I ODRASLIH U OBITELJSKOM KONTEKSTU: VAŽNOST ODNOSA, PRISUTNOSTI I BRIGE O SEBI

U izlaganju će se govoriti o mentalnom zdravlju djece, odraslih i obitelji koja se temelji na kvalitetnim, sigurnim i podržavajućim odnosima unutar obiteljskog sustava. U središtu stvaranja odnosa nalazi se prisutnost, autentična emocionalna dostupnost te međusobno poštovanje i ravnopravno dostojanstvo, osobito u odnosu odraslih prema djeci i maloljetnicima. Ključan je pristup koji uvažava i pozitivne i negativne strane dječjeg ponašanja, uz postupno mijenjanje starih, često nesvjesno prenesenih obrazaca ponašanja novima, temeljenima na empatiji, slušanju i dosljednosti. Briga o sebi – emocionalna stabilnost, podrška, vrijeme za odmor i osobni razvoj – preduvjet su kvalitetne brige o drugima, osobito o djeci koja ovise o sigurnom okruženju za svoj razvoj. Stoga će se u radu istaknuti ključni čimbenici za očuvanje mentalnog zdravlja u obitelji, odnosno govorit će se o tome kako su “vlastita prisutnost” i “briga o sebi” povezani te kako se prenose na odnose s djecom i odraslima, kako prepoznati i mijenjati nesvjesne obrasce ponašanja. Također, istaknut će se konkretne smjernice i primjeri dobre prakse za jačanje otpornosti i povezanosti unutar obitelji. Jačanje mentalnog zdravlja svih članova obitelji, posebno odraslih, ključno je za stvaranje otpornije, povezanije i zdravije zajednice te će se u izlaganju osvrnuti na pristupe pružanja podrške obiteljima kroz uslugu psihosocijalnog savjetovanja, radionica, grupnog rada, preventivnog rada i predavanja te izazova s kojima se Obiteljski centar, Područna služba Osječko baranjska susreće u svom radu s roditeljima i djecom.

Ključne riječi: mentalno zdravlje odraslih, djece i obitelji, podrška, prisutnost, briga o sebi, izazovi u radu

Helena Potočki

Marina Štrk

Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

Probacijski ured Zagreb II,

e-mail: helen.potocki@mpudt.hr; marina.strk@mpudt.hr

BRIGA O MENTALNOM ZDRAVLJU PROBACIJSKIH SLUŽBENIKA- OD PROJEKTNE AKTIVNOSTI DO SUSTAVNE SKRBI

Probacijska služba u Hrvatskoj je ustrojena kao Središnji ured za probaciju unutar Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. Probacijski poslovi obavljaju se s ciljem zaštite društvene zajednice od počinitelja kaznenog djela te njegove resocijalizacije i reintegracije u zajednicu. Rad s počiniteljima kaznenih djela je izazovan zbog njihovih složenih osobnih i psiholoških problema, nedostatka motivacije za promjenu ponašanja i života pod pravilima, a što potom otežava psihosocijalnu prilagodbu. Zato je važno da je probacijskim službenicima osigurana sustavna skrb s ciljem zaštite njihova mentalnog zdravlja kroz redovitu supervizijsku podršku, redovite edukacije, periodičku psihološku podršku ukoliko službenici iskažu potrebu za istom te podršku u slučaju kriznih situacija putem tima za krizne intervencije. Supervizijska podrška osigurana je u okviru projekta „Unaprjeđenje kvalitete pravosuđa kroz jačanje kapaciteta zatvorskog i probacijskog sustava te sustava za podršku žrtvama i svjedocima“ financiranog iz Europskog socijalnog fonda. U okviru ovog projekta vezano uz superviziju provedene su dvije projektne aktivnosti i to: Osnaživanje službenika kroz provedbu ciklusa supervizijskih susreta i Stručno usavršavanje službenika za licencirane supervizore psihosocijalnog rada. U okviru druge projektne aktivnosti sa ciljem osiguranja kontinuiteta provođenja supervizije unutar pravosudnog sustava za službenike i nakon projekta 15 službenika je završilo Poslijediplomski specijalistički studij „Supervizije psihosocijalnog rada“, a koji supervizori su svoje licence stekli 2021. godine. Upravo se ovim izlaganjem želi prezentirati iskustvo provođenja supervizije nakon provedene edukacije kao i osobna perspektiva sudjelovanja u superviziji. Također, želi se naglasiti potreba kontinuirane supervizije u svrhu očuvanja mentalnog zdravlja probacijskih službenika.

Ključne riječi: probacijska služba, supervizija, mentalno zdravlje

Linda Rajhvajn Bulat

Jelena Ogresta

Petra Kožljan

Vanja Branica

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

PRISTUP MENTALNOM ZDRAVLJU PRILAGOĐEN MLADIMA: ŠTO ADOLESCENTI TREBAJU I ŽELE?

U posljednjih dvadesetak godina bilježi se porast problema mentalnog zdravlja među adolescentima, koji je nakon pandemije još izraženiji, a što predstavlja ozbiljan javnozdravstveni izazov i zahtijeva pažnju stručnjaka, obrazovnih institucija i društva u cjelini. Unatoč sve većoj vidljivosti tema mentalnog zdravlja mladih, njihova osobna iskustva i perspektive i dalje su nedovoljno zastupljene u oblikovanju usluga mentalnog zdravlja. Ovo izlaganje donosi uvid u potrebe, prepreke i očekivanja adolescenata vezano uz zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja adolescenata. Istraživanje je uključivalo dvije kvalitativne studije, na području Grada Zagreba i Sisačko-moslavačke županije. Ukupno je provedeno 17 fokus grupa organiziranih po spolu i vrsti srednje škole sa 103 srednjoškolca (64,2% učenica), prosječne dobi 16,9 godina. Tematskom analizom izdvojile su se četiri glavne teme: (1) prepreke traženju pomoći, poput stigme, nepovjerenja u odrasle i sustave te norme samodostatnosti; (2) potrebe za podrškom koja nadilazi formalne psihološke intervencije, naglašavajući važnost sigurnih, dostupnih i mladima prilagođenih oblika podrške; (3) očekivanja od pristupa stručnjaka koja uključuju autentičnost, fleksibilnost, individualni pristup i poštivanje povjerljivosti; te (4) prijedlozi za unapređenje mentalnog zdravlja kroz participaciju mladih, međusektorsku suradnju i jačanje uloge škole i zajednice. Adolescenti iz ruralnih i potresom pogođenih područja dodatno ističu problem nejednakosti u dostupnosti usluga i veće nepovjerenje u formalne oblike podrške. Rezultati pokazuju kako mladi žele biti aktivni sukreatori usluga mentalnog zdravlja. Naglašavaju potrebu za inkluzivnim, osnažujućim i mladima prilagođenim intervencijama, osobito u uvjetima socijalne ranjivosti i institucionalnih ograničenja. Dobivene spoznaje predstavljaju temelj za kreiranje pravednijih i učinkovitijih socijalnih politika i praksi u području mentalnog zdravlja adolescenata.

Ključne riječi: adolescenti, mentalno zdravlje, fokus grupe, usluge prilagođene mladima, participacija mladih

Lara Rašić

Pravni fakultet Osijek

e-mail: lrasic@pravos.hr

Ivana Copak

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Valpovo

e-mail: ivana.copak@gmail.com

Veronika Huber

studentica

Pravni fakultet Osijek

e-mail: vhuber@pravos.hr

**DRUŠTVENE MREŽE KAO DIGITALNI ALAT SOCIJALNOG RADA U PROMOCIJI I
ZAGOVARANJU ZAŠTITE MENTALNOG ZDRAVLJA**

Suvremeni izazovi u području mentalnog zdravlja zahtijevaju izlazak izvan tradicionalnih okvira profesionalne prakse i uvođenje inovativnih metoda rada socijalnih radnika, koje uključuju korištenje digitalnih alata. Društvene mreže su digitalni alat koji se razvija kao vrijedan izvor masovne komunikacije te se sve češće prepoznaje kao prostor za informiranje, edukaciju, promociju i zagovaranje zaštite mentalnog zdravlja.

S obzirom na navedeno, cilj ovoga rada jest, temeljem pregleda relevantne literature, ukazati na mogućnost i važnost integriranja društvenih mreža u praksu socijalnih radnika te potaknuti daljnje promišljanje i razvoj digitalnih strategija koje će doprinijeti unapređenju profesionalnog djelovanja u području zaštite mentalnog zdravlja. Rad istražuje ulogu društvenih mreža kao digitalnog alata u socijalnom radu s posebnim naglaskom na njihovu primjenu u promociji i zagovaranju zaštite mentalnog zdravlja. U radu se prikazuju prednosti njihove upotrebe, poput mogućnosti doseganja velikog broja ljudi u kratkom vremenskom razdoblju, interaktivnosti, fleksibilnosti te dostupnosti različitim populacijama. Pored toga, istaknuti su izazovi i etička pitanja koja proizlaze iz digitalne komunikacije u socijalnom radu te moguća rješenja. U svrhu boljeg razumijevanja uloge društvenih mreža, u radu je poseban naglasak stavljen na pozitivne primjere iz prakse i praktične smjernice za njihovu upotrebu u kontekstu zaštite mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: digitalni alati, društvene mreže, mentalno zdravlje, promocija, zagovaranje u socijalnom radu

Teodor Sabolić

Centar za pružanje usluga u zajednici Varaždin

e-mail: s.teodor@gmail.com

**VARTim - PRIMJER DOBRE PRAKSE
MEĐURESORNE SURADNJE U PRUŽANJU PODRŠKE DJECI S PROBLEMIMA
U PONAŠANJU I TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA**

U lipnju 2025. godine u Varaždinu smo osnovali međuresorni tim VARTim – „Varaždinski tim za podršku djeci, mladima i obiteljima“, s ciljem pružanja koordinirane i učinkovite podrške djeci i mladima koji iskazuju probleme u ponašanju i/ili teškoće mentalnog zdravlja. Tim okuplja stručnjake iz lokalnih ustanova iz sustava socijalne skrbi, obrazovanja, zdravstva, nevladinih organizacija i lokalne samouprave. Inicijativa za osnivanje tima proizašla je iz stručnog seminara održanog u travnju 2025. godine (nastavno na seminar 2024. godine), na kojem je prepoznata potreba za boljom umreženošću i zajedničkim djelovanjem relevantnih dionika. U izlaganju će biti predstavljen proces formiranja i rada VARTima, konkretni koraci poduzeti na prvom radnom sastanku te aktivnosti koje, između ostalog, uključuju unaprjeđenje digitalne platforme za suradnju, razvoj digitalnog priručnika s informacijama i protokolima za rad s djecom i mladima te prijedlozi daljnjih edukacija za djecu, roditelje i stručnjake. Naglasak će biti stavljen na važnost strukturirane međuresorne suradnje kao preduvjeta za pravovremenu i kvalitetnu intervenciju u zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih. Zaključno, rad nudi uvid u prednosti lokalno utemeljene prakse koja može poslužiti kao model i za druge zajednice.

Ključne riječi: međuresorna suradnja, mentalno zdravlje djece, problemi u ponašanju, sustručnjačka podrška

Anamarija Skušić Kolar

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Zabok

e-mail: anamarija.skusic@gmail.com

DJECA, EKRANI I MENTALNO ZDRAVLJE: ULOGA SOCIJALNOG RADNIKA U POSTAVLJANJU GRANICA, PREPOZNAVANJU POTREBA I PODRŠCI OBITELJIMA

Svrha izlaganja je prikazati utjecaj sveprisutne upotrebe digitalnih tehnologija na mentalno zdravlje djece te naglasiti važnu ulogu socijalnih radnika u edukaciji i pružanju podrške roditeljima u usvajanju učinkovitih odgojnih metoda i postavljanju zdravih granica.

S obzirom na sve veći broj sati koje djeca provode pred ekranima, sve češće se bilježe negativni učinci poput smetnji pažnje, emocionalne disregulacije, anksioznosti i poteškoća u socijalnim odnosima. U radu s roditeljima uočava se izražena nesigurnost u postavljanju granica, osobito kada je riječ o digitalnim navikama djece. Ti izazovi prisutni su neovisno o socijalnom i ekonomskom statusu obitelji, a dodatno ih otežava česta nedovoljna informiranost roditelja o rizicima prekomjerne izloženosti ekranima, kao i o primjerima pozitivnih roditeljskih stilova i odgojnih postupaka.

Izlaganje će istaknuti ključne uloge socijalnih radnika: savjetodavni i edukativni rad, jačanje roditeljskih kompetencija, poticanje emocionalne pismenosti kod djece te podršku u stvaranju zdravih digitalnih navika u obiteljskom okruženju. U uvodnom dijelu osim negativnih učinaka ekrana, dotaknut ćemo se adekvatnih roditeljskih stilova i odgojnih metoda, zatim iskustava u radu s obiteljima i potencijalnim izazovima, a zaključno, istaknut će se neke smjernice za daljnji rad i potencijalni razvoj usluga koje bi odgovarale potrebama današnjih obitelji s ciljem očuvanja mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: mentalno zdravlje djece i roditelja, postavljanje granica u odgoju, uloga socijalnog radnika, digitalno doba

Marinela Smolčić

Elizabeta Müller

Županijska služba Brodsko-posavske županije

e-mail: elizabeta.muller@socskrb.hr

e-mail: marinela.smolcic@socskrb.hr

UDOMI I OSTAVI TRAG LJUBAVI- PODRŠKA I OSNAŽIVANJE UDOMITELJSTVA DJECE I ODRASLIH OSOBA

U izlaganju će se predstaviti projekt „Udomi i ostavi trag ljubavi“ kao primjer dobre prakse suradnje između Tima za udomiteljstvo HZSR i Bračnog i obiteljskog savjetovišta u Slavonskom Brodu. Projekt je osmišljen temeljem profesionalnih potreba stručnih radnika tima i stručnih suradnika savjetovišta u osiguravanju dodatne podrške udomiteljima i njihovom osnaživanju kako bi mogli pružati kvalitetniju skrb svojim korisnicima te i sami imati kvalitetniji život. Projekt je primjer kako se stručna pomoć i podrška može pružati u suradnji s organizacijama civilnog društva, vjerskim zajednicama, drugim pravnim i fizičkim osobama koje pružaju usluge stručne pomoći u obitelji, savjetovanja i pomaganja te pružaju druge usluge u obitelji i lokalnoj zajednici. Projekt je usmjeren na tri razine podrške: 1. Senzibilizacija i promidžba udomiteljstva s ciljem promocije, edukacije i pripreme novih udomitelja; 2. Psihosocijalne radionice za udomljenu djecu, individualno savjetovanje za adolescente, grupe podrške kroz radionice (prepoznavanje emocija i emocionalnih reakcija, razvijanje kognitivnih sposobnosti i socijalnih vještina, suočavanje sa svakodnevnim stresom i brigama, kreativno rješavanje poteškoća, razvijanje sposobnosti prilagodbe i povećanje psihičke otpornosti, kreativna radionica i radionica osnaživanja i 3. Supervizija za udomitelje djece i udomitelja za odrasle osobe od strane licenciranih supervizora. Kontinuiranim praćenjem rada udomitelja uočeno je da rezultati ovog projekta ukazuju na značajne koristi za udomitelje, a posljedično i za korisnike usluge. Postignuti su brojni pozitivni efekti, uključujući podršku u suočavanju s dnevnim izazovima, povećanje emocionalne pismenosti, usvajanje učinkovitih strategija za upravljanje emocijama te unapređenje dobrobiti udomitelja kroz aktivno uključivanje u proces supervizije.

Ključne riječi: udomiteljstvo, podrška, osnaživanje, mentalno zdravlje

Dubravka Smolić

Dom za odrasle osobe "Bidružica"

e-mail: du.smolicc@gmail.com

IZAZOVI SOCIJALNOG RADA U DOMU SOCIJALNE SKRBI ZA ODRASLE OSOBE S POTEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA U PROCESU TRANSFORMACIJE

U Hrvatskoj, jednako kao i drugdje u svijetu, uočen je porast frekvencije osoba s poteškoćama mentalnog zdravlja u odnosu na ukupno stanovništvo te, sukladno najnovijim podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo sada iznosi 3,69%. Veliki broj tih osoba, uslijed svojeg sveukupnog psihofizičkog i socijalnog statusa, smješten je u domovima socijalne skrbi. Posljednjih se godina domovi socijalne skrbi na području Republike Hrvatske nalaze u procesu transformacije. Cilj je ovog izlaganja da ukaže na problematiku s kojom se sustavno susrećemo kao stručnjaci - praktičari u svojem svakodnevnom radu s korisnicima. U izlaganju će biti prikazani rezultati istraživanja provedenog u Domu za odrasle osobe "Bidružica" u kojem su sudjelovali korisnici. Cilj istraživanja bio je steći uvid u stavove i očekivanja o uvjetima života u ustanovi koja se nalazi u procesu transformacije. Dobiveni rezultati usporediti će se s rezultatima sličnog istraživanja koje je provedeno prije sedam godina, kada su bila ponešto drugačija empirijski utvrđena obilježja same kategorije korisnika, koja će se isto tako usporediti na temelju komparativne analize, a obuhvatiti će slijedeće varijable: dob, spol, stupanj pokretnosti, dijagnozu u funkcionalnom smislu, gubitak poslovne sposobnosti. Konačno, u izlaganju će biti prikazana nastojanja i intervencije unutar lokalne zajednice koje predstavljaju primjere pozitivne prakse i primjerene međuresorne suradnje, a odnose se na aktivno uključivanje i doprinos korisnika na području kulturno - umjetničkih zbivanja unutar konteksta lokalne zajednice, što svakako utječe na promjenu percepcije i destigmatizaciju osoba s poteškoćama mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja, dom socijalne skrbi, profesionalni izazovi, destigmatizacija

Maja Šegović

Merica Šarčević

Karla Grozdanić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Split

JEDNAKE MOGUĆNOSTI ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU NA OTOCIMA

Djeca s teškoćama u razvoju na otocima formalno imaju jednaka prava, no u praksi su često uskraćena zbog geografske izolacije, nedostatka dostupnih usluga i nedovoljno razvijene mreže podrške. Cilj izlaganja je prikazati primjer dobre prakse međuresorne suradnje kroz djelovanje Udruge Osmijeh na otoku Šolti, koja odgovara na potrebe lokalne zajednice kroz ranu intervenciju, terapijsku podršku i savjetodavni rad.

Udruga Osmijeh osnovana je kao odgovor na institucionalne praznine u pružanju usluga djeci s razvojnim teškoćama, a njezin rad uključuje multidisciplinarni tim od 12 stručnjaka, edukacijskih rehabilitatora, logopeda, psihologa, socijalnih radnika i terapeuta. Tijekom 2024. godine provedeno je 955 individualnih, 108 grupnih i 105 edukativnih tretmana. Paralelno se provodi kontinuirani savjetodavni rad s roditeljima.

U izlaganju ćemo prikazati modele integrirane podrške temeljene na principima lokalne dostupnosti, participacije i kontinuiranosti. Poseban naglasak stavlja se na očuvanje mentalnog zdravlja djece i obitelji te važnost ranog prepoznavanja razvojnih rizika u marginaliziranim sredinama. Udruga djeluje u suradnji s Hrvatskim zavodom za socijalni rad, odgojno-obrazovnim institucijama i lokalnom samoupravom, stvarajući održiv model koji omogućuje uključivanje i osnaživanje djece i obitelji na lokalnoj razini.

Osmijeh dokazuje da je moguće omogućiti djeci iz izoliranih sredina kvalitetnu podršku. U vremenu kada je mentalno zdravlje djece sve ugroženije, poruka je jasna: Svako dijete zaslužuje dostupnu, kvalitetnu i stalnu podršku – bez iznimke. Bez otoka.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, međusektorska suradnja, zajednica

Željka Škrlec Valjak

Specijalna bolnica za med.rehabilitaciju Var.Toplice

email: zeljka.skrlecvaljak@gmail.com

INDIVIDUALNO PLANIRANJE U REHABILITACIJI OSOBA SA OZLJEDOM KRALJEŽNIČNE MOŽDINE

Ozljeda kralježnične moždine (OKM) predstavlja ozbiljnu medicinsku ozljedu koja je izuzetno zahtjevna za liječenje, uz dug rehabilitacijski proces te ima značajan utjecaj na mentalno zdravlje pacijenta. Socijalni radnik u Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice aktivno sudjeluje u rehabilitacijskom procesu pacijenata OKM od prijema do otpusta. Obzirom na dugotrajnost liječenja te mogućnost izostanka potpunog oporavka kod pojedinih pacijenata, od prvog dana rehabilitacije kontinuirano se provodi planirani otpust, individualno sa svakim pacijentom te njegovom obitelji s ciljem postizanja veće funkcionalnosti i poboljšanja kvalitete života pacijenta nakon otpusta. Protekom rehabilitacije, a nakon individualnog savjetovanja socijalnog radnika, pacijenti su informiraniji o pravima, većeg samopouzdanja, većeg osjećaja vrijednosti, otvoreniji prema budućnosti tj. spremniji ponovno prihvatiti osobnu, radnu i obiteljsku ulogu. Izrađen je *obrazac za individualno planiranje tj. individualni plan rehabilitacije, resocijalizacije i planiranja otpusta pacijenta* u okviru zdravstvenog sustava namijenjenog socijalnom radniku. Temelj obrasca su preporuke iz knjige *Individualno planiranje u socijalnom radu*, kao i lista za procjenu razvojnih rizika kod djece i lista roditeljskih snaga, koje su prilagođene specifičnostima ovog rehabilitacijskog konteksta te proširene pitanjima koja se pojavljuju u svakodnevnom radu s pacijentima sa OKM. Obrazac je osmišljen u cilju poboljšanja psihosocijalne rehabilitacije pacijenta temeljeno na suvremenim spoznajama i vrijednostima socijalnog rada kao što je uključivanje korisnika i sistemsko djelovanje u vidu jačanja mentalnog zdravlja i povećanja mogućnosti inkuzije. Cilj izlaganja je predstaviti posljedice OKM, promjene do kojih dolazi u obiteljskom, radnom i profesionalnom životu svakog pacijenta, ulogu socijalnog radnika u rehabilitaciji te predstaviti obrazac za individualno planiranje korišten u sustavu zdravstva.

Ključne riječi: ozljeda kralježnične moždine , socijalni rad u zdravstvu, planiranje otpusta pacijenta, obrazac za individualno planiranje, mentalno zdravlje

Karla Šneperger

Hrvatska mreža za beskućnike

e-mail: karla.sneperger@hmb.hr

**MENTALNO ZDRAVLJE BESKUĆNIKA – IZAZOVI I SPOZNAJE IZ
PERSPEKTIVE HRVATSKE MREŽE ZA BESKUĆNIKE**

Ova prezentacija pruža pregled stanja mentalnog zdravlja beskućnika u Republici Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na nalaze i iskustva Hrvatske mreže za beskućnike. Kroz uvodni dio bit će obrađena kompleksna povezanost beskućništva i problema mentalnog zdravlja, uključujući uzroke, posljedice te prepreke u pristupu adekvatnoj skrbi. Poseban fokus stavlja se na stigmatizaciju, institucionalne barijere i nedostatak sustavne podrške. Središnji dio prezentacije donosi rezultate nedavnog istraživanja koje je HMB provela među svojim članicama - prihvatilištima, prenoćištima i jednom dnevnom boravku za beskućnike. Istraživanje obuhvaća podatke o učestalosti dijagnosticiranih psihičkih poremećaja kod osoba smještenih u prihvatilištu, prenoćištu ili onih koi koriste uslugu boravka, učestalosti ovisnosti o alkoholu ili psihoaktivnim tvarima, drugih invaliditeta te imanju zdravstvenog osiguranja. U zaključnom dijelu bit će predstavljene preporuke Hrvatske mreže za beskućnike za unaprjeđenje sustava podrške s naglaskom na prepoznavanje beskućnika kao posebno ranjive skupine u području mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: beskućništvo, mentalno zdravlje, pristup uslugama

Patricija Štrenja**Zdenka Borić**

Psihijatrijska bolnica Ugljan

e-mail: patricija.strenja@pbu.hr

ULOGA SOCIJALNOG RADNIKA U PSIHIJATRIJSKOJ BOLNICI UGLJAN

Cilj ovog rada je opisati ulogu socijalnog radnika na muškom i ženskom odjelu za biologijsku psihijatriju u Psihijatrijskoj bolnici Ugljan. Uz dva prethodno navedena odjela, bolnica se sastoji od još šest drugih odjela, te Poliklinike i Odjela psihijatrijskih ambulanti. Posao socijalnog radnika u bolnici je upravo pružanje podrške pacijentu kroz cijelo liječenje u PB Ugljan – od prijema do otpusta. Muški odjel za biologijsku psihijatriju akutni je odjel koji prima muške pacijente na liječenje. Specifičan je po većem broju pacijenata koji se stalno mijenja- ovisno o količini prijema i otpusta pacijenata. Samim time, rad na odjelu zahtjeva stalni angažman socijalnog radnika. Slična je situacija na ženskom odjelu za biologijsku psihijatriju, koji jedini prima ženske pacijentice na liječenje. Svakodnevni posao socijalnog radnika na tim odjelima odnosi se na uspostavljanje kontakta s obitelji, suradnju s drugim ustanovama i javnopravnim tijelima, zaprimanje pacijenata u ured, održavanje grupnih sastanaka s pacijentima, stalna koordinacija s medicinskim osobljem, itd. Izazovi s kojima se suočava socijalni radnik jesu: nepovjerljivost pacijenata, paranoidne ideje, nemogućnost pamćenja informacija, ali i nerazumijevanje funkcioniranja sustava socijalne skrbi od strane liječnika i pacijenata, nesuradljivost obitelji pacijenata, manjak ustanova socijalne skrbi koje primaju psihijatrijske bolesnike na smještaj. Iz ovog rada proizlazi zaključak da je posao socijalnog radnika u psihijatrijskoj bolnici raznolik. Iako često kroz rad nailazimo na prepreke u obavljanju svakodnevnih poslova, ipak smatramo da je uloga socijalnog radnika nezamjenjiva i da predstavlja važnu kariku u procesu liječenja psihijatrijskih bolesnika.

Ključne riječi: psihijatrija, socijalni rad, bolnica, liječenje, podrška

Ivan Turković

Jelena Mihelj

Dom za starije osobe Dubrava - Zagreb,

e-mail: iturkoovic@gmail.com

Silvia Rusac

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Maja Šicel

Dom za starije osobe Dubrava - Zagreb

BRINEMO LI DOVOLJNO O MENTALNOM ZDRAVLJU STARIJIH OSOBA?

Pojam mentalnog zdravlja sve više se pojavljuje kao prioritetno u socijalnom radu, naročito kod osoba starije životne dobi ali i stručnjaka pomažućih profesija. Stariji ljudi se sve više prikazuju kao rizična skupina kada govorimo o mentalnim poremećajima.

Kada je u pitanju mentalno zdravlje starijih osoba fokus se često stavlja na zdravstveni aspekt dok se na socijalni, kulturalni i egzistencijalni čimbenici koji oblikuju svakodnevicu starijih osoba nerijetko stavljaju u drugi plan. Time se zatvara prostor za djelovanje socijalnih radnika, čija uloga je osnaživanje starijih osoba, socijalno uključivanje i borba za dostojanstvenu starost. U tom kontekstu, mentalno zdravlje se tumači kroz biomedicinski i biopsihosocijalni model. Sve je veće razumijevanje da ova dva pristupa nisu međusobno isključiva. Zbog toga se sve češće koristi biopsihosocijalni model, koji integrira biološke, psihološke i socijalne čimbenike u sveobuhvatno objašnjenje mentalnog zdravlja. Takav pristup podržava razvoj usmjerenih mjera prevencije, ranog prepoznavanja i intervencija, istovremeno potičući interdisciplinarnu suradnju među stručnjacima.

S obzirom na stresore u starijoj dobi, primjerice gubitke dragih osoba, usamljenost, preseljenje, važno je pravovremeno prepoznavanje rizičnih čimbenika uz odgovarajuće intervencije te oprez da se određena stanja ne identificiraju isključivo kroz kliničku sliku. Zagovaranje mentalnog zdravlja u starijoj dobi je ključno za održanje kvalitete života i prilagodbu na proces starenja.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, starije osobe, biopsihosocijalni model

Eliza Ucović

Manuela Krakar Ahmedović

Centar za pružanje usluga u zajednici Pula – Pola

e-mail: eliza.ucovic@socskrb.hr

UTJECAJ KONZUMACIJE OPOJNIH SREDSTAVA NA MENTALNO ZDRAVLJE DJEVOJČICA I DJEVOJAKA U ALTERNATIVNOJ SKRBI – STUDIJA SLUČAJA

Konzumacija opojnih sredstava među djevojčicama i djevojkama u alternativnoj skrbi predstavlja značajan rizik za njihovo mentalno zdravlje. Ova populacija, koja često potječe iz traumatičnih okruženja obilježenih zlostavljanjem, zanemarivanjem ili gubitkom roditelja, pokazuje povećanu osjetljivost na psihičke poremećaje i sklonost samo-destruktivnim oblicima ponašanja. Emocionalni problemi poput osjećaja napuštenosti, niskog samopoštovanja i kroničnog stresa često potiču zlouporabu supstanci kao mehanizam suočavanja, što dodatno pogoršava stanje, dovodeći do depresije, anksioznosti, graničnog poremećaja osobnosti i povećanog rizika od ovisnosti. Osim individualnih psihosocijalnih rizika, nedostatak stabilne podrške i izloženost negativnim utjecajima vršnjaka dodatno kompliciraju situaciju. Kroz analizu reprezentativnog slučaja iz longitudinalne studije „Zlouporaba droga i delinkvencija među djevojčicama u osnovnoj školi u alternativnoj skrbi: trogodišnje praćenje randomiziranog kontroliranog ispitivanja“ prikazuje se klinički profil 17-godišnje djevojke s iskustvom institucionalne skrbi koja je razvila problematične obrasce korištenja supstanci. Slučaj je odabran jer ilustrira tipične rizične čimbenike kod ove populacije poput traumatske pozadine, emocionalne vulnerabilnost (anksioznost, depresivne simptome) i eksperimentiranje sa supstancama kao način samoliječenja i prilagodbe na stres. Studija isto tako ukazuje na traumu kao predisponirajući faktor. Kao najveće sustavne propuste navodi se nedostatak kontinuiteta u terapijskoj podršci, česta promjena socijalnih radnika te nedostatak programa prevencije relapsa. U radu će biti prikazano koje metode koristi terapijski pristup u ovom slučaju. Multidisciplinarni pristup, uključujući pravodobnu detekciju i stručnu pomoć, ključan je za smanjenje štetnih posljedica i promicanje mentalnog blagostanja ove ranjive skupine. Ovim radom cilj nam je ukazati na potrebu za sustavnim mjerama zaštite i podrške, kako bi se mlade osobe u alternativnoj skrbi mogle nositi s izazovima bez pribjegavanja štetnim strategijama prevladavanja, omogućivši im zdraviji psihosocijalni razvoj.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, opojna sredstva, alternativna skrb, djevojčice i djevojke, psihički poremećaji, prevencija

Ljiljana Vrbić

Maja Matić Jurinić

Martina Mičuga

Dom za starije osobe Sveti Josip Zagreb

e-mail: socijalnirad@domsvjosip.hr

TIJELO U FUNKCIJI ZAŠTITE MENTALNOG ZDRAVLJA

Pomagačke profesije izložene su svakodnevno različitim razinama stresa izazvanih iznenadnim stresnim okolnostima i situacijama, uključujući i radni/profesionalni stres koje mogu ostaviti negativan utjecaj na mentalno zdravlje profesionalaca. Posljedice stresa manifestiraju se slabljenjem imunološkog sustava i teškoćama mentalnog zdravlja koji izazivaju brojne posljedice. Evolucijski, tijelo instiktivno reagira na prijetnju, kao i na ugodu, a načini na koji reagiramo danas se ne razlikuju mnogo u odnosu na nekoliko stotina i tisuća godina unazad. Intervencije koje nam se stavljaju na raspolaganje fokusiraju se na naše misli i ponašanja te potrebu odvajanja privatnog i poslovnog dijela života. Zaboravljamo da naše tijelo pamti, a emocionalna stanja reflektiraju se na tijelu te upravo kroz njega osjećamo senzacije koje su povezane s onime što se oko nas događa. Govor tijela jedan je od načina kako komuniciramo s okolinom, a može nam pomoći da brinemo o sebi, povezuje nas s drugima i štiti od prijetnji. Ciljanim vježbama i intervencijama preplavljenom tijelu šaljemo poruku da je sigurno i automatski utječemo i na smirenje živčanog sustava.

Jedan od najraširenijih načina kako otpustiti stres i napetost iz tijela je trešenje tijela. Druge intervencije uključuju duboko svjesno disanje, fokusiranje na tijelo i kako je u tijelu, spontano kretanje i ples, ciljane vježbe pojedinih dijelova tijela. Cilj izlaganja je prikazati važnost očuvanja mentalnog zdravlja u pomagačkim profesijama i načine kako ciljanim vježbama djelovati na tijelo kako bi se opustila napetost i stres te vratio osjećaj sigurnosti i stabilnosti u visoko stresnim situacijama.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, stres, rad s tijelom

Ines Zeljug**Ivona Hodak**

Centar za pružanje usluga u zajednici Vrbina Sisak

**VAŽNOST ULOGE SOCIJALNOG RADNIKA U RADU S DJECOM S TEŠKOĆAMA
MENTALNOG ZDRAVLJA U DJEČJEM DOMU**

Izlaganjem ćemo se osvrnuti na primjere dobre prakse u radu s djecom i mladima s teškoćama mentalnog zdravlja u Centru za pružanje usluga u zajednici Vrbina Sisak. U svakodnevnom radu s djecom i mladima s teškoćama mentalnog zdravlja koriste se metode individualnog i grupnog socijalnog rada sa svrhom uspostavljanja odnosa povjerenja s mladima, strukturiranja slobodnog vremena, jačanja pozitivne slike o sebi, uspostavljanja integracije socijalnih i zdravstvenih usluga te uključivanju mladih korisnika u lokalnu zajednicu. Analizirati će se primjer dobre prakse koji pokazuje uspješnu integraciju djevojke u život zajednice i njeno osamostaljivanje. Najveće teškoće i izazovi u radu s navedenom djevojkom s kojim smo se susretali su njezini višekratni pokušaji suicida po dolasku u Centar Vrbina kao i nepovjerenje u odnose, proizašli iz dosadašnjih iskustava drastično naglih prekida smještaja u udomiteljskim obiteljima. S korisnicom smo po dolasku radili na uspostavljanju povjerenja u odnose, bliskosti i stvaranju pozitivne slike o sebi. Djevojka je sadašnja korisnica socijalne usluge organiziranog stanovanja uz povremenu podršku, a u ustanovu je primljena na smještaj kao desetogodišnja djevojčica s teškoćama mentalnog zdravlja. Kroz primjer će se razraditi važnost profesionalne uloge socijalnog radnika kao i socijalnog radnika u ulozi odgajatelja u multidisciplinarnom radu s djecom i mladima u dječjem domu/Centru za pružanje usluga u zajednici.

Ključne riječi: mladi, podrška, smještaj, odgajatelj, socijalni radnik

RADIONICE

Alenka Aladrović Deklman

Tihana Petrović

Obiteljski centar

Područna služba Osječko - baranjska

e-mail: alenka.aladrovic@socskrb.hr

SNAGA IZNUTRA: KAKO OSOBNA ODGOVORNOST JAČA NAŠU PROFESIONALNU ULOGU

U kontekstu zahtjevnog i emocionalno iscrpljujućeg rada, socijalni radnici često preuzimaju višestruke uloge – stručnjaka, pomagača, kriznog menadžera i emocionalnog oslonca. Takva dinamika povećava rizik od kroničnog stresa i sagorijevanja, posebice kada izostane adekvatna podrška i vrijeme za oporavak.

Radionica ima dva cilja: prvi cilj je upoznavanje s uvjerenjima Teorije izbora kroz koncept Karpmanovog trokuta i pozicija koje nesvjesno odabiremo u radu s korisnicima, a koje nas udaljavaju od osobne odgovornosti i brige za sebe i odnos. Drugi cilj je upoznavanje s konceptom osobne odgovornosti kroz koju će sudionici moći istražiti granice osobne odgovornosti, prepoznati kako odgovornost za međuljudske odnose utječe na timsku klimu i osvijestiti znakove sagorijevanja.

Radionica je namijenjena socijalnim radnicima i drugim stručnjacima s ciljem osnaživanja za brigu o vlastitom mentalnom zdravlju kroz osvještavanje osobne i profesionalne odgovornosti. Sudionici će se na radionici moći istraživati vlastita iskustva i razviti osobne strategije za očuvanje profesionalne otpornosti kroz kratko upoznavanje s teorijskim dijelom, iskustvenim vježbama i reflektivnim radom u parovima ili malim grupama i završnu diskusiju.

Ključne riječi: socijalni radnici, stres, osobna odgovornost, prevencija sagorijevanja

Jelena Badžim

Lana Stijepović

Petra Vidović

Vedrana Vitez

Obiteljski centar

Središnja služba Zagreb

e-mail: Jelena.Badzim@socskrb.hr

HUMOR NA POSLU - LUKSUZ ILI NUŽNOST?

Humor je kognitivna i emocionalna reakcija koju obilježavaju osjećaj zabave i smijeha, a nastaje kroz mentalne procese kojima pojedinac stvara i prepoznaje smiješne podražaje. Humor može imati povoljne učinke na zdravlje jer štiti od negativnih utjecaja stresa i djeluje povoljno na tjelesno i emocionalno blagostanje. Djeluje relaksirajuće, smanjuje strah, tugu i anksioznost te poboljšava imunološki, respiratorni i krvožilni sustav. Također je povezan s manjom razinom sagorijevanja, nižom razinom stresa, kao i manjom sklonošću zaposlenika da se emocionalno i mentalno distanciraju od radnih obveza. Sagorijevanje na poslu može se dogoditi svima, bez obzira na zanimanje, ali znanstvena istraživanja pokazuju da su osobe u pomažućim profesijama, poput socijalnih radnika, posebno podložne profesionalnom stresu i sagorijevanju na poslu. Viša razina stresa kod socijalnih radnika tumači se kao posljedica same prirode socijalnog rada i uloge ljudskog faktora u pružanju podrške u nabijenim emocionalnim kontekstima. Upravo zato, važno je prepoznati i svjesno koristiti one oblike humora koji mogu pomoći u očuvanju mentalnog zdravlja i prevenciji profesionalnog sagorijevanja. Afilijativni i samoosnažujući humor pokazali su se korisnima u radnim kontekstima jer potiču povezivanje s drugima, osnažuju otpornost na stres te doprinose stvaranju pozitivne radne klime. Nasuprot tome, učestalo korištenje agresivnog ili samoponižavajućeg humora može imati negativne posljedice i dodatno pojačati osjećaj iscrpljenosti ili niskog samopouzdanja. Ova radionica ne nudi instant rješenja, već nudi prostor za predah, za smijeh, ali i za promišljanje o profesionalnom stresu i dobrobiti koje humor donosi. Cilj radionice je potaknuti sudionike na prepoznavanje i jačanje vlastitih resursa – u sebi i u odnosima s drugima – kao temelj dugoročnog očuvanja profesionalnog i osobnog zdravlja.

Ključne riječi: humor, profesionalni stres, sagorijevanje, mentalno zdravlje

Marinka Bakula-Anđelić

Slavenka Martinović

Centar za obrazovanje odraslih Validus, Zagreb

e-mail: validus@coovalidus.hr

ULOGA SOCIJALNE PODRŠKE U POBOLJŠANJU MENTALNOG ZDRAVLJA

Većina istraživanja u području mentalnog zdravlja pokazuje da je odgovarajuća socijalna podrška jedan od ključnih faktora za pozitivan ishod kriznih životnih situacija. Kvalitetni socijalni odnosi i podrška smanjuju doživljaj stresa, povećavaju otpornost na izazove i ubrzavaju oporavak od stresa. Svakodnevni napori svih koji sudjeluju u procesu osnaživanja korisnika za suočavanje sa životnim nedaćama (socijalni i drugi stručni radnici, roditelji, osoblje u neposrednoj podršci i dr.), sami po sebi predstavljaju profesionalni, ali i osobi izazov, stoga je važno da znanja o uspješnim strategijama suočavanja sa stresom primjenjujemo na obje razine.

Temelji cilj ove radionice je upoznati sudionike s učinkovitim tehnikama, koje unaprijeđuju mentalno zdravlje i ukupnu kvalitetu života pojedinca, osobito osoba s invaliditetom kao izrazito ranjive društvene grupe.

Pobliže će se razjasniti pojam stresa, njegovo bio-psiho-socijalne djelovanje na pojedinca, predstaviti će se efikasne tehnike upravljanja stresom i preveniranje štetnih posljedica njegovog djelovanja, a neke od njih će se i praktično provesti tijekom radionice (tehnike disanja).

Posebna pozornost dat će se konceptu socijalne podrške, vrsti i razinama socijalne podrške, razvoju socijalne mreže i značaju povezanosti sa drugim ljudima i uključenosti u zajednicu. Zajednica je neophodna za pojedince I društvo. Pruža osjećaj pripadnosti, podrške I identiteta, potičući individualnu dobrobit I kolektivnu snagu. Zajednice nude mrežu za emocionalnu praktičnu podršku, posebno u teškim vremenima te pridonose društvenoj povezanosti, učenju i osobnom rastu. Predstaviti će se neke strategije razvoja i unapređivanja odnosa te provesti praktične vježbe (krugovi podrške...).

Radionica se može organizirati za najviše dvadeset sudionika, poželjno onih koji rade s osobama s invaliditetom.

Ključne riječi: stres, antistresni programi, otpornost na stres, socijalna podrška, socijalna mreža, zajednica, krugovi podrške

Željka Balić Čaljkušić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Solin

KARTE NA STOL – TKO SAM JA KAO SOCIJALNI RADNIK

Radionica „Karte na stol – tko sam ja kao socijalni radnik“ osmišljena je kao dinamičan i podržavajući prostor za osobno istraživanje i profesionalnu refleksiju socijalnih radnika, koristeći kreativne metode rada s asocijativnim kartama Resilio i Personita. Primarni cilj radionice je omogućiti sudionicima da kroz iskustveni rad osvijeste vlastite osobne jakosti, prepoznaju područja za razvoj te identificiraju unutarnje resurse koji im pomažu u svakodnevnim izazovima socijalnog rada. Svrha radionice je jačanje profesionalnog identiteta, razvijanje emocionalne otpornosti i poticanje brige o sebi u zahtjevnom radnom okruženju.

Tijekom radionice sudionici će kroz vođene vježbe s asocijativnim kartama istraživati osobine i vrijednosti koje ih definiraju u profesionalnoj ulozi, prepoznavati svoje snage i slabosti te razmjenjivati iskustva s kolegama u sigurnoj i poticajnoj atmosferi. Rad s kartama omogućava kreativno izražavanje i introspekciju, što sudionicima otvara prostor za dublje razumijevanje vlastitih motiva, reakcija i načina suočavanja sa stresom i sagorijevanjem na poslu. Ovakav pristup omogućuje individualizirani rad i kvalitetnu interakciju, čime se dodatno potiče međusobno osnaživanje i stvaranje osjećaja zajedništva među socijalnim radnicima.

Hodogram aktivnosti:

- uvodno upoznavanje i postavljanje ciljeva (10 minuta)
- kratka prezentacija o važnosti profesionalnog identiteta i brige o sebi (15 minuta)
- individualne i grupne vježbe korištenje asocijativnih karata (40 minuta)
- refleksija i strukturirana razmjena doživljaja među sudionicima.
- Završni dio radionice posvećen je zajedničkom sažimanju stečenih uvida i formuliranju osobnih zaključaka i planiranju konkretnih koraka za daljnji profesionalni i osobni razvoj (25minuta).

Broj sudionika: 6

Ključne riječi: asocijativne karte, profesionalni identitet, socijalni rad, emocionalna otpornost, osnaživanje

Natalija Barkidija

e-mail: natalija.barkidija@socskrb.hr

Slavica Tankuljić Grbavac

Obiteljski centar

Područna služba Dubrovačko-neretvanske županije

EKSPRESIVNE TEHNIKE U POMAŽUĆOJ PROFESIJI: KAKO OSTATI PRISUTAN KADA JE TEŠKO

Cilj radionice je osnažiti stručnjake pomažućih profesija kroz upoznavanje i iskustveno usvajanje ekspresivnih tehnika koje mogu koristiti kao oblik samopodrške i prevencije profesionalnog sagorijevanja. Svrha je ponuditi prostor za osobnu refleksiju i emocionalno rasterećenje, ali i inspirirati sudionike na kreativno razmišljanje o integraciji sličnih pristupa u rad s korisnicima.

Radionica se temelji na ideji da su stručnjaci pomažućih profesija svakodnevno izloženi emocionalno zahtjevnim situacijama koje, ako se ne prorade, mogu dovesti do iscrpljenosti, emocionalne otupjelosti ili gubitka profesionalne motivacije. U tom kontekstu, ekspresivne tehnike – poput vođenog pisanja, simboličkog crtanja, rada s pokretom i metaforama – mogu služiti kao jednostavni, ali moćni alati za osobnu stabilizaciju, izražavanje emocija i stvaranje unutarnjeg prostora za prisutnost i refleksiju.

Radionica će kombinirati kratki teorijski okvir i edukativni dio s iskustvenim vježbama koje će omogućiti sudionicima neposredan doživljaj ekspresivnog rada. Nakon svake vježbe predviđena je individualna refleksija te razmjena u manjoj, pa u većoj grupi, što omogućuje dublje razumijevanje i međusobnu podršku. Kroz zajedničku diskusiju sudionici će razmotriti mogućnosti primjene ovih tehnika u radu s korisnicima, osobito u savjetodavnom i psihosocijalnom kontekstu. Radionica će završiti zajedničkom refleksijom i pozivom na nastavak brige o vlastitom mentalnom zdravlju kao profesionalne i osobne odgovornosti.

Ključne riječi: ekspresivne tehnike, samopodrška, emocionalna otpornost, mentalno zdravlje stručnjaka, socijalni radnici

Antonija Canjuga

Lidija Perši

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Varaždin

e-mail: antonija.canjuga@socskrb.hr

e-mail: lidija.persi@socskrb.hr

MOJ KOMPAS: KAKO PRONAĆI SMJER I SNAGU ZA PROMJENE

Zbog svakodnevnog stresa na poslu koji proizlazi iz uvjeta i organizacije rada (npr. prevelike odgovornosti kao i opsega posla koji se ne može odraditi u zadanim rokovima) dolazi do iscrpljenosti i sagorijevanja. Sagorijevanje se javlja u različito vrijeme, ovisno o načinu života i osobinama ličnosti, te načina na koji pojedinac gleda na svijet i život oko sebe. Važno je što prije prepoznati simptome sagorijevanja te odmah reagirati kako bi se spriječile ili barem umanjile posljedice. Potrebno je prepoznati trenutak kada tijelo javlja da treba odmor za opuštanje i oporavak.

Kako bi spriječili sagorijevanje na radnom mjestu treba osvijestiti vlastitu odgovornost za sebe i svoje mentalno zdravlje. Potrebno je poduzeti pozitivne korake kako bi se vratili u ravnotežu i postali otporniji na izazove s kojima se svakodnevno stručni radnici susreću na radnom mjestu. Radionicom se želi povećati uvid stručnjaka u vlastito stanje zbog sagorijevanja na radnom mjestu i unaprijediti vještine nošenja sa stresom.

Radionica će biti podijeljena u četiri dijela: Zamke, Pitanja za šušur, Gimnastičko disanje, Savršen dan. U prvom dijelu radionice sudionicima će biti prezentirane „zamke“ u kojima se nađu stručni radnici tijekom rada, a u kojima se mogu prepoznati ili su im zamke nametnute od strane drugih kolega ili nadređenih. Zadatak je osvijestiti i osmisliti svoj plan izbjegavanja i/ili spašavanja iz „zamke“. U drugom dijelu radionice grupno će se pročitati i prodiskutirati na neodgovorena pitanja, te zajedničkim snagama doći do adekvatnog odgovora. U trećem dijelu sudionici će biti vođeni kroz aktivnosti opuštanja i razgibavanja. U četvrtom dijelu sudionici će zamisliti i podijeliti sa drugim sudionicima svoj savršen dan na radnom mjestu nakon kojeg bi se osjećali zadovoljni i ispunjeni. Ujedno će navesti primjere pohvale njima kao stručnim radnicima ili njihovom stručnom radu koje su čuli od svojih kolega, suradnika, klijenata ili nadređenih.

Predviđeni broj sudionika je 30.

Ključne riječi: zamke, plan izbjegavanja i/ili spašavanja, savršen dan, pohvala, opuštanje

Tamara Dabov

Tatjana Ninić

Obiteljski centar

Područna služba Šibensko-kninska

email: tamara.dabov@socskrb.hr

(ZA)DRŽIMO POMAGAČE

Mentalno zdravlje, prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji, ključno je za generalno zdravlje i dobrobit populacije. Definira ga se kao „stanje dobrobiti u kojem pojedinac ostvaruje svoje potencijale, može se nositi s normalnim životnim stresom, može raditi produktivno i plodno“. Važno je naglasiti kako je mentalno zdravlje stanje koje je podložno promjenama zbog različitih bioloških i društvenih čimbenika. Izazovi današnjice, koji između ostalog uključuju i izazove profesionalnog stresa, utječu na kapacitete pojedinca da se prilagode svakodnevnom životnom i profesionalnim pritiscima te time predstavljaju mogući rizik za razvoj problema mentalnog zdravlja. Svakako, velikom riziku su izložene pomažuće profesije. Kontinuiranu izloženost stresu, između ostalog, podrazumijeva priroda samog posla koji uključuje stalnu podršku i dostupnost, organizacija rada, broj korisnika i manjak dostupnih resursa posebice razvijenosti mreže socijalnih usluga. Stoga je važna kontinuirana podrška pomagačkim profesijama kako bi se umanjile posljedice profesionalnog stresa, mogućeg sagorijevanja i napuštanja radnih mjesta koje je u porastu u posljednje vrijeme.

Cilj ove interaktivne radionice je pružanje podrške pomagačima, posebice socijalnim radnicima, u prepoznavanju i prevenciji stresa u svakodnevnom profesionalnom okruženju.

Prvi dio radionice će biti usmjeren na tematiku sagorijevanja. Nakon uvoda u temu, sudionici će radom u malim grupama prepoznati i osvijestiti vlastite znakova stresa i mogućeg sagorijevanja. U nastavku će se osvijestiti koje od njihovih vrijednosti pridonose većoj razini stresa te gdje je moguć njihov utjecaj radi eventualnih promjena. U završnom dijelu će crtati vlastiti resursni krug i prisjetiti se nekih od tehnika samopomoći.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, sagorijevanje, briga o sebi

Gordana Daniel

Anamarija Adamek

Bojan Amanović

SOS Dječje selo Hrvatska, Zagreb, Zavrtnica 5

e-mail: gordana.daniel@sos-dsh.hr

UČENJE EMOCIONALNIH VJEŠTINA - PUT KVALITETNIJEM ODRASTANJU I MENTALNOM ZDRAVLJU DJECE

Cilj radionice je prikazati kako djeci na primjeren, razumljiv i jednostavan način približiti razumijevanje vlastitih emocija, te ih naučiti kako prepoznati i regulirati njihov utjecaj na tijelo i ponašanje. Sudionicima će biti predstavljena implementacija EASE-Y metodologije (Emocionalne vještine za mlade adolescente) u SOS Dječjem selu Hrvatska, koja omogućuje brze i učinkovite intervencije kroz grupni rad s djecom i njihovim roditeljima ili skrbnicima. Metodologija također jača kapacitete stručnjaka u pružanju podrške ranjivim skupinama djece.

Sudionici će imati priliku iskustveno doživjeti dio sadržaja EASE-Y metodologije kroz aktivnosti igranja uloga (role play), koje uključuju učenje emocionalnih vještina, posebno prepoznavanje emocija i tehnike smirivanja tijela. Na taj način moći će se uživjeti u dječju perspektivu i bolje razumjeti kako emocionalno učenje izgleda iz njihove pozicije.

Svrha radionice je naglasiti važnost ranih i ciljanih preventivnih aktivnosti u području mentalnog zdravlja djece i mladih, osobito onih koji su izloženi stresu, traumatskim iskustvima i odrastaju izvan vlastite obitelji, poput djece u alternativnoj skrbi. Radionica je namijenjena stručnjacima koji rade s djecom i mladima, posebno onima uključenima u sustav alternativne skrbi, obrazovanja, socijalne skrbi, psihološke ili savjetodavne podrške.

Hodogram aktivnosti:

1. Uvod (15 minuta)

Predstavljanje EASE metodologije (Early Adolescent Skills for Emotions)

2. Demonstracija radionice po EASE metodologiji (50 minuta)

Dio 1: "Razumijem svoje osjećaje" – igranje uloga (role play) s naglaskom na prepoznavanje i razumijevanje emocija

Dio 2: "Smirujem svoje tijelo" – iskustveno učenje tehnika opuštanja i samoregulacije

3. Refleksija i rasprava (20 minuta)

4. Zaključak i evaluacija (5 minuta)

Predviđeni broj sudionika: do 15 osoba

Ključne riječi: mentalno zdravlje djece, emocionalne vještine, prevencija, EASE metodologija, SOS Dječje selo

Franka Dodig

Obiteljski centar

Područna služba Šibensko – kninska

TIJELO, POKRET I DAH – UNUTARNJI RESURSI

Planirana radionica bazirana je na praksi svjesnog plesa i pokreta - 5Ritmova. Pretpostavka ove prakse je da „ako pokreneš vlastito tijelo, psiha će se sama iscijeliti“. Cilj radionice je da sudionici dožive iskustvo stvarnog kontakta s vlastitim tijelom, otpuštanja napetosti kroz pokret te u konačnici iskustvo lakoće, opuštenosti, ugone u vlastitom tijelu koje tad postaje unutarnji resurs za nošenje sa životnim izazovima. S obzirom na to da stručnjaci pomažućih profesija ulažu dosta mentalnog napora u svoj rad i nerijetko svoj posao obavljaju u sjedećem položaju na ovoj radionici moći će iskusiti, a kasnije i nastaviti primjenjivati, dobrobiti autentičnog pokreta. Od sudionika se očekuje znatiželja za istraživanje kroz tijelo i pokret. Za sudjelovanje nije važna dob, spol niti fizička kondicija.

Ključne riječi: svjesni pokret, praksa 5Ritmova, tijelo kao resurs, briga o sebi

Spomenka Dukarić

Lidija Vinković

Kristina Zorčec

Obiteljski centar

Područna služba Međimurska, Čakovec

e-mail: spomenka.dukaric@socskrb.hr

e-mail: lidija.vinkovic@socskrb.hr

e-mail: kristina.zorcec@socskrb.hr

POVEZANOST HUMORA I STRESA U PREVENCIJI ZAŠTITE MENTALNOG ZDRAVLJA

Humor ima važnu ulogu u očuvanju mentalnog zdravlja i predstavlja učinkovitu strategiju suočavanja sa stresom. Brojna istraživanja potvrđuju da korištenje humora doprinosi emocionalnoj regulaciji, povećava osjećaj kontrole i olakšava međuljudske odnose. Pozitivni učinci humora uključuju smanjenje razine kortizola (hormona stresa), povećano lučenje endorfina te jačanje subjektivnog osjećaja dobrobiti. Osobe koje češće primjenjuju adaptivne oblike humora poput samopodržavajućeg ili socijalnog humora pokazuju niže razine depresivnosti i anksioznosti. U kontekstu prevencije mentalnih teškoća, humor se može promatrati kao zaštitni faktor koji potiče otpornost i pozitivnije sagledavanje problema, osobito u stresnim i izazovnim životnim situacijama. Ciljevi radionice su razumjeti ulogu humora kao zaštitnog faktora u mentalnom zdravlju, istražiti odnos između humora i stresa te primijeniti konkretne strategije za uključivanje humora u svakodnevni život i radno okruženje. Radionica je namijenjena stručnjacima u području mentalnog zdravlja, socijalnog rada, edukacije, te svim zainteresiranim za jačanje osobne otpornosti i unaprjeđenje emocionalne dobrobiti kroz humor.

Ključne riječi: humor, stres, mentalno zdravlje

Larisa Gornik

Ines Škrabić Aničić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Središnja služba

e-mail: larisa.gornik@gmail.com

e-mail: Ines.Skrabic@SOCSKRB.HR

DRUŠTVENO PRIHVATLJIVA I DRUŠTVENO NEPRIHVATLJIVA SREDSTVA OVISNOSTI – STAVOVI STRUČNJAKA I UTJECAJ STAVOVA NA PROFESIONALNI RAD

Radionica je osmišljena s ciljem poticanja stručnjaka na kritičko promišljanje i osobnu refleksiju o vlastitim stavovima prema različitim sredstvima i oblicima ovisnosti, osobito u kontekstu percipirane društvene prihvatljivosti samog sredstva. Kroz interaktivne metode rada (grupne diskusije, analizu slučajeva i pisane refleksije), sudionici se potiču prepoznati moguće nesvjesne pristranosti te razmotriti kako iste mogu utjecati na profesionalnu procjenu, pristup i rad s korisnicima.

Ciljna skupina sudionika su stručnjaci iz sustava socijalne skrbi, zdravstva i obrazovanja. Kroz uvod sudionici će biti upoznati s biološkim mehanizmom nastanka ovisnosti te sredstvima koja u mozgu potiču stvaranja dopamina i posljedično razvoj ovisnosti.

U nastavku kroz dvije strukturirane aktivnosti kojima sudionici:

- procjenjuju razinu društvene prihvatljivosti pojedinačnih sredstava ovisnosti te utvrđuju štetne posljedice ovisnosti o navedenim sredstvima,
- analiziraju društvene norme koje oblikuju društvenu prihvatljivost različitih sredstava ovisnosti (npr. alkohol, kockanje, računalne igrice, nikotin) i percipiranu ozbiljnost razvijene ovisnosti o njima, te raspravljaju o dvostrukim standardima u društvenim, profesionalnim i privatnim kontekstima,
- ispituju vlastite reakcije i stavove o sredstvu i vrsti ovisnosti kroz studije slučajeva te
- razvijaju veću svjesnost o važnosti neutralnog i etički utemeljenog pristupa u radu s korisnicima s iskustvom ovisnosti.

Radionica završava vođenom pisanom refleksijom i evaluacijom, s naglaskom na profesionalni rast i razvoj samokritičnosti u kontekstu stručnog djelovanja.

Očekivani ishodi za stručnjake:

- povećana sposobnost uočavanja i prepoznavanja potencijalnih ovisničkih ponašanja korisnika te
- povećana samosvijest o konzumaciji sredstava ovisnosti u vlastitom obiteljskom i osobnom okruženju stručnjaka.

Predviđeni broj sudionika: do 20, raspoređenih u četiri grupe od 3-5 sudionika.

Ključne riječi: ovisnost, sredstvo, društvena prihvatljivost, stavovi stručnjaka

Lidija Kućinski - Fogadić

Božica Galić

Obiteljski centar

Područna Služba Brodsko-posavska

e-mail: Lidija.KucinskiFogadic@SOCSKRB.HR

ŠTO ČINIM ZA SEBE DA BIH POMAGAO DRUGIMA

Profesionalni stres je pojava kojoj su nerijetko izloženi stručnjaci pomagačkih profesija, u koje se ubrajaju i socijalni radnici. Neusklađenost između zahtjeva vezanih uz posao i okolinu, odnosno nemogućnosti da se tim zahtjevima udovolji dovode do profesionalnog stresa. Jedan od njegovih krajnjih negativnih ishoda je sagorijevanje na poslu, koje se najšire može shvatiti kao proces koji dovodi do potpune profesionalne iscrpljenosti. Usvajanjem i redovitom primjenom tehnika samopomoći i relaksacije pomagači si mogu svakodnevno pomoći u radu te brizi o sebi i drugima u radnom okruženju. Radionicom se želi osvijestiti kod stručnjaka pomažućih profesija važnost brige o vlastitom mentalnom zdravlju, koristeći tehnike i aktivnosti koje im pomažu da se lakše nose sa stresorima. Brigom za mentalno zdravlje i zadovoljstvo poslom kod socijalnih radnika i ostalih pomagača koji se bave socijalnom skrbi, direktno se djeluje i na veću posvećenost, kvalitetu u radu i bolju učinkovitost stručnjaka s neposrednim korisnicima.

Hodogram aktivnosti:

UVOD: PREDSTAVLJNJE VODITELJA I UPOZNAVANJE S NAČINOM RADA (2 min)

1. AKTIVNOST : PREDSTAVLJANJE ČLANOVA GRUPE (10 min)
2. AKTIVNOST: RAZGOVOR O STRESNIM SITUACIJAMA NA POSLU (15 min)
3. AKTIVNOST: KRUG STVARI NA KOJE MOGU UTJECATI (10 min)
4. AKTIVNOST: ŠTO MI POMAŽE/MOŽE POMOĆI DA BUDEM BOLJE(10min)
5. AKTIVNOST: TEHNIKE SUOČAVANJA SA STRESOM (10 min)
6. AKTIVNOST: VJEŽBA RELAKSACIJE (10 min)
7. AKTIVNOST: KOGNITIVNO RESTRUKTURIRANJE (10 min)
8. AKTIVNOST: POHVALITE SEBE NA KRAJU DANA (5 min)
9. AKTIVNOST: ISKAZIVANJE ZAHVALNOSTI (5 min)
10. EVALUACIJA (3 min)

Predviđeni broj sudionika: 12- 16 sudionika iz različitih organizacija koji rade s različitim korisničkim skupinama

Ključne riječi: stres, briga o sebi, tehnike suočavanja sa stresom

Martin Rogelj

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Križevci

e-mail: martin.rogelj@socskrb.hr

**PRIMJENA KREATIVNIH TEHNIKA U RADU S MLADIMA S POTEŠKOĆAMA
MENTALNOG ZDRAVLJA**

Cilj i svrha radionice: Posljednjih godina svjedočimo kontinuirano porastu poteškoća mentalnog zdravlja među djecom i mladima. Istraživanja pokazuju kako 20% djece pati od anksioznosti, depresije, poremećaja ponašanja, smetnji učenja, te sve češćih problema poput samoozljeđivanja, poteškoća u različitim identitetima i ovisnosti o digitalnim tehnologijama. Cilj ove radionice je osnažiti stručnjake za korištenje kreativnih tehnika s djecom i mladima. Kreativne tehnike mogu dati nešto s čim se djeca i mladi do sada nisu susreli te otvoriti odnos koji osnažuje u svrhu prepoznavanja i izražavanja emocija, razvijanja socijalnih vještina i korištenja pozitivnih strategija suočavanja, što može imati dugoročne koristi za mentalno zdravlje djece i mladih. Ove tehnike po svojoj definiciji otvaraju širok prostor koji svaka mlada osoba može ispuniti kako ona hoće, umije i kako njoj treba, poticaj je za izražavanje. Važno je naglasiti kako nije uputno primjenjivati ove tehnike prije nego ih primijenimo na sebi. Element osobnog iskustva je nužan kako bi stručnjak i sam oživio svoju vlastitu kreativnost i da nauči i izvježba načela primjene ovih tehnika te vođenje procesa osvješćivanja. U primjeni se koriste ekspresivni mediji poput metafore, priče, slike, figurica, bajke, crtanje.

U radionici će se koristiti asocijativne karte, metafora, rad sa slikama i predmetima.

Hodogram aktivnosti:

Uvodni dio: Upoznajmo se

Središnji dio: Gdje sam ja na tom papiru

I ja mogu planirati

Vanjsko i unutarne JA

Sve uloge su bitne

Završni dio: Podijelimo iskustva i uvide

Predviđeni broj sudionika: 12

Ključne riječi: ekspresivni mediji, osnaživanje, podrška, tretman

Kristina Vlahović

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

e-mail: kvlahovic@zosi.hr

Zdravka Leutar

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet u Zagrebu

e-mail: zdravka.leutar@pravo.unizg.hr

BIBLIODRAMA I MENTALNO ZDRAVLJE - „DOĐITE K MENI“

Radionica ima za cilj osnažiti sudionike u promišljanju i izražavanju vlastitih iskustava povezanih s unutarnjim opterećenjima, umorom i potragom za mirom, koristeći bibliodramu kao metodu povezivanja biblijskog teksta s osobnim životom. Svrha radionice je potaknuti osobni rast, empatiju i duhovnu obnovu kroz aktivno sudjelovanje, igru uloga i dijeljenje u sigurnom prostoru.

Radionica se temelji na tekstu iz Matejeva evanđelja 11,28-30: „*Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni...*“ Tema je potraga za odmorom, mirom i unutarnjom ravnotežom. Sudionici će kroz kreativni i iskustveni rad povezivati poruke iz teksta s vlastitim životom.

Hodogram aktivnosti:

1. Uvod i upoznavanje (10 min): kratke vježbe za stvaranje sigurnog i otvorenog prostora.
2. Rad na životnoj strani (15 min): razmjena doživljaja povezanih sa životnim opterećenjima kroz biblijski tekst
3. Rad s biblijskim tekstom (15 min): čitanje i kratka refleksija na Matej 11,28-30.
4. Rad u ulogama (30 min): uprizorenje teksta, prepoznavanje osobnih poruka kroz likove i situacije.
5. Dijeljenje i integracija (20 min): razgovor, refleksija i zaključak.

Predviđeni broj sudionika: 10 do 15 sudionika

Ključne riječi: mentalno zdravlje, bibliodrama, duhovna podrška, osobni rast, preventivne aktivnosti

Ema Vukov Trifunović

Marija Ražnjević

Sunčica Rašić Ajkunić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Središnja služba

Sektor za stručnu podršku i unaprjeđenje stručnog rada

Služba za zaštitu odraslih osoba

e-mail:evukov@socskrb.hr; marija.raznjevic@socskrb.hr;

e-mail:sasic@socskrb.hr

POSTUPANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA SOCIJALNI RAD PO PRIJAVI O GOMILANJU OTPADA U STAMBENOM PROSTORU

Sukladno suvremenom pristupu socijalnog rada u području mentalnog zdravlja došlo je i do promjena u praksi socijalnog rada s naglaskom na participaciji korisnika kao važnog obilježja u razvoju kvalitetnog odnosa korisnika i stručnjaka. Slijedom tih promjena, kao i priključenju Hrvatske EU, te prihvaćanju niza dokumenata, naročito Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te presude Europskog suda za ljudska prava, doveli su do svjesnosti kršenja osnovnih ljudskih prava osoba s poremećajima mentalnog zdravlja. Zbog stalnog sukoba zahtjeva za zaštitom osoba s poremećajima mentalnog zdravlja i zahtjeva za zaštitom društva od postupaka ovih osoba, odnosno njihovog potencijalnog nepredvidivog i štetnog ponašanja, obvezujući zakonski i konvencijski propisi postavili su visok standard njihove zaštite. Usprkos pozitivnim promjenama, stručnjaci HZSR su i dalje suočeni s višestrukim nemogućnostima zadovoljavanja profesionalnih i etičkih načela. Stoga će aktivnost ove radionice biti usmjerena na situacije kada osobe gomilanjem otpada unutar svog doma, ugrožavaju pravo na miran i dostojanstven život drugih suvlasnika te se oni osobno ili srodnici, liječnici, patronažne sestre, policijski službenici i drugi obraćaju PU HZSR, vršeći pritisak na socijalne radnike, tražeći brza i jednostavna rješenja. Međutim zakonska regulativa ne nudi brzo i efikasno rješenje. Moguće je pokrenuti od strane suvlasnika zahtjev za razvrgnućem suvlasničke zajednice, ali sudska praksa pokazala je da se rijetko donose takve odluke. Uz nedostatak konkretnih rješenja, problem je pritisak niza dionika na stručnjake PU HZSR te nekritičnost i nesuradljivost samih osoba. Stoga je cilj ove radionice razmjena iskustava radi identificiranja izazova s kojima se stručnjaci susreću u radu sa svrhom izrade zajedničkog prijedloga postupanja.

Ključne riječi: poremećaj mentalnog zdravlja, prijava gomilanja otpada, zaštita prava i interesa građana, postupanje, suradnja

Nina Živković

Obiteljski centar

Područna služba Šibensko-kninska

e- mail: Nina.Zivkovic@socskrb.hr

BRINI ZA SEBE

U zahtjevnom i emocionalno intenzivnom radu socijalnih radnika, briga o vlastitom mentalnom zdravlju često ostaje u drugom planu. Ova interaktivna radionica usmjerena je na osnaživanje sudionika za prepoznavanje vlastitih potreba, učenje praktičnih alata za svakodnevnu brigu o sebi i stvaranje ravnoteže u ključnim životnim područjima. Kroz kombinaciju tjelesne aktivnosti, tehnika opuštanja (disanje, svjesna prisutnost, vizualizacija) i reflektivnih zadataka, sudionici će istražiti kako stres utječe na njihovo tijelo i psihi, te kako na održiv način njegovati vlastitu otpornost. Poseban naglasak stavit će se na procjenu ravnoteže između profesionalnih i osobnih uloga te definiranje konkretnih koraka za jačanje unutarnjih resursa.

Svrha radionice je podići razinu svijesti socijalnih radnika o nužnosti očuvanja mentalnog zdravlja i sustavne brige o sebi u okviru zahtjevnog i emocionalno intenzivnog profesionalnog djelovanja, s naglaskom na dugoročno očuvanje osobne dobrobiti i profesionalne učinkovitosti.

Cilj radionice je stjecanje praktičnih alata za svakodnevnu brigu o sebi, razvijanje vještina upravljanja stresom i učenje o tome kako održavati ravnotežu između profesionalnih i privatnih uloga radi jačanja otpornosti i dugoročne psihološke stabilnosti.

Hodogram aktivnosti:

Tema radionice je briga o sebi i očuvanje mentalnog zdravlja socijalnih radnika – razvoj otpornosti i uspostavljanje ravnoteže između profesionalnih i osobnih uloga.

Sadržaj aktivnosti uključuje alate i tehnike za konstruktivnije nošenje sa stresnim situacijama, tehnike opuštanja (svjesna prisutnost, vođena vizualizacija), projektivne zadatke s ciljem održavanja ravnoteže osobnog i profesionalnog života, te planiranje održivih praksi koje sudionici mogu ugraditi u svakodnevni život i profesionalno djelovanje.

Planiranje održivih praksi samopodrške koje sudionici mogu ugraditi u svakodnevni život i profesionalno djelovanje.

Radionica je namijenjena svima koji žele obnoviti vlastitu energiju, povećati otpornost na profesionalni stres i sustavno ugraditi brigu o sebi u svakodnevni život.

Predviđeni broj sudionika: 12

Ključne riječi: mentalno zdravlje, briga o sebi, otpornost, stres, tehnike opuštanja, ravnoteža

POSTER PREZENTACIJE

Karla Ambruš

Marina Bosnar

info@domskupnjak.hr

Dom za odrasle osobe Skupnjak, Sv. Ivan Zelina

ISKUSTVA STIGMATIZACIJE I DISKRIMINACIJE OSOBA S TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA

Iako su stigmatizacija i diskriminacija usko povezani pojmovi, svaki od njih nosi posebnosti. Stigmatizacija je proces koji karakterizira označavanje ili osuđivanje pojedinca ili grupe zbog određenih obilježja koja se smatraju nepoželjnim ili na drugi način negativnim. To se, između ostalog, može odnositi na spol, vjeru, rasu, seksualnu orijentaciju, ali i invaliditet. S druge strane, nekoga diskriminirati znači nejednako se ili nepravedno odnositi prema njemu zbog već spomenutih obilježja. S korisnicima Doma za odrasle osobe Skupnjak provedeni su polustrukturirani grupni intervjui kako bi se istražila njihova osobna iskustva stigmatizacije i diskriminacije zbog dijagnoze psihičke bolesti. Istraživanjem obuhvaćene teme bile su: zdravstvena skrb, rad, odnosi s obitelji i prijateljima te lokalnom zajednicom. Intervjui su pokazali kako je kod većine sudionika bio izražen strah od stigmatizacije i diskriminacije, zbog čega su osjetili da ne mogu svoju dijagnozu podijeliti s bližnjima, na taj način se socijalno izolirajući. Većina je imala pozitivno iskustvo u zdravstvenom sustavu, a u odnosu s obitelji iskustva su podijeljena. Negativna iskustva korisnici su imali s lokalnom zajednicom, gdje su često nalazili na nerazumijevanje i strah. Na poster prezentaciji prikazat ćemo ključne uvide iz ovih intervjua te istaknuti na koje se sve načine stigmatizacija i diskriminacija odražava na svakodnevni život korisnika. Iako se sve više istražuje i educira na temu podrške i potreba osoba s invaliditetom, osobe s teškoćama mentalnog zdravlja često budu isključene zbog „nevidljivosti“ svog invaliditeta. Stoga je cilj ovog rada osvijestiti potrebu za većim razumijevanjem i podrškom, ali i potaknuti stručnjake na proučavanje i daljnje promicanje socijalne inkluzije osoba s teškoćama mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: stigmatizacija, diskriminacija, mentalno zdravlje

Marina Bencek

Silvia Vučinić Žokalj

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Rijeka

e-mail: marina.bencek@socskrb.hr

U KORAK S VREMENOM: SOCIJALNO MENTORSTVO I ZAŠTITA MENTALNOG ZDRAVLJA PUTEM SUVREMENIH TEHNOLOGIJA

U radu s osobama s teškoćama mentalnog zdravlja, suvremene tehnologije postaju ključan saveznik u pružanju socijalne podrške. One omogućuju pristupačno socijalno mentorstvo, osobito korisnicima u izolaciji ili strahu od fizičkog kontakta. Uloga socijalnog mentora pritom je višestruka: mentor koristi tehnologiju kako bi održao redovit kontakt s korisnikom putem videopoziva, ali i aktivno osnažuje korisnika za samostalno korištenje digitalnih alata. To korisnicima omogućuje pristup samoj usluzi socijalnog mentorstva te uključivanje u obrazovne i društvene sadržaje čime se jača njihov osjećaj kontrole, kompetencije i pripadnosti.

Prikazani su primjeri dobre prakse kroz konkretne slučajeve korisnika socijalnog mentorstva kod kojih su se susreti održavali putem videopoziva; osoba s tjelesnim invaliditetom, anksioznošću i depresijom započinje obrazovanje iz digitalnog marketinga kako bi mogla raditi od kuće; korisnik sa shizofrenijom koji se boji izaći iz stana koristi Zoom kao početni, sigurni kanal komunikacije s mentorom, a nakon razvijanja povjerenja, uz mentorovu podršku prelazi na sudjelovanje u grupnoj terapiji; osoba s tetraplegijom i depresijom upisuje online tečaj informatike kako bi stečeno znanje mogla koristiti za daljnju integraciju u društvo.

Tehnologija u ovom kontekstu nije zamjena za odnos, već alat koji uz podršku može nadvladati razne barijere. Ovakav pristup omogućuje redovitost susreta, povećava dostupnost usluga i pridonosi uključivanju mentalno ranjivih osoba u društvo na način koji je za njih prihvatljiv i podržavajući.

Ključni pojmovi: Socijalno mentorstvo, suvremene tehnologije, mentalno zdravlje.

Gordana Berc

Marina Milić

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: gordana.berc@pravo.unizg.hr

ULOGA SAVJETOVANJA U PODRUČJU MENTALNOG ZDRAVLJA

Cilj ovog rada je predstavljanje uloge savjetovanja u suvremenom pristupu socijalnog rada u području mentalnog zdravlja. Rad će prikazati povijesni razvoj savjetovanja i povezanost sa praksom socijalnog rada, te dati pregled teorijskih, praktičnih i znanstvenih spoznaja u području primjene savjetovanja u području mentalnog zdravlja. Autorice rada predstaviti će primjenu savjetovanja u procesu edukacije budućih socijalnih radnika te dati preporuke za razvoj ovog područja u budućnosti. Zaključno rad donosi aktualnosti u području edukacije budućih socijalnih radnika iz ovog područja, naglašavajući važnost povezanosti teorije i prakse socijalnog rada u području mentalnog zdravlja, i uloge cjeloživotnog obrazovanja i usavršavanja za efikasnu primjenu savjetovanja u području mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, savjetovanje, socijalni rad, edukacija

Dea Bešić

Antonija Šunjić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava

e-mail: dea.besic@socskrb.hr

BRIGA ZA MENTALNO ZDRAVLJE STRUČNJAKA I PREVENCIJA SAGORIJEVANJA

Mentalno zdravlje socijalnih radnika sve više dolazi u fokus obzirom na izazove i emocionalne zahtjeve koje ovo zanimanje nosi. Socijalni radnici svakodnevno se suočavaju sa složenim životnim situacijama korisnika, kroničnim stresom i administrativnim pritiskom sustava što ih čini visoko rizičnima za razvoj sindroma sagorijevanja koji, između ostalog, nerijetko uključuje emocionalnu iscrpljenost i smanjeni osjećaj osobne učinkovitosti.

Poster prezentacijom se želi upoznati sudionike s ključnim znakovima profesionalnog sagorijevanja, izvorima profesionalnog stresa i načinima suočavanja s istim te s važnošću kontinuirane brige o mentalnom zdravlju socijalnih radnika kroz učinkovite strategije prevencije koje se mogu primijeniti na individualnoj i organizacijskoj razini.

Prikazati će se afektivni, kognitivni, ponašajni i motivacijski simptomi sagorijevanja uz četiri faze razvoja sagorijevanja. Izvori stresa mogu se podijeliti na vanjske i unutarnje-odnosno one koji ovise o samom pomagaču i na one koji dolaze iz okoline. S tim u vezi su i strategije prevencije profesionalnog stresa pa tako i sagorijevanja na individualnoj i organizacijskoj razini. Na individualnoj razini nalaze se minfulness tehnike, kreativne i ekspresivne tehnike, fizička aktivnost te tehnike usmjerene na profesionalni razvoj, a na organizacijskoj supervizijska, edukacijska i emocionalna podrška.

Zaključci ukazuju na važnost prepoznavanja simptoma profesionalnog stresa kao i razvoja profesionalnog sagorijevanja. U smislu važnosti kontinuirane brige o mentalnom zdravlju nude se rješenja na individualnoj i organizacijskoj razini budući da je uz institucionalne mjere poput supervizije i kontinuirane edukacije važno poticati i strategije samopomoći u upravljanju stresom kao i njegovanje vlastitih aktivnosti opuštanja.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, profesionalno sagorijevanje, profesionalni stres, prevencija profesionalnog sagorijevanja

Martina Biškup Stepinac

Stela Čusak

Anamarija Podolski

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagrebački centar za neovisno življenje

e-mail: martina.biskup.stepinac@zg-cnz.hr

PODRŠKA RODITELJIMA DJECE S TEŠKOĆAMA: BRIGA O MENTALNOM ZDRAVLJU KROZ INFORMIRANJE, SAVJETOVANJE I USLUGE

Mentalno zdravlje postaje sve važnija tema u suvremenom društvu, osobito u kontekstu brojnih izazova poput stresa, obiteljskih kriza, siromaštva, bolesti i teškoća u odgoju djece. Takvi izazovi naglašavaju potrebu za jačanjem sustava podrške, posebno za roditelje djece s teškoćama u razvoju. Roditelji djece s teškoćama u razvoju suočavaju se sa specifičnim izazovima koji nadilaze uobičajene roditeljske uloge, od inicijalnog suočavanja s dijagnozom, preko zahtjeva svakodnevice, do potrebe za stalnom potporom, informacijama i usklađivanjem privatnog života. Ovakvi stresori mogu značajno utjecati na mentalno zdravlje roditelja, povećati rizik od emocionalne iscrpljenosti, depresije i osjećaja izoliranosti. Zagrebački centar za neovisno življenje pruža podršku roditeljima u suočavanju s navedenim stresorima i izazovima kroz pružanje pravovremenih informacija, individualno i grupno savjetovanje te emocionalnu podršku. U radu s roditeljima prepoznata je važnost edukacije i informiranja o pravima i dostupnim uslugama unutar sustava socijalne skrbi. Kao ključne dobrobiti ovakvog pristupa ističu se: bolje razumijevanje vlastitog djeteta, razvoj učinkovitijih roditeljskih vještina, povećano zadovoljstvo roditeljskom ulogom te stabilnije obiteljsko okruženje. Poseban značaj u ovoj temi imaju i grupe podrške koje se provode u Centru. One omogućuju roditeljima međusobno povezivanje, razmjenu iskustava i stvaranje osjećaja pripadnosti, što dodatno ublažava osjećaj izoliranosti i emocionalne preopterećenosti. Uz stručno vodstvo, grupe stvaraju sigurno i poticajno okruženje u kojem roditelji mogu razvijati osobne snage, učiti o djetetovim potrebama i zajedno graditi strategije suočavanja. Poster prezentacijom prikazali bismo aktivnosti Centra te ulogu stručnih radnika, koji kroz profesionalnu podršku, savjetovanje i povezivanje roditelja s relevantnim službama, aktivno sudjeluju u pružanju sveobuhvatne podrške obitelji.

Ključne riječi: djeca s teškoćama u razvoju, izazovi roditeljstva, informiranje, usluge, mentalno zdravlje

Mira Bošnjak

Andrijana Bokunović

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: mirabosnjak1@gmail.com

SIROMAŠTVO I MENTALNE BOLESTI

Mentalne bolesti i siromaštvo često su isprepleteni u začaranom krugu koji je teško prekinuti. Siromaštvo povećava rizik od razvoja psihičkih smetnji zbog kroničnog stresa, nesigurnih uvjeta života, nedostatka pristupa zdravstvenoj skrbi i društvene isključenosti. Istovremeno, osobe koje pate od mentalnih poremećaja često teže zadržavaju zaposlenje, suočavaju se s diskriminacijom i češće završavaju u nepovoljnom socioekonomskom položaju. Cilj prikaza putem poster prezentacije je ukazati na dvosmjernu povezanost između siromaštva i mentalnog zdravlja, potaknuti svijest o ovom javnozdravstvenom izazovu te istaknuti važnost ranih i sveobuhvatnih intervencija. Istraživanja pokazuju da je prevalencija depresije i anksioznosti znatno viša u populaciji s nižim primanjima. Nejednakosti u pristupu psihološkoj pomoći dodatno produbljuje problem. Preventivne mjere poput dostupnih usluga mentalnog zdravlja u zajednici, psihosocijalne podrške i programa socijalnog uključivanja mogu pomoći u prekidanju ovog kruga. Zaključno, borba protiv siromaštva i unapređenje mentalnog zdravlja moraju ići ruku pod ruku. Potrebne su integrirane politike koje će istovremeno adresirati ekonomske i psihološke potrebe građana kako bi se osigurala pravednija i zdravija zajednica.

Ključne riječi: siromaštvo, mentalne bolesti, prevencija, integrirane politike

Tereza Buconić

Sveučilište u Dubrovniku

Obrtnička i tehnička škola Dubrovnik

e-mail: tereza.buconic@unidu.hr; tereza.buconic@gmail.com

**MEDIJSKA PISMENOST KAO ALAT U PREVENCIJI STIGMATIZACIJE MENTALNOG
ZDRAVLJA I POREMEĆAJA U PREHRANI: ANKETNO ISPITIVANJE STAVOVA
STRUČNJAKA MENTALNOG ZDRAVLJA**

Osobe s poremećajima u prehrani često su u medijima prikazane kroz stereotipe, senzacionalizam i stigmatizirajuće narative, što može dodatno potaknuti sram, nesigurnost, odgoditi traženje stručne pomoći i pogoršati mentalno zdravlje. Prikazat će se rezultati kvantitativnog istraživanja o percepciji utjecaja medija na stigmatizaciju poremećaja u prehrani, važnosti medijske pismenosti u preventivnom radu te preferiranim oblicima edukacije te spremnosti na međusektorsku suradnju. U istraživanju su sudjelovali stručnjaci pomagačkih zanimanja zaposleni u zdravstvu, obrazovanju, socijalnoj skrbi i civilnom sektoru. Preliminarni rezultati (N=50) pokazuju da većina ispitanika smatra kako mediji imaju snažan utjecaj na mentalno zdravlje. Posljedice tog utjecaja očituju se u vidu nerealnih očekivanja, anksioznosti i depresivnosti, srama, nesigurnosti i loše slike o sebi, FOMO – strah od propuštanja te neinformiranosti mladih. Većina stručnjaka prepoznaje značajan ili djelomičan utjecaj društvenih mreža i medija na razvoj poremećaja u prehrani kod mladih. Stručnjaci najkorisnijim oblikom edukacije za jačanje kompetencija u području medijske pismenosti i mentalnog zdravlja smatraju suradnju sa školama, kampanje u medijima, radionice za korisnike i edukaciju za stručnjake. Uloga socijalnih radnika u području medijske pismenosti polovina sudionika smatra važnom. Nalazi ukazuju na potrebu da se medijska pismenost sustavno uključi u preventivne programe mentalnog zdravlja, s posebnim naglaskom na poremećaje u prehrani. Preporučuje se razvoj edukacija za stručnjake i korisnike, jačanje suradnje između zdravstva, obrazovanja, socijalne skrbi i medija te aktivno uključivanje socijalnih radnika kao medijatora i koordinatora preventivnih aktivnosti. Socijalni radnici u tom kontekstu imaju ključnu ulogu jer povezuju zdravstveni, obrazovni, socijalni i medijski sektor.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, stigma, medijska pismenost, poremećaji u prehrani, socijalni rad, prevencija.

Danijela Burić

Sanja Jurki

Martina Kenfelja

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Trnje

e-mail: danijela.buric@socskrb.hr

e-mail: sanja.jurki@socskrb.hr; martina.kenfelja@socskrb.hr

PATERNALIZAM I SKRBNIŠTVO – GDJE JE GRANICA IZMEĐU ZAŠTITE I OGRANIČAVANJA TUĐIH SLOBODA?

Poimanje paternalizma kao pojave u kojoj država ili institucije odlučuju u ime pojedinca i „za njegovo dobro“, ali bez njegove suglasnosti ili protiv njegove volje, otvara pitanje gdje je granica u donošenju takvih odluka. Najizraženiji oblik paternalizma u socijalnoj skrbi javlja se kod osoba pod skrbništvom, lišenih poslovne sposobnosti. Skrbnik ima ovlast odlučivati o mnogim aspektima života svog štićenika. Iako je svrha skrbništva zaštita osoba koje su u ranjivoj poziciji, praksa pokazuje da se u provedbi skrbništva često zanemaruju mišljenje i volja štićenika te se takva zaštita često pretvara u prekomjernu kontrolu koja dovodi do kršenja ljudskih prava i narušavanja dostojanstva štićenika. Osobe lišene poslovne sposobnosti trebaju pomoć u odlučivanju, a ne da se odlučuje umjesto njih, obzirom da se na taj način jača njihova autonomija i samopouzdanje.

Cilj poster prezentacije je ukazati na izazove s kojima se Hrvatski zavod za socijalni rad susreće prilikom donošenja odluka za štićenike kada se oni nalaze u osjetljivim životnim situacijama tj. u okolnostima u kojima svaka odluka može u isto vrijeme biti i ispravna i pogrešna. Postavlja se pitanje na koji način odlučujemo kada je štićeniku na primjer potreban medicinski tretman, odluka o sklapanju braka, prodaji imovine.

U donošenju odluka iskazuje se potreba za multidisciplinarnim pristupom, izradom protokola koji bi osigurali transparentnost, odgovornost i dosljednost u postupanju. Na taj način moguće je ostvariti temeljni cilj skrbništva – zaštitu dobrobiti štićenika uz očuvanje njihove autonomije.

Ključne riječi: podržano odlučivanje, skrbništvo, autonomija

Mihaela Hršak

Marina Šturlan

Josipa Sinković

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagorje

e-mail: mihaela.hrsak@yahoo.com

ULOGA POLUDNEVNOG BORAVKA U RAZVOJU DJEČJIH SOCIJALNIH I OBRAZOVNIH VJEŠTINA IZ PERSPEKTIVE KORISNIKA

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagorje je javna ustanova socijalne skrbi koja dugi niz godina provodi različite preventivne programe s djecom i mladima, među kojima je i usluga poludnevnog boravka. Usluga je namijenjena djeci osnovnoškolske dobi s područja Krapinsko-zagorske županije, koja pokazuju teškoće u svakodnevnom funkcioniranju te pripadaju tzv. rizičnoj populaciji. U suradnji s roditeljima, školama i širom zajednicom, kroz poludnevni boravak osigurava se sustavna podrška djeci u razvoju socijalnih vještina, pozitivnih obrazaca ponašanja te u jačanju mentalnog zdravlja. Iskustvo višegodišnjeg rada poludnevnog boravka pokazuje da djeca rado dolaze u boravak, ponajviše zbog osjećaja sigurnosti, prihvaćenosti. Uslugu trenutno koristi oko 70-ak djece, a zbog prepoznate kvalitete i koristi usluge postoji kontinuiran interes i lista čekanja za uključivanje novih korisnika. S obzirom na sve veći značaj očuvanja i unaprjeđenja mentalnog zdravlja djece, osobito u kontekstu prevencije razvojnih i socijalnih teškoća, pri Centru za pružanje usluga u zajednici Zagorje, proveden je Evaluacijski upitnik o zadovoljstvu djece uslugom poludnevnog boravka. Rezultati upitnika pružaju nam uvid u razinu zadovoljstva korisnika uslugom te im je dana prilika da svojim prijedlozima aktivno doprinesu unaprjeđenju kvalitete i sadržaja usluge. U sklopu poster prezentacije bit će prikazani ključni nalazi provedene evaluacije te planovi za daljnji razvoj usluge sukladno potrebama korisnika.

Ključne riječi: djeca, mentalno zdravlje, poludnevni boravak

Ana Erak Hunić

Odjel za osobe oboljele od Alzheimerove i drugih demencija

Dom za starije osobe Park, Zagreb

e-mail: ana.erak-hunic@dom-park.hr

**SURADNJA OBITELJI I STRUČNOG TIMA DOMA ZA STARIJE OSOBE U SKRBI ZA
KORISNIKE OBOLJELE OD ALZHEIMEROVE BOLESTI I DRUGIH DEMENCIJA –
ISKUSTVA I IZAZOVI**

U domovima za starije osobe sve je veći broj korisnika oboljelih od Alzheimerove bolesti i drugih oblika demencije. Skrb za osobe s demencijom zahtijeva holistički, individualiziran i kontinuiran pristup koji nadilazi medicinski model te uključuje aktivnu suradnju svih dionika – prvenstveno obitelji i stručnog tima ustanove. Ovaj rad prikazuje važnost i mogućnosti suradnje između članova obitelji i stručnog osoblja u ustanovi „Dom za starije osobe Park – Podružnica Lašćinska“, s naglaskom na korisnike s dijagnozom demencije. Na temelju svakodnevne prakse, ističu se primjeri dobre prakse, ključni oblici komunikacije, prepreke u suradnji (emocionalne, organizacijske, informacijske) te prijedlozi kako ih prevladati. Suradnja s obitelji omogućava bolje razumijevanje korisnika, prilagodbu pristupa, očuvanje identiteta i dostojanstva osobe te smanjuje stres i nesporazume u skrbi. Kroz strukturirane sastanke, individualne planove skrbi, grupe podrške i edukativne aktivnosti, moguće je osnažiti obitelji kao partnere u skrbi i povećati kvalitetu institucionalne podrške. Zaključno, rad naglašava potrebu za sustavnom podrškom obiteljima te važnost uloge socijalnog radnika kao koordinatora suradnje i zagovaratelja prava korisnika s kognitivnim oštećenjima.

Ključne riječi: demencija, obitelj, suradnja, socijalni rad, dom za starije, individualizirana skrb

Lidija Erceg

Lovorka Horvačić

Ivana Lokas Ščetko

Nikolina Puškarić

Barbara Salopek Trusić

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagreb- Dugave

e-mail: lovorka.cpuzdugave@gmail.com

BRIGA ZA MENTALNO ZDRAVLJE STRUČNJAKA I PREVENCIJA SAGORIJEVANJA

Mentalno zdravlje stručnjaka u pomažućim profesijama, poput socijalnih radnika i druge pomažuće profesije, jedan je od bitnih faktora za kvalitetno pružanje socijalnih usluga. Prezentacijom se želi istaknuti važnost očuvanja mentalnog zdravlja stručnjaka kroz preventivne mjere i sustavnu podršku. Kao glavni rizični čimbenici izdvajaju se visoka emocionalna uključenost, visoka razina odgovornosti i emocionalnog angažmana, nedostatak institucionalne podrške, preopterećenost i loša organizacija vremena, neadekvatni mehanizmi nošenja sa stresom, neravnoteža između privatnog i profesionalnog života i nedovoljno priznanje i nagrađivanje rada. Mentalno stanje stručnjaka izravno utječe na njihovu sposobnost pružanja kvalitetne skrbi, osobito djeci i mladima s problemima u ponašanju. Ideja ove poster prezentacije jest osvještavanje stručnjaka o rizicima kojima su svakodnevno izloženi u radu s djecom i mladima s poremećajima u ponašanju, uključujući kronični stres, emocionalnu iscrpljenost i sindrom sagorijevanja te ih potaknuti na korištenje dostupnih mogućnosti zaštite mentalnog zdravlja.

Zaključno, očuvanje mentalnog zdravlja stručnjaka nije samo individualna, već i sustavna odgovornost. Neophodno je osigurati kontinuiranu edukaciju, superviziju, psihološku podršku te poticajno radno okruženje kroz razvijanje strategija prevencije i brige za mentalno zdravlje stručnjaka. Ulaganje u mentalno zdravlje stručnjaka istovremeno znači ulaganje u kvalitetu socijalnih usluga i dobrobit korisnika, čime se dugoročno jača učinkovitost i humanost sustava socijalne skrbi.

Briga za sebe nije sebičnost to je profesionalna odgovornost.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, stručnjaci, sagorijevanje, prevencija, stres

Martina Frantal Glogolja

Jelena Jurić

Centar za pružanje usluga u zajednici mali dom

e- mail: martinafg@malidom.hr

PODRŠKA RODITELJIMA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U MALOM DOMU

Kroz ovu poster prezentaciju prikazat ćemo kako se u ustanovi Centar za pružanje usluga u zajednici Mali dom kroz program Grupe podrške brine o mentalnom zdravlju roditelja.

Cilj programa Grupe podrške je osnaživanje roditelja i pomoć u procesu prilagodbe na roditeljstvo i izazove s kojima se suočavaju i to od inicijalnog kontakta pa do završetka programa u Malom domu.

Metode koje voditelji koriste u radu su razgovor, grupna diskusija i razmjena iskustva, praktične vježbe i tehnike relaksacije, tematski susreti, rad u malim grupama, radni listovi, projektivne tehnike i interaktivna predavanja, radionice s gostujućim stručnjacima.

Najčešće teme koje su se u dosadašnjem radu obrađivale su: psihološka otpornost, stres i sagorijevanje roditelja djece s teškoćama, rana iskustva, stavovi i reakcije socijalne okoline, dobra i loša iskustva pri ostvarivanju prava u sustavu, gubitak i bol, napredovanje djeteta, braća i sestre, partnerski odnosi, tranzicija, roditeljstvo i prilagodba, briga o sebi.

Kao učinke i postignuće grupe podrške izdvajamo stvaranje trajne mreže podrške među roditeljima, povećanje razine osnaženosti i samopouzdanja te smanjenje osjećaja izolacije i usamljenosti. Roditelji su kroz sve programe i usluge Malog doma uključeni kao aktivni sudionici u procesu re/habilitacije te predstavljaju važan dio tima oko djeteta te veliki naglasak u svima aktivnostima koje provodimo sa našim roditeljima stavljen je upravo na brigu o mentalnom zdravlju, znajući kako roditeljstvo djetetu s teškoćama nosi sa sobom nove i neočekivane obaveze, povećanu potrebu za informacijama, više snažnih emocija i stresa i veće troškove života.

Ključne riječi: grupa podrške, kontinuitet, briga o sebi

Danijela Glogolja

Udruga za kreativni socijalni rad

Anita Jandrić Nišević

Tihana Novak

Odsjek za kriminologiju

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet

Sveučilište u Zagrebu

e-mail: ajandric09@gmail.com

SUPERVIZIJA KAO PODRŠKA MENTALNOM ZDRAVLJU I PREVENCIJI SAGORIJEVANJA STRUČNJAKA U ZATVORSKOM SUSTAVU I PROBACIJI

Rad stručnjaka pomagačkih profesija u zatvorskom sustavu i probaciji izuzetno je zahtjevan zbog specifičnog zatvorskog okruženja i brojnih organizacijskih izazova. Naime, stručnjaci se često suočavaju s konfliktom dvostrukih uloga jer se od njih istovremeno očekuje osiguravanje sigurnosti ustanove i podrška u rehabilitaciji zatvorenika, pri čemu često izostaju jasne smjernice. Zatvorsko okruženje karakteriziraju stalni nadzor i stroge sigurnosne procedure koje stvaraju osjećaj nelagode i napetosti. Organizacijski stres pojačavaju velika administrativna opterećenja, nedostatak kadrova te slabije mogućnosti profesionalnog razvoja što posljedično dovodi do smanjenog osjećaja osobnog postignuća te profesionalnog sagorijevanja. Intenzivni i emocionalno zahtjevni kontakti s korisnicima, koji često imaju narušeno mentalno zdravlje, dodatno povećavaju emocionalnu iscrpljenost i dovode do sagorijevanja. Kako bi se odgovorilo na ove izazove, Udruga za kreativni socijalni rad je u suradnji s Odsjekom za kriminologiju, Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom provela projekt „Podrška službenicima zatvorskog sustava i probacije kroz superviziju“. Projekt je uključio 4 supervizijske grupe sa ukupno 44 sudionika iz cijele Hrvatske, a cilj mu je bio očuvanje mentalnog zdravlja stručnjaka, unapređenje profesionalnih kompetencija, povećanje motivacije i kvalitete neposrednog rada s korisnicima.

Tijekom dvogodišnjeg ciklusa provedena je i evaluacija kroz tri etape. Rezultati evaluacije pokazali su visoko zadovoljstvo sudionika supervizijom koju opisuju kao izuzetno korisnom za profesionalni i osobni razvoj, za bolju suradnju s kolegama i nošenje sa stresom. Sudionici su posebno istaknuli važnost razmjene iskustava, podrške i razumijevanja unutar grupe, kao i potrebu nastavka supervizije u istom obliku.

Projekt je potvrdio da supervizija može biti snažan alat u prevenciji sagorijevanja, jačanju profesionalnog identiteta i stvaranju pozitivne radne klime, čak i u složenim i zahtjevnim radnim uvjetima.

Ključne riječi: supervizija, zatvorski sustav, probacija, mentalno zdravlje, sagorijevanje

Danijela Glogolja

Maja Karamarko

Marta Tašner

Udruga za kreativni socijalni rad

e-mail: Danijela.glogolja@uksr.hr

“MOM ŽIVOTU SJAJ” – PRIKAZ PROGRAMA

Program „Mom životu sjaj“ osmišljen je s ciljem poboljšanja kvalitete života djece, mladih i njihovih obitelji koji se nalaze u riziku od socijalne isključenosti i siromaštva na području Grada Zagreba, s posebnim naglaskom na unaprjeđenje mentalnog zdravlja. Program kroz višegodišnju provedbu (2023.–2026.) razvija i provodi inovativne, alternativne i dostupne socijalne usluge koje odgovaraju na specifične potrebe korisnika. Ključne aktivnosti uključuju individualno, obiteljsko i online savjetovanje, radionički oblikovan program „Škola za roditelje“, rješenjem usmjereni (Solution Focused) pristup u radu s obiteljima, kao i strukturirane slobodne aktivnosti za djecu i njihove roditelje koje potiču međusobno povezivanje i jačanje obiteljskih odnosa. Kreativne radionice služe i kao preventivni alat u zaštiti mentalnog zdravlja, a javna kampanja usmjerena je na podizanje svijesti šire zajednice o važnosti mentalne dobrobiti. Posebna pažnja u projektu posvećena je jačanju socijalne i emocionalne otpornosti korisnika kao ključnom čimbeniku u očuvanju i unapređenju mentalnog zdravlja. Program se posebno bavi i osnaživanjem stručnjaka iz sustava socijalne skrbi koji neposredno rade s djecom, mladima i obiteljima, kroz edukacije, superviziju i razmjenu prakse, uključujući specifične sadržaje o radu s pripadnicima romske nacionalne manjine. Time jačamo postojeće kapacitete sustava.

Ciljne skupine su djeca i mladi s rizičnim oblicima ponašanja, njihovi roditelji i obitelji, stručnjaci iz sustava socijalne skrbi te opća javnost. Partneri u provedbi su Hrvatski zavod za socijalni rad, Ambidekster klub i Rehabilitacijski centar za stres i traumu. Program financira Ministarstvo zdravstva.

Ključne riječi: socijalna isključenost i siromaštvo, psihosocijalna potpora, očuvanje i unapređenje mentalnog zdravlja

Borja Grmoja

Ivana Crnjac

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Donji grad, Zagreb

SKRBNIČKA ZAŠTITA

Kroz praksu socijalnog rada u Područnom uredu Donji grad Hrvatskog zavoda za socijalni rad, uočen je problem nedostatka plana dugoročne skrbi kod roditelja koji su skrbnici odraslih osoba s invaliditetom lišenih poslovne sposobnosti. Ova skupina skrbnika živi u kontinuiranom stresu i zabrinutosti, dok institucije rijetko nude strukturirane oblike pomoći i savjetovanja. Cilj ovog istraživanja bio je steći dublji uvid u izazove i potrebe roditelja skrbnika osoba lišenih poslovne sposobnosti, posebno u kontekstu buduće skrbi nakon njihove smrti ili nemogućnosti pružanja skrbi. Istraživanje je provedeno na uzorku roditelja koji žive sa štíćenicima i ostvaruju socijalna prava putem Hrvatskog zavoda za socijalni rad – Područni ured Donji grad. U istraživanju je sudjelovalo 12 roditelja, od čega 7 jedno roditeljskih obitelji. Primijenjen je mješoviti metodološki pristup, uključujući strukturirani upitnik i kvalitativna otvorena pitanja. Rezultati ukazuju na visoku razinu roditeljske zabrinutosti, nisku razinu pravne i institucionalne informiranosti, slabu uključenost štíćenika u organizirane oblike podrške, te potrebu za razvojem održivih modela dugoročne skrbi. Svi ispitanici izražavaju zabrinutost zbog budućnosti, ali konkretni planovi su rijetki. Ističe se potreba za razvojem integriranih modela skrbi, savjetodavne i pravne podrške za skrbnike, kao i jačanje institucionalnog nadzora. Rezultati istraživanja upućuju na nužnost sustavnog planiranja dugoročne skrbi u suradnji sa stručnim službama i lokalnom zajednicom.

Ključne riječi: roditelji skrbnici, osobe s invaliditetom, poslovna sposobnost, dugoročna skrb, socijalna zaštita, mentalno zdravlje

Branka Jadrijević

Katarina Ničetić

Centar za pružanje usluga u zajednici Maslina, Dubrovnik

e-mail: branka.jadrijevic@socskrb.hr

OSTATI SNAŽAN DOK POMAŽEŠ DRUGIMA

Prezentacijom će se prikazati važnost brige o mentalnom zdravlju stručnih djelatnika u sustavu socijalne skrbi, s posebnim naglaskom na ustanove koje pružaju socijalne usluge za djecu. Uvodno će biti prikazan teorijski i zakonski okvir, a zatim poteškoće s kojima se stručni djelatnici susreću u svom radu koje se mogu grupirati na teškoće vezane uz odnos i rad s djecom i mladima te izazovi koji su povezani s organizacijom skrbi za djecu. U radu s djecom suočavamo se s poteškoćama prilagodbe korisnika, otporom i neposluhom, agresivnim ponašanjima, emocionalnim neprihvatanjem situacije, impulzivnim ponašanjem. Na razini sustava problemi izviru iz nedovoljnog broja stručnjaka iz područja mentalnog zdravlja, dječjih psihijatara, psihologa. Prikazat će se način brige o mentalnom zdravlju naših korisnika (individualizacija odgojnih metoda, sudjelovanje u sportskim i kulturnim aktivnostima, suradnja sa stručnjacima izvan ustanove), a također načine prevencije profesionalnog stresa i sindroma sagorijevanja djelatnika, s naglaskom na povezanost i međuovisnost navedenog. Stručne supervizije djelatnika istaknut ćemo kao primjer prevencije profesionalnog sagorijevanja. Zajednička putovanja djelatnika i korisnika poslužit će kao primjer dobre prakse u brizi za mentalno zdravlje korisnika, a i djelatnika. Zaključno, stručni djelatnici navode da im je najsnažniji faktor zaštite od profesionalnog stresa suradnja među kolegama i stručnjacima izvan ustanove, pozitivno radno ozračje, dobra radna organizacija te uspjeh i osmijeh korisnika.

Ključne riječi: prevencija, socijalne usluge, profesionalni stres,

Monika Kozjak
Jadranka Juranić
Petra Mlinjarić
Jelena Bošnjak
Lucija Mesar
Ivana Vidaček

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagorje
e-mail: monikakozjak1211@gmail.com

POVJERENJE, RAZUMIJEVANJE, PODRŠKA:ISKUSTVA MLADIH KORISNIKA USLUGE PSIHOSOCIJALNE PODRŠKE

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagorje je ustanova socijalne skrbi koja pruža socijalne usluge djeci, mlađim punoljetnim osobama bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeci u riziku za razvoj problema u ponašanju, djeci i mladima s problemima u ponašanju te primarnim i udomiteljskim obiteljima u riziku. Jedna od usluga koju Centar pruža mladima je usluga psihosocijalne podrške. Ona obuhvaća stručne postupke i druge oblike pomoći i podrške kojima se potiče razvoj i unaprjeđenje kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih, govorno-jezičnih, socijalnih ili odgojnih vještina korisnika. U sklopu opisane usluge Centar Zagorje radi s mladima individualno ili grupno u obitelji, na području Krapinsko-zagorske županije na razdoblje do godinu dana. Kod mladih se u toj životnoj fazi odvijaju ključni razvojni procesi, uključujući emocionalni, socijalni i kognitivni razvoj. Ujedno, mladi se često suočavaju s brojnim izazovima poput pritisaka u obrazovanju, nesigurnosti u budućnost, identitetskih dilema i socijalnih promjena, što ih može činiti podložnijima problemima mentalnog zdravlja, stoga psihosocijalna podrška može značajno utjecati na prevenciju dugotrajnih psihičkih poteškoća, jačanje otpornosti i uspješniju integraciju u društvo. U obliku poster prezentacije predstavljamo povratne informacije mladih osoba korisnika usluge psihosocijalne podrške te preporuke i prijedloge stručnjaka za daljnji razvoj ove usluge u području mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, mladi, psihosocijalna podrška, Krapinsko-zagorska županija

Ana Kral Pranjić

Mladena Facković

Hrvatski zavod za socijalni rad

Županijska služba Zagrebačke županije (Velika Gorica)

e-mail: mladena.fackovic@socskrb.hr

KORISNIK USLUGE SMJEŠTAJA = RAVNOPRAVNI ČLAN ZAJEDNICE

Cilj je prezentirati uspješnu suradnju Tima za udomiteljstvo Županijske službe Zagrebačke županije na području Vrbovca s dionicima na razini lokalne zajednice. Na našem području postoji višegodišnja uspješna suradnja Tima za udomiteljstvo s različitim udrugama i pružateljima usluga. Udomitelji, korisnici, maloljetne i odrasle osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja, kao i same stručne djelatnice sudjelovanjem u različitim projektima dobivaju potrebnu podršku, savjetovanje, pomoć te su im pružene veće mogućnosti za uključivanjem u život lokalne zajednice. Do sada smo ostvarili suradnju sa Crvenim križem kroz projekt "Stvori dom anđelu";, Centrom za rehabilitaciju Stančić-pružanje usluge psihosocijalne podrške, Rehabilitacijskim centrom za stres i traumu-projekt "OSOBIT";, Udruženjem Djeca prva-program "Zajedno za djecu";, Hrabrim telefonom-projekt "Nakon traume-osnaživanje zajednice"; te Centrom za edukaciju i savjetovanje Sunce-program "Sigurnost obiteljskog doma za svako dijete-aktivnosti i servisi za promicanje udomiteljstva i pružanje podrške udomiteljskim obiteljima";. Jedan od ciljeva je predstaviti kako je sudjelovanje korisnika u navedenim projektima doprinijelo smanjenju stigmatizacije osoba s poteškoćama mentalnog zdravlja te razbijanju predrasuda koje su stanovnici lokalne zajednice imali prema tim korisnicima. Načini na koji su osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja sudjelovale u navedenim projektima su grupni i individualni rad, savjetovanje, edukacija te zajednička druženja. Sve navedeno omogućilo je da korisnici istaknu svoje sposobnosti i individualne vrijednosti te na taj način budu aktivno uključeni i vidljivi u svakodnevnom životu lokalne zajednice.

Ključne riječi: udomiteljstvo, suradnja s lokalnom zajednicom, korisnik, podrška, integracija, ravnopravnos

Ana Lipša

Vesna Lojpur

Ana Bilić

Maja Hundrić

Grad Zagreb

Gradski ured za socijalnu zaštitu,

zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom

e- mail: ana.lipsa@zagreb.hr

**PODRŠKA MENTALNOM ZDRAVLJU STARIJIH OSOBA KROZ AKTIVNOSTI
PROGRAMA PODRŠKE U LOKALNOJ ZAJEDNICI „GERONTOLOŠKI CENTRI GRADA
ZAGREBA**

Grad Zagreb je 2004. godine pokrenuo pilot projekt Gerontološki centri Grada Zagreba, s ciljem prilagodbe lokalne zajednice potrebama starijih osoba i unapređenja kvalitete njihova života. Od 2006. godine se kontinuirano provodi u devet gradskih domova, a od 2019. godine postaje standard u pružanju izvaninstitucijske skrbi za starije osobe. Cilj ove prezentacije je prikaz rezultata evaluacijskog istraživanja koji potkrepljuju važnost aktivnosti koje se provode u okviru programa gerontoloških centara te imaju ključnu ulogu u očuvanju mentalnog zdravlja, funkcionalnosti i socijalne uključenosti korisnika. Program uključuje pomoć u svakodnevnim potrebama, sportsko-rekreacijske i kulturne aktivnosti, radno-kreativne radionice, savjetovanišni i preventivno-zdravstveni rad, sadržaje za kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Aktivnosti doprinose očuvanju zdravlja i samostalnosti korisnika te omogućuju dulji ostanak u vlastitom domu i poznatom okruženju. Evaluacijsko istraživanje provedeno je 2024. godine na uzorku od 456 korisnika te je pokazalo da organizirane aktivnosti potiču očuvanje mentalnog zdravlja, jačaju kognitivne i emocionalne funkcije, smanjuju osjećaj usamljenosti i socijalne izolacije. Zaključno, Gerontološki centri Grada Zagreba predstavljaju vrijedan resurs zajednice za promociju aktivnog starenja i mentalne dobrobiti starijih osoba kroz sudjelovanje u strukturiranim i poticajnim aktivnostima.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, socijalna uključenost, aktivno starenje

Ivona Lovrić

Hrvatski zavod za socijalni rad
Područni ured Slavonski Brod
e-mail: ivona.lovric@socskrb.hr

BURNOUT I BOREOUT

Mentalno zdravlje djelatnika u socijalnoj skrbi postaje sve vidljivija i značajnija tema, a posebice zbog sve složenijih društvenih okolnosti koje usložnjavaju problematiku korisnika te ubrzanog i često stresnog radnog okruženja. U radu će se predstaviti dva stanja, *burnout* i *boreout*, koja sve češće utječu na stručnjake zaposlene u sustavu socijalne skrbi, a nerijetko ostanu neprepoznati: burnout i boreout. Ovi sindromi su stanja emocionalne i mentalne iscrpljenosti povezani s radnim okruženjem, ali s različitim uzrocima. *Burnout* se javlja kada stručnjaci imaju previše posla, previše pritiska i premalo odmora. Navedeno dovodi do iscrpljenosti, cinizma i pada motivacije. S druge strane, *boreout* nastaje kada posao nema izazova, kada je monoton i ne iskorištava stručnjakove vještine, a što dovodi do dosade, apatije i osjećaja besmisla. Iako su ova dva simptoma suprotni po uzroku, rezultat je isti: nezadovoljstvo, pad produktivnosti i rizik po mentalno zdravlje zaposlenika. Također, oba mogu utjecati na radnu učinkovitost. Prezentacijom bi se predstavile sličnosti i razlike navedenih simptoma, kao i mogućnosti prevencije. Zaključno, *burnout* i *boreout* različiti su po uzrocima, ali i slični po posljedicama, a oba vode do nezadovoljstva, pada motivacije i narušavanja psihičkog zdravlja zaposlenika. Posebno je važno pravovremeno prepoznavanje simptoma, otvorena komunikacija te stvaranje zdravog radnog okruženja u kojem se stručnjaci mogu osjećati vrijedno i ispunjeno.

Ključne riječi: sindrom sagorijevanja, sindrom dosade i/ili pasivnosti na poslu, mentalno zdravlje, prevencija

Simona Malina

Ema Župić

Veteranski centar

Podružnica Daruvar

e-mail: simonahusek@gmail.com

VETERANSKI CENTAR – ULOGA I RAD SOCIJALNIH RADNICA U SKRBI ZA HRVATSKE BRANITELJE I ČLANOVE NJIHOVIH OBITELJI

Veteranski centar je javna ustanova osnovana s ciljem pružanja sveobuhvatne psihosocijalne, zdravstvene i rehabilitacijske podrške hrvatskim braniteljima i stradalnicima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji. Centar aktivno doprinosi očuvanju dostojanstva, poboljšanju kvalitete života i društvenoj uključenosti. Socijalne radnice u Veteranskom centru imaju ključnu ulogu u prepoznavanju i odgovaranju na kompleksne potrebe korisnika. Naš rad se odvija kroz provođenje inicijalnih procjena, planiranje i provedbu individualnih i grupnih savjetovanja, informiranje i posredovanje u ostvarivanju zakonskih prava te kontinuiranu psihosocijalnu podršku korisnicima. Značajan dio rada odnosi se na osobe s dijagnozom PTSP-a, dugotrajno nezaposlene, narušenog zdravstvenog stanja, partnersku i obiteljsku problematiku, probleme ovisnosti i rizik od socijalne isključenosti. Kroz rad pomažemo korisnicima u nošenju s traumama, stresom, tjeskobom, emocionalnim i životnim izazovima.

Djelujemo interdisciplinarno, surađujući s drugim stručnjacima – psiholozima, fizioterapeutima, medicinskim osobljem, kineziolozima i radnim terapeutima, a s ciljem osiguravanja cjelovite skrbi i podrške. Također je važna suradnja s vanjskim institucijama i organizacijama u zajednici zbog širenja mreže podrške i omogućavanja pristupa dodatnim resursima. Ovim radom želi se prikazati važnost uloge socijalnih radnica u Veteranskom centru kroz primjere iz prakse, refleksiju o izazovima i etičkim dilemama u radu, kao i prijedloge za unaprjeđenje sustava podrške i stručnog djelovanja.

Ključne riječi: hrvatski branitelj, veteranski centar, socijalni rad, kvaliteta života

Blaža Marinković

Ana Stojanović

Martina Miriam Kovacevic

Hrvatski Zavod za socijalni rad

Područni ured Trnje, Zagreb

MENTALNO ZDRAVLJE I FENOMEN „INCEL“

Potaknuti gledanjem serije *Adolescence*, koja tematizira incel pokret, odlučili smo ovu problematiku približiti stručnoj javnosti. Iako je riječ o fenomenu koji u Hrvatskoj još nije široko prepoznat, njegovo postojanje i širenje zahtijeva, pravovremeno informiranje i razumijevanje, posebno zbog potencijalnih sigurnosnih i društvenih posljedica.

Pojam incel (engl. involuntary celibate) odnosi se na osobe, najčešće mlađe muškarce, koje se samodefiniraju kao nesposobne ostvariti romantične ili seksualne odnose, unatoč želji za njima. Karakteristično je da se ovaj pokret najčešće pojavljuje među mladoom populacijom (između 16 i 30 godina) i temelji se na osjećaju odbačenosti, što često rezultira ljutnjom i neprijateljstvom, osobito prema ženama.

Incel zajednice okupljaju se prvenstveno na internetskim forumima i društvenim mrežama, gdje se učvršćuje zajednički identitet kroz dijeljenje frustracija i ekstremnih stavova. Upravo ta anonimnost i zatvorenost online prostora omogućuje razvoj radikalnih uvjerenja, uključujući poticanje nasilja i izraženu mizoginiju.

Na posteru će biti predstavljeni ključni pojmovi vezani uz incel kulturu, njezina prisutnost u popularnoj kulturi te povezanost s mentalnim zdravljem pripadnika. Cilj je educirati stručnjake koji se u svom radu susreću s oblicima nasilja, radikalizacije i problemima mentalnog zdravlja mladih, te ukazati na potrebu preventivnog djelovanja.

Poseban naglasak stavlja se na važnost međuresorne suradnje, jačanje medijske pismenosti i razvoj društvene odgovornosti u borbi protiv govora mržnje i nasilja usmjerenog prema ženama.

Ključne riječi: incel, mentalno zdravlje i prevencija

Helena Smiljanec

Roman Hršak

Sunčica Mikac

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagorje

e-mail: suncica.mikac@gmail.com

**DIGITALNI STRES I MENTALNO ZDRAVLJE MLADIH U ORGANIZIRANOM
STANOVANJU: IZAZOVI SUVREMENOG ODRASTANJA POD POVEĆALOM SUSTAVA
SKRBI**

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagorje je ustanova koja pruža niz socijalnih usluga među kojima je i usluga organiziranog stanovanja za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djevojke s problemima u ponašanju. Ono osigurava stanovanje u stambenoj jedinici uz stalnu stručnu pomoć i potporu u osiguranju osnovnih životnih potreba kao i socijalnih, radnih, kulturnih, obrazovnih, rekreacijskih i drugih potreba s ciljem uspostavljanja i održavanja njihovih socijalnih uloga, izjednačavanja njihovih mogućnosti, poboljšanja kvalitete života, poticanja aktivnog i samostalnog življenja te socijalnog uključivanja, ovisno o potrebama korisnika.

Djeca i mladi u organiziranom stanovanju suočavaju se s brojnim izazovima. Među novim izvorima stresa javlja se digitalni stres koji, iako često zanemaren, ima sve vidljiviji utjecaj na mentalno zdravlje. Digitalni stres obuhvaća stalnu potrebu za prisutnošću na društvenim mrežama, strah od propuštanja, cyberbullying, ovisnost o ekranima, nedostatak digitalne privatnosti u zajedničkom smještaju. Sve navedeno može imati utjecaj na mentalno zdravlje mladih kroz povećanu anksioznost i depresivnost, probleme sa spavanjem, smanjeno samopouzdanje, lošije odnose i manjak stvarnih socijalnih interakcija. Kao odgajatelji imamo značajnu ulogu u pružanju pomoći i potpore u prevladavanju ovih teškoća. To postizemo uvođenjem digitalne edukacije i razgovora o online iskustvima, postavljanjem digitalnih granica, poticanjem offline aktivnosti i stvaranjem sigurnog okruženja za razgovor o digitalnim pritiscima. U obliku poster prezentacije predstavljamo ovu sve prisutniju temu i donosimo doživljaj naših korisnika o istoj.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, digitalni stres, mladi, socijalni rad

Kristina Mostarac

Dora Širanović

Mirela Šentija Knežević

Karla Martina Štefanić

e-mail: kristina.mostarac@zagreb.hr

Grad Zagreb

Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom

GRAD ZAGREB – PARTNER U OČUVANJU MENTALNOG ZDRAVLJA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I OSOBA S INVALIDITETOM

Grad Zagreb sustavno razvija i pruža usluge usmjerene očuvanju mentalnog zdravlja djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom i članova njihovih obitelji, što ga čini važnim dionikom u promicanju inkluzivnih socijalnih politika. Cilj ove poster prezentacije je predstaviti primjer integrirane skrbi putem usluga koje pružaju gradske ustanove i međusektorske suradnje ostvarene razvojem digitalne platforme.

Gradske ustanove, Centar za pružanje usluga u zajednici Mali dom, Centar za pružanje usluga u zajednici Zagrebački centar za neovisno življenje i Centar za rehabilitaciju Silver pružaju širok raspon usluga, uključujući ranu razvojnu podršku, psihosocijalnu podršku, organizirano stanovanje, usluge mobilnog tima, rehabilitaciju kroz inovativne oblike terapije i pse pomagače kao i uslugu savjetovališta za osobe s invaliditetom i članove njihovih obitelji. Kao primjer međusektorske suradnje posebno ističemo portal rane razvojne podrške i rane intervencije Grada Zagreba (<https://ranaintervencija.zagreb.hr/>), koji je razvijen u suradnji sektora socijalne skrbi, zdravstva i obrazovanja, predstavlja primjer integracije socijalnih, zdravstvenih i obrazovnih usluga jer omogućuje roditeljima i stručnjacima pristup informacijama o uslugama na jednom mjestu. Portal je nagrađen na HealthComm Forumu 2025. za doprinos međusektorskom povezivanju i inovativnosti u komunikaciji. Portal za očuvanje mentalnog zdravlja Grada Zagreba (<https://mentalnozdravlje.zagreb.hr/>) nudi stručne savjete, prilagođene vježbe za različite korisničke skupine i informacije o mentalnom zdravlju. Djeluje kao pristupačna digitalna platforma za građane i stručnjake s ciljem prevencije i unaprjeđenja mentalnog zdravlja. Grad Zagreb je 2024. dobitnik Zlatne nagrade Europske komisije za prijestolnicu inkluzije i raznolikosti, čime je dodatno potvrđen strateški pristup u očuvanju pravednosti, jednakosti i uključenosti kroz sustavne i inovativne programe za ranjive skupine.

Ključne riječi: osobe s invaliditetom, djeca s teškoćama u razvoju, mentalno zdravlje, međusektorska suradnja, digitalne platforme

Klara Perhoč

Ivana Majnarić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Čakovec

e- mail: Klara.Perhoc@SOCSKRB.HR

MALIM KORACIMA DO VELIKIH PROMJENA - PRIKAZ SLUČAJA

Mentalno zdravlje je stanje dobrobiti u kojem pojedinac ostvaruje svoje potencijale i može se nositi sa svakodnevnim stresom. Osoba narušenog mentalnog zdravlja, često nije u stanju brinuti o sebi, pa tako ni o drugima. Kad se radi o obitelji gdje su prisutna maloljetna djeca, roditelji su usmjereni na dobrobit djeteta, ne vode računa o vlastitim osjećanjima i ponašanjima i zanemaruju činjenicu da upravo zbog narušenog psihofizičkog stanja donose neracionalne i neprimjerene odluke koje se kose sa zaštitom i najboljim interesom djece.

Cilj ove poster prezentacije je prikazati slučaj iz prakse, gdje je zbog narušenog mentalnog zdravlja roditelja došlo do žurne mjere izdvajanja djeteta iz obitelji. Fokus će biti usmjeren na prikaz izazova i teškoća s kojima smo se susretali u radu s obitelji kao i na međusektorsku suradnju i podršku koju je bilo potrebno osigurati prilikom povratka djeteta, a radi daljnjeg detaljnog praćenja roditelja. Ključne preporuke uključuju potrebu za dodatnom edukacijom djelatnika za rad s osobama koje se susreću s teškoćama mentalnog zdravlja, jačom međusektorskom suradnjom i koordinacijom između različitih institucija, a radi eventualnog ranijeg uključivanja u kontinuirani rad s obitelji s ciljem prevencije izricanja najstrožih mjera iz domene obiteljsko pravne zaštite. Naglasak je i na pozitivnoj suradnji institucija nakon povratka djeteta u obitelj, te na važnosti uključivanja svih aktera s ciljem pružanja pomoći i podrške obitelji, prvenstveno roditeljima da vode računa o vlastitom mentalnom zdravlju, da se uključe i sudjeluju u dostupnim grupama podrške, a kako bi negovali svoje mentalno zdravlje koje je preduvjet za kvalitetnu skrb o djetetu.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, djeca, međusektorska suradnja, preventivni program

Ivana Petljak Solowka

Jasenska Lovrić

Centar za odgoj i obrazovanje Tuškanac

e-mail: ivana.petljak.solowka@centar-tuskanac.com

MENTALNO ZDRAVLJE DJECE SA INTELKTUALNIM TEŠKOĆAMA -IZAZOVI, PODRŠKA, RAZVOJ USLUGA

Poster prezentacijom želimo prikazati iskustva i izazove u neposrednom radu sa djecom koja uz primarno intelektualne teškoće imaju narušeno mentalno zdravlje. Prezentacijom se želi dati kratak uvid u potencijalne uzroke i rad iz perspektive socijalnog radnika, odgajatelja i drugih stručnih djelatnika Centra, posljedice narušenog mentalnog zdravlja djece sa intelektualnim teškoćama koje se često manifestiraju kroz agresivne, autoagresivne i druge nasilne oblike ponašanja, ulogu drugih dionika uključenih u proces (obitelj, ustanove zdravstvene skrbi, obrazovni sustav, pravosudni sustav, policija, HZSR i drugi).

Ovom prezentacijom želimo ukazati na potrebu za većim povezivanjem, uključivanjem i podrškom sa relevantnim institucijama i ustanovama u procesu davanja adekvatne podrške i pomoći djeci sa teškoćama mentalnog zdravlja u skladu sa suvremenim principima multidisciplinarnog rada i naglasiti potrebu rada na prevenciji kako bi se ublažilo niz negativnih posljedica koje negativno utječu na obitelj, stručne djelatnike, a često i širu okolinu djeteta sa teškoćama mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: djeca sa intelektualnim i teškoćama mentalnog zdravlja, multidisciplinarni pristup, podrška, povezivanje, prevencija

Natalija Poleščak Vuković

Mirela Bradica

Centar za djecu Zagreb

e-mail: natalija.polescak42@gmail.com

DOBRODOŠAO/LA OSJEĆAJ SE SIGURNO OVDJE

Cilj ove poster prezentacije je prikazati aktivnosti našeg Centra koje pridonose jačanju mentalnog zdravlja mladih osoba prilikom nužnog izdvajanja iz primarne obitelji.

Aktivnosti koje nudimo mladoj osobi : 1. stanovanje je slično obiteljskom konceptu života-korisnik sudjeluje sa vlastitim idejama u uređenju prostora i pripremanju obroka , broj članova do osam, što stvara osjećaj pripadnosti. 2. prisutnost stručnog radnika 24 sata u Centru pružanje podrške i razgovora, smanjivanje kriznih situacija 3.vršnjačka podrška-svojim pozitivnim primjerom i podrškom vršnjaci novom članu pružaju pozitivnost u novonastalim životnih problemima 4.usluge savjetovanja primarnih obitelji sa naglaskom jačanja roditeljske kompetencije, smanjenje traume 5. slobodne aktivnosti po izboru mladog čovjeka povećavaju samopouzdanje, olakšanje od stresa. 6. uključivanje volontera ,stvaranje novih prijateljstava 7.podrška u svakodnevnom redovitom odgojno-obrazovnom sustavu, bolji školski uspjeh 8.timski rad sa ostalom stručnjacima mentalnog zdravlja

Mlada osoba u Centru je aktivan partner u svim aktivnostima koje se tiču njenog života, te takvom ravnoravnom ulogom pridonosi razvoju svog osobnog , pozitivnog mentalnog zdravlja. Njegova aktivna uloga i aktivno partnerstvo pridonosi bržem psihičkom oporavku i socijalizaciji.

Ključne riječi: podrška, mladi, izdvajanje, sigurnost

Sanja Poljak Tolić

Ana Benić Stipčević

Ljiljana Jurić

Ivan Pačić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Slavonski Brod

Dubravka Marušić

Bojan Krsnik

Nikolina Moretić

Adopta – udruga za potporu posvajanju

e-mail: sanja.poljak@socskrb.hr

PODRŠKA MENTALNOM ZDRAVLJU RODITELJA POSVOJITELJA

Podrška mentalnom zdravlju roditelja posvojitelja i posvojene djece izuzetno je važna kako bi se prevenirale poteškoće na emocionalnoj, psihološkoj i socijalnoj razini djece i roditelja. Udruga Adopta- udruga za potporu posvajanju i Udruga Put Slavonski Brod, uz partnerstvo s HZSR, PU Slavonski Brod, provodi projekt „Bildaonica- jačanje odgojnih kompetencija“ roditelja posvojitelja s grupom sudionika u Zagrebu i Slavonskom Brodu. Cilj projekta je povećati kvalitetu života posvojiteljskih obitelji pružanjem aktivne grupne podrške roditeljima kroz jačanje njihovih roditeljskih kompetencija. Tematskim radionicama želi se postići emocionalno osnaživanje roditelja, osigurati bolja dostupnost savjetodavnih usluga, osigurati veća uključenost roditelja u odgoj djeteta te senzibilizirati javnost o potrebama djece u sustavu socijalne skrbi. Kroz grupni rad s posvojiteljima radi se na razvoju specifičnih vještina potrebnih za uspješno roditeljstvo u kontekstu posvojenja, poput razvoja privrženosti, nošenja s traumom i stvaranja osjećaja sigurnosti i povjerenja. Provedenim radionicama u Slavonskom Brodu sudionici su educirani o emocionalnim i psihološkim potrebama djece te su im pruženi alati i strategije za lakše snalaženje i pružanje podrške djetetu u situacijama kad se javljaju pitanja identiteta, biološke obitelji i traume čime su povećali svoje samopouzdanje i osjećaj kompetencije u roditeljskoj ulozi. Kroz razmjenu iskustava teži se stvaranju grupne povezanosti unutar lokalne zajednice radi smanjivanja osjećaja izoliranosti. Od roditelja su dobivene povratne informacije o potrebi kontinuirane stručne podrške kako bi se lakše nosili sa specifičnim potrebama posvojene djece, njihovim emocionalnim i ponašajnim rizicima i problemima a sve s ciljem očuvanja mentalnog zdravlja svih članova obitelji.

Ključne riječi: posvojitelji, mentalno zdravlje, kontinuirana stručna potpora

Tihana Premuž

Natalija Novak

e-mail: Tihana.Premuz@SOCSKRB.HR

Hrvatski zavod za socijalni rad

TKO SKRBI ZA ONE KOJI SKRBE? MENTALNO ZDRAVLJE U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Stručnjaci zaposleni u sustavu socijalne skrbi svakodnevno se suočavaju s emocionalno zahtjevnim situacijama, radom s ranjivim skupinama, visokom razinom odgovornosti i organizacijskim pritiscima. Dugotrajno izlaganje takvom radnom kontekstu povećava rizik od emocionalne iscrpljenosti, sekundarne traumatizacije i profesionalnog sagorijevanja, što može dovesti do narušenog mentalnog zdravlja djelatnika i smanjene kvalitete usluga za korisnike.

Ovaj poster donosi pregled ključnih uvida vezanih uz mentalno zdravlje stručnjaka u području socijalne skrbi, s posebnim naglaskom na modele Maslach i Stamm te istraživanja koja ukazuju na visoku prevalenciju emocionalne iscrpljenosti. Analiziraju se čimbenici rizika i zaštite u profesionalnom okruženju, uključujući kvalitetu timskih odnosa, dostupnost supervizije i organizacijsku podršku. U središtu rada su preporuke za jačanje sustavne podrške zaposlenicima – od institucionalizacije supervizije, preko razvoja internih mreža podrške, do promicanja kulture brige o mentalnom zdravlju stručnjaka. Cilj rada je potaknuti stručno promišljanje o mentalnom zdravlju zaposlenih u socijalnoj skrbi kao preduvjetu kvalitete i održivosti usluga. Poster poziva na razmjenu iskustava, jačanje stručne solidarnosti i izgradnju otpornijeg sustava – koji skrbi i za korisnike, i za one koji im pružaju pomoć.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, sagorijevanje, otpornost, podrška

Tena Prodanović

Franjo Imbrišić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: tena.prodanovic@socskrb.hr

**SURADNJA STRUČNE CJELINE ZA DJECU, MLADE I OBITELJ PU DUBRAVA S
PRUŽATELJIMA USLUGA MENTALNOG ZDRAVLJA**

Sadržaj rada usmjeren je na predstavljanje suradnje Hrvatskog zavoda za socijalni rad Područni ured Dubrava, Stručne cjeline za djecu, mlade i obitelj i postojećih pružatelja usluga koji se nalaze na području naše mjesne nadležnosti. Naglasak je stavljen na prikaz usluga iz područja mentalnog zdravlja koje su dostupne korisnicima Područnog ureda Dubrava u njihovoj lokalnoj zajednici. Ciljanu korisničku skupinu ovog rada predstavljaju djeca, roditelji i obitelji kao cjeline, uključujući i značajne druge osobe koje sudjeluju u skrbi za djecu. U radu ćemo prikazati različite korisničke skupine koje se pojavljuju u našem tretmanu, od djece i odraslih u riziku od narušenog mentalnog zdravlja do djece i odraslih koji imaju utvrđene teže teškoće iz područja mentalnog zdravlja.

Kroz praktični rad Stručne cjeline za djecu, mlade i obitelj uočeni su razni izazovi pri pružanju tretmanskih usluga kao i rastuća potreba za uslugama iz domene mentalnog zdravlja. Nadalje, problematizirat će se kapacitet postojećih pružatelja usluga te prijedlozi za razvoj istih.

Cilj je ukazati na pozitivne strane, ali i nedostatke na strani pružatelja usluga u smislu mogućnosti brige o mentalnom zdravlju na području PU Dubrava, a samim time i uključivanje u tretmanski rad i prevenciju. Zaključno, prikazat ćemo usluge koje smatramo nužno potrebnim u našem svakodnevnom radu.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, usluge, tretman, lokalna zajednica

Petra Rajković

Lucija Kapitanović

Tea Klapirić Bušić

Marija Dimjašević

Vita Anić

Paula Bošnjak

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Peščenica, Zagreb

e-mail: petra.rajkovic@SOCSKRB.hr

SAGORIJEVANJE U POMAGAČKIM PROFESIJAMA - SKRIVENI TERET STRUČNJAKA

Stručnjaci koji rade u pomagačkim profesijama svakodnevno se suočavaju s visokim emocionalnim zahtjevima, odgovornošću i stresom. Psiholozi, socijalni radnici, pravnici, socijalni pedagozi i drugi stručnjaci koji pružaju podršku drugima često zanemaruju vlastite potrebe, što dugoročno može dovesti do sagorijevanja (eng. burnouta).

Sagorijevanje je stanje fizičke, emocionalne i mentalne iscrpljenosti uzrokovano dugotrajnim stresom i preopterećenjem na radnom mjestu. Karakterizira ga osjećaj bespomoćnosti, cinizam prema poslu i smanjena profesionalna učinkovitost. Kod stručnjaka se često razvija postupno i može utjecati na kvalitetu rada s korisnicima, kao i na njihovo vlastito zdravlje i odnose. Rizični faktori uključuju pretjeranu empatiju, visoka očekivanja od sebe, nedostatak podrške i nemogućnost postavljanja granica. Osim individualnih karakteristika, organizacijski uvjeti poput velikog broja korisnika, vremenskog pritiska i nedostatka profesionalne podrške nadređenih institucija dodatno povećavaju rizik.

Ova prezentacija ima za cilj ukazati stručnjacima na ozbiljnost ovog problema, koji često ostaje neprepoznat, kao i dati uvid u konkretne preventivne mjere. Kroz kratki pregled glavnih simptoma sagorijevanja, žele se osvijestiti stručnjaci o važnosti preventivnih mjera i pravovremene podrške. Glavni naglasak prezentacije bit će na davanju smjernica stručnjacima o konkretnim preventivnim mjerama koje mogu poduzeti kako bi zaštitili sebe i svoje mentalno zdravlje od procesa sagorijevanja jer briga o vlastitom mentalnom zdravlju nije slabost, već nužnost za dugoročno uspješno pomaganje drugima. Na taj način, stručnjaci će biti bolje pripremljeni za sprječavanje razvoja procesa sagorijevanja, a što doprinosi zdravijem radnom okruženju i njihovoj vlastitoj dobrobiti.

Ključne riječi: sagorijevanje, pomagačke profesije, prevencija, briga o sebi

Marija Sekondo

Vanesa Orlić

Dom za starije osobe Ksaver

e-mail: ksaver@dom-ksaver.hr

INTEGRIRANE SOCIJALNE I ZDRAVSTVENE USLUGE U ZAŠTITI MENTALNOG ZDRAVLJA U DOMU ZA STARIJE OSOBE

Očuvanje i unaprjeđenje mentalnog zdravlja starijih osoba zahtijeva sveobuhvatan i integriran pristup koji objedinjuje socijalne, zdravstvene i radnoterapijske usluge. U domu za starije osobe, koji uz uslugu smještaja pruža i niz aktivnosti usmjerenih na dobrobit korisnika, provodi se model integrirane skrbi s ciljem jačanja mentalnog zdravlja i ukupne kvalitete života.

U području promocije i zaštite mentalnog zdravlja, dom organizira raznolike i brojne aktivnosti koje uključuju zabavni program, kulturni program, sportsko-rekreacijski program, duhovni program, edukativni program, radno-terapijski program, kreativni program, psihosocijalnu podršku te suradnju s lokalnom zajednicom.

Ključna uloga u provedbi ovakvog pristupa leži u timskoj suradnji socijalnih radnika, zdravstvenih radnika i radnog terapeuta. Njihova svakodnevna komunikacija i razmjena informacija o korisnicima omogućuju pravovremeno prepoznavanje promjena u zdravstvenom i psihološkom stanju, te usmjerenu podršku prilagođenu pojedinačnim potrebama. Suradnja stručnjaka različitih profila temelji se na holističkom pristupu, koji osobu promatra kao cjelinu – uzimajući u obzir njezine fizičke, emocionalne, socijalne i kognitivne potrebe.

Integracijom zdravstvenih, socijalnih i radno-terapijskih usluga, dom stvara podržavajuće okruženje koje aktivno doprinosi očuvanju mentalnog i fizičkog zdravlja, osjećaju sigurnosti, dostojanstva i životnog zadovoljstva korisnika.

Cilj poster prezentacije je prikazati primjer dobre prakse integrirane skrbi u institucionalnom okruženju te istaknuti doprinos timskog rada stručnjaka različitih profila u očuvanju mentalnog zdravlja starijih osoba.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, starije osobe, integrirana skrb, kvaliteta života

Jelena Stanić Lučin

Nikolina Grgić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Velika gorica

e-mail: jelena.stanic.lucin@socskrb.hr

e-mail: nikolina.grgic@socskrb.hr

BURN THE SOCIAL WORKER OUT

Socijalni radnici zaposleni u Hrvatskim zavodima za socijalni rad učestalo se u svakodnevnom radu suočavaju s nesuradljivim i konfliktnim korisnicima, korisnicima u otporu, otežanim uvjetima rada kao što su velika količina posla, manjak radne snage te širok djelokrug rada. Navedeni izazovi učestalo kod socijalnih radnika dovode do sindroma sagorijevanja koji se manifestiraju kroz simptome emocionalne iscrpljenosti, osjećaj smanjenog osobnog postignuća, depersonalizacije, osjećaja nemoći, razdražljivosti, umora, neravnotežu privatnog i poslovnog života, te zdravstvene teškoće. Poster prezentacijom prikazat će se dosadašnja istraživanja o izvorima stresa i sagorijevanju na poslu kod socijalnih radnika, strategijama suočavanja sa stresom kao i o povezanosti sindroma sagorijevanja i zdravstvenih teškoća kod socijalnih radnika. Dosadašnja istraživanja pokazuju da su najčešći izvori stresa kod socijalnih radnika radna opterećenost i nedostatak vremena, nedostatak kontrole u obavljanju socijalne usluge, nejasnoća profesionalne uloge, specifičnosti pojedinih korisnika, izloženost i nesigurnost na radnom mjestu, mala mogućnost napredovanja, nedovoljno nagrađivanje i nedostatak priznanja za rad, nedostatak socijalne podrške, problem balansiranja privatnog i poslovnog života. Prepoznati mehanizmi suočavanja sa stresom obuhvaćaju suočavanje usmjereno na problem, na emocije, suočavanje izbjegavanjem i suočavanje traženjem socijalne podrške. Prezentacijom se želi ukazati na pravovremeno prepoznavanje simptoma sagorijevanja kod socijalnih radnika, sprječavanja profesionalne iscrpljenosti te mogućeg sprječavanja nastanka ili progrediranja zdravstvenih teškoća kod istih.

Ključne riječi: burnout sindrom, mentalno zdravlje, simptomi sagorijevanja, stres, socijalni radnici

Petar Šajfar

Pravni fakultet Osijek

e- mail: psajfar1@pravos.hr

Filip Lažeta

Centar za pružanje usluga u zajednici Osijek - „JA kao i TI“

e-mail: filip.lazeta@socskrb.hr

SKRB TEMELJENA NA ZNANJIMA O TRAUMI KAO DOPRINOS UNAPRJEĐENJA RADA S OSOBAMA S MENTALNIM TEŠKOĆAMA

Koncept kvalitete života ekstenzivno je istraživan, ali i primjenjivan u socijalnom radu. Dijelom je to zbog činjenice da je riječ o vrlo širokom i slojevitom konceptu koji obuhvaća brojne domene svakodnevnog života poput bliskosti s drugim ljudima, uključenosti u zajednicu i mentalnog zdravlja. S druge strane primjena različitih metoda socijalnog rada poput vođenja slučaja, osobno usmjerenog planiranja, savjetovanja itd., u konačnici za cilj ima upravo poboljšanje kvalitete života korisnika.

Skrb temeljena na znanjima o traumi (eng. Trauma Informed Care) pojavljuje se kao pristup koji može unaprijediti primjenu različitih metoda socijalnog rada, a time posredno i doprinijeti boljoj kvaliteti života korisnika. Navedeni pristup naglašava kako brojni neugodni životni događaji koje je osoba proživjela, mogu imati obilježja traume, a time i značajne reperkusije na cjelokupni životni tijek. Drugim riječima, stručnjaka se potiče da trenutnu životnu situaciju, stanje i ponašanje korisnika, ne gleda kao izolirani problem, nego da uzme u obzir sukcesivnost životnog tijeka, posebice obraćajući pozornost na moguće proživljene, a neprepoznate traume. U ostvarenju navedenog, socijalni radnik nastoji saznati što je sve bilo značajno u životu neke osobe, osobito pazeći da ju ne izvrgne retraumatizaciji. Također ne ulazi u proračun traumatskih iskustava, jer je to područje drugih (psiholoških) intervencija. No, svaku intervenciju planira i provodi imajući na umu dobivena saznanja, a sve kako bi rad bio što više osobno usmjeren, tj. u skladu sa specifičnostima pojedinog korisnika.

Kroz poster izlaganje biti će prikazan gore opisani teorijski okvir, prožet primjerima iz rada s osobama s mentalnim oštećenjima koje koriste socijalne usluge pri Centru za pružanje usluga u zajednici Osijek - „JA kao i TI“.

Ključne riječi: skrb temeljena na znanjima o traumi; osobe s mentalnim oštećenjima, kvaliteta života, socijalni rad.

Merica Šarčević

Maja Šegović

Karla Grozdanić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Split

PRIMJER DOBRE PRAKSE MEĐUSEKTORSKE SURADNJE U OČUVANJU MENTALNOG ZDRAVLJA I FUNKCIONALNOSTI OBITELJI U RIZIKU – SLUČAJ ČETVEROČLANE OBITELJI U LOKALNOJ ZAJEDNICI

U radu se prikazuje primjer dobre prakse međusektorske suradnje u lokalnoj zajednici na slučaju četvero odrasle braće i sestara koji se nalaze u višestruko složenoj životnoj situaciji, obilježenoj kombinacijom narušenog mentalnog i fizičkog zdravlja, intelektualnim teškoćama, socijalnom ranjivošću te ograničenim funkcionalnim kapacitetima. Poseban naglasak stavljen je na očuvanje mentalnog zdravlja, život u zajednici i sprečavanje institucionalizacije, unatoč izrazito otežanim okolnostima. Složenost slučaja proizlazi iz nepokretnosti jednog brata, koji je nakon moždanog udara u potpunosti ovisan o tuđoj pomoći, kao i iz činjenice da su druga dva člana – brat i sestra – osobe s intelektualnim teškoćama, oduzete poslovne sposobnosti i pod skrbništvom trećeg brata. Iako iskazuje pozitivan odnos i spremnost na brigu, skrbnik je zbog vlastitih zdravstvenih tegoba ograničen u provedbi konkretne skrbi i nadzora.

Zahvaljujući širokoj i kontinuiranoj međusektorskoj suradnji, uključujući zdravstvene ustanove, sustav socijalne skrbi, centre za odgoj i obrazovanje, vjerske zajednice, organizacije civilnog društva, lokalnu upravu te podršku pojedinaca iz zajednice, spriječena su tri potencijalna institucionalna smještaja. Korisnicima je omogućeno ostati u vlastitom stambenom prostoru, u okruženju koje poznaju i gdje se osjećaju prihvaćeno.

Uspjeh ove intervencije potvrđuje značaj koordiniranog i holističkog pristupa u socijalnom radu, u kojem svi uključeni sektori doprinose zajedničkom cilju, očuvanju psihosocijalnog funkcioniranja i kvalitete života korisnika. Očuvanje rutine, osjećaja kontrole i pripadnosti lokalnoj zajednici ključni su elementi zaštite mentalnog zdravlja, osobito kod osoba s kompleksnim potrebama. U tijeku su pripremne radnje za realizaciju dugoročnih rješenja, organiziranog stanovanja u poznatom okruženju za dvoje korisnika s intelektualnim teškoćama te smještaj trećeg korisnika u odgovarajuću ustanovu unutar županije, kako bi se sačuvala emocionalna povezanost i omogućili redoviti kontakti među članovima obitelji.

Ključne riječi: međusektorska suradnja, mentalno zdravlje i zajednica.

Maja Šicel

Jelena Mihelj

Ivan Turković

Dom za starije osobe Dubrava – Zagreb

e-mail: maja.sicel@gmail.com

GUBITAK I PROCES ŽALOVANJA U STARIJOJ DOBI

Tema žalovanja u starijoj dobi osobito je važna u institucionalnim uvjetima poput domova za starije osobe gdje korisnici često doživljavaju niz gubitaka kao što su smrt bliskih osoba, gubitak zdravlja, neovisnosti i socijalnih uloga. Ti gubici mogu značajno utjecati na emocionalno stanje i kvalitetu života korisnika. Poster prezentacijom prikazat će se uloga socijalnog rada u prepoznavanju i pružanju podrške starijim osobama koje prolaze kroz proces žalovanja u institucionalnom okruženju. Polazi se od teorija žalovanja uz prikaz intervencija koje socijalni radnici koriste u svakodnevnom radu. Socijalni radnici imaju ključnu ulogu u pružanju emocionalne podrške kroz individualne i grupne razgovore, organizaciju aktivnosti, te suradnju s drugim stručnjacima. Poseban naglasak stavlja se na stvaranje sigurnog prostora u kojem je izražavanje tuge prihvaćeno i podržano, bez stigmatizacije. Žalovanje u starijoj dobi zahtjeva sveobuhvatan, empatičan i individualiziran pristup. Socijalni radnik, kroz svoje metode i prisutnost, omogućuje korisnicima da tugu ne proživljavaju sami, već u okviru zajednice koja razumije i poštuje njihova iskustva. Podrška korisnicima u procesu žalovanja može značajno doprinijeti očuvanju mentalnog zdravlja i osjećaju dostojanstva starijih osoba.

Ključne riječi: žalovanje, starije osobe, gubitak

Bernarda Šimunic

Anamarija Sušilović Radmanić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava

e-mail: Bernarda.Simunic@SOCSKRB.HR

ZAŠTITA MENTALNOG ZDRAVLJA STRUČNJAKA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Mentalno zdravlje zauzima posebno mjesto kada govorimo o kvaliteti života pojedinca i funkcionalnosti društva jer ono omogućuje razvoj i očuvanje vlastitih potencijala, nošenje s različitim stresorima te u konačnici doprinosi kvalitetnijoj zajednici.

Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) definirala je mentalno zdravlje kao stanje dobrobiti u kojem pojedinac ostvaruje svoje potencijale, može se nositi s normalnim životnim stresom, može raditi produktivno i plodno te je sposoban pridonositi zajednici (WHO; 2001). "Zdravlje predstavlja kompletno fizičko, mentalno i socijalno blagostanje, a ne samo odsustvo bolesti i nemoći." (SZO)

Stručnjaci zaposleni u sustavu socijalne skrbi svakodnevno su izloženi visokim psihološkim, emocionalnim i profesionalnim pritiscima, a što ih čini posebno ranjivima u pogledu mentalnog zdravlja. Najčešći uzročnici stresa su rad u neadekvatnim uvjetima, neracionalnoj raspodjeli posla, prevelikom opterećenju, nerazumnim radnim ciljevima, nezaštićenosti od strane agresivnih korisnika, negativna medijska eksponiranja, izravan kontakt s osobama u kriznim situacijama (žrtve nasilja, zlostavljana djeca, siromašne obitelji i pojedinci te druge socijalno ugrožene kategorije). Takva dugotrajna izloženost stresu, sekundarna trauma i sindrom sagorijevanja (burnout) česta su pojava u ovoj djelatnosti.

Poster prezentacijom prikazat ćemo kako zaštititi mentalno zdravlje stručnjaka u sustavu socijalne skrbi kroz prevenciju i osnaživanje (edukacije, supervizija), kako prepoznati prve simptome (emocionalne, fizičke, kognitivne i ponašajne reakcije) te metode samopomoći (mindfulness, optimizam, tjelovježba, boravak u prirodi, humor, itd). Ulaganje u zaštitu mentalnog zdravlja stručnjaka u sustava socijalne skrbi izuzetno je važno jer se time poboljšava se ne samo njihova dobrobit, već i kvaliteta pružanja usluga svim korisnicima sustava socijalne skrbi.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, stres, prevencija, metode samopomoći

Hrvoje Šimunović

Ana Kozjak

Cvita Šimić

Dora Krsteski

Diana Gaćina

Dom za starije osobe Maksimir, Zageb

e-mail: socijalnirad@dom-maksimir.hr

OČUVANJE MENTALNOG ZDRAVLJA STARIJIH OSOBA U DOMU ZA STARIJE OSOBE MAKSIMIR

Osobe starije životne dobi izložene su riziku narušavanja mentalnog zdravlja zbog pogoršanja fizičkog zdravlja koje može voditi gubitku autonomije, izostanku socijalne podrške, ekonomske deprivacije i velikih životnih promjena kao što je gubitak voljenih osoba, umirovljenje i preseljenje u ustanove socijalne skrbi. U Domu Maksimir velika pozornost usmjerena je na očuvanje mentalnog zdravlja korisnika koristeći holistički pristup te se jednaka pozornost stavlja na njegovo emocionalno, fizičko i duhovno blagostanje. Poster prezentacijom će se prikazati važnost multidisciplinarnog pristupa koji uključuje stručne radnike Doma zdravlja (liječnica obiteljske medicine), vanjske suradnike (neurolog, psiholog) i stručne radnike Doma (socijalni radnici, radni terapeuti, medicinske sestre/tehničari i fizioterapeuti). Socijalni radnici u domu kao spona između korisnika, obitelji i drugih stručnjaka individualiziraju i prilagođavaju aktivnosti ovisno o afinitetima i dosadašnjem načinu života korisnika u svrhu očuvanja preostalih kognitivnih funkcija izrađujući individualni plan rada. Individualnim planom organizira se provođenje psihosocijalnih i radno okupacijskih aktivnosti u svrhu očuvanja mentalnog zdravlja korisnika. Aktivnosti koje provode stručni radnici doma su: tjelesne aktivnosti, grupe podrške, kreativne radionice, zabavno socijalne aktivnosti, kulinarske radionice, grupe za očuvanje kognitivnih funkcija, grupe duhovne potpore i volontiranje korisnika. Svaka od navedenih aktivnosti ima cilj promicanje kognitivnih funkcija, poticanje društvenih interakcija, ublažavanje depresije i anksioznosti te usporavanje tijeka bolesti demencije. Kod korisnika kod kojih su primijećeni i dijagnosticirani problemi mentalnog zdravlja, višegodišnjom suradnjom sa udrugama civilnog društva, osigurava se individualna i grupna psihološka podrška. Cjelokupna organizacija rada u Domu uključivanjem svih stručnih radnika na čelu sa socijalnim radnikom doprinosi očuvanju mentalnog zdravlja, osiguravajući dostojanstven i ispunjen život starijih osoba.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, starije osobe, rizični faktori, multidisciplinarni pristup, zdravo starenje

Bibijana Šoša

Klara Milaković

Dom za starije i nemoćne osobe Split

Dislocirani objekt Stari Grad

e-mail: biba.sosa@gmail.com

INTEGRACIJA KORISNIKA OBOLJELIH OD ALZHEIMEROVE BOLESTI I DRUGIH DEMENCIJA U ZAJEDNICU DOMA ZA STARIJE OSOBE

Poster prikazuje slike radionica u sklopu radnih aktivnosti Doma za starije i nemoćne osobe Split, Dislociranog objekta Stari Grad uz navedene citate koji predstavljaju iskustva suradnje korisnika bez poteškoća mentalnog zdravlja sa korisnicima sa dijagnosticiranom Alzheimerovom bolešću i drugim demencijama a kao predložak za promišljanje i/ili planiranje aktivnosti u budućem profesionalnom djelovanju u svrhu kvalitetnije integracije korisnika oboljelih od Alzheimerove bolesti i drugih demencija u domovima za starije osobe. Stambena jedinica i jedinica za pojačanu njegu gdje su smješteni i korisnici oboljeli od Alzheimerove bolesti i drugih demencija predstavljaju dva, gotovo u potpunosti odvojena, organizacijska dijela doma za starije osobe. Aktivnosti radne terapije odnosno organiziranog provođenja slobodnog vremena otvaraju mogućnost za socijalno uključivanje korisnika sa navedenim dijagnozama u zajednicu.

Šest korisnika bez poteškoća mentalnog zdravlja koji su prisustvovali organiziranim aktivnostima sa korisnicima oboljelim od Alzheimerove bolesti i drugih demencija sudjelovalo je u polustrukturiranom intervju s ciljem opisivanja iskustva ostvarene suradnje. Saznajemo da neki korisnici smatraju prijašnje osobno iskustvo sa oboljelim osobama važnim dok neki prepoznaju nedostatak informiranosti o samoj bolesti kao prepreku za ostvarivanje zadovoljavajuće suradnje sa oboljelim korisnicima. Ponekada ih frustriraju obrasci ponašanja oboljelih, veći angažman djelatnika koji iziskuju te slabije izvedbe u aktivnostima u kojima sudjeluju. Korisnici prepoznaju i prednosti ovakve suradnje kroz osobno zadovoljstvo angažmanom i brigom za oboljele te kroz vidljivu sreću i veselje koje oboljelim osobama donosi sudjelovanje u zajedničkim aktivnostima.

Ključne riječi: socijalna uključenost, demencija, dom za starije osobe, iskustva

Dora Trgovec

Petra Horvatić

Marijana Rodin

Tanja Kotolenko

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Varaždin

e-mail: dora.trgovec@socskrb.hr

POMAŽEM, ALI I JA TREBAM POMOĆ: BURNOUT U SOCIJALNOJ SKRBI

Briga za mentalno zdravlje uz permanentno stručno usavršavanje zasigurno je najvažnije za ostvarivanje adekvatne produktivnosti u poslu. Stručnjaci u sustavu socijalne skrbi svakodnevno se suočavaju s emocionalno zahtjevnim situacijama, rade pod pritiskom, uz često ograničene resurse i visoka očekivanja. Iako su posvećeni pomaganju drugima, često zanemaruju vlastite potrebe, što povećava rizik od profesionalnog sagorijevanja (burnouta). Burnout se ne razvija preko noći – on je rezultat kroničnog stresa, emocionalne iscrpljenosti i osjećaja nemoći koji se nakupljaju kroz vrijeme. Cilj ove poster prezentacije je izložiti stanje mentalnog zdravlja, posebice profesionalnog sagorijevanja stručnih radnika Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Obiteljskog centra na području Varaždinske županije. U istraživanju je sudjelovao ukupno 41 stručnih radnika, a rezultati su prikupljeni on-line upitnikom koji je dostavljen putem e-maila i/ili aplikacije Teams. Rezultati pokazuju da sudionici prepoznaju najčešće faktore koji doprinose sagorijevanju, koriste brojne zaštitne čimbenike i tehnike samopomoći kako bi očuvali svoje mentalno zdravlje. Iako sudionici primjenjuju određene tehnike samopomoći u svakodnevnom životu, i dalje smatraju da postoji prostor za brojne pozitivne promjene u radnom okruženju kako bi smanjili stres, a samim time i očuvali mentalno zdravlje i prevenirali sagorijevanje. Kroz konkretne primjere i preporuke, potičemo na promišljanje: kako pomoći drugima, a istovremeno sačuvati sebe? Jer briga o vlastitom mentalnom zdravlju nije sebičnost – to je temelj održive profesionalne prakse.

Ključne riječi: profesionalno sagorijevanje, mentalno zdravlje stručnjaka, kronični stres, burnout, briga o sebi

Valentina Vinković Sabolić

Centar za pružanje usluga u zajednici Ivanec

e-mail: valentina.vinkovic@gmail.com

**ULOGA VODITELJA MJERE INTENZIVNE STRUČNE POMOĆI I NADZORA NAD
OSTVARIVANJEM RODITELJSKE SKRBI U JAČANJU MENTALNOG ZDRAVLJA
RODITELJA U RIZIKU**

Mjera intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem roditeljske skrbi predstavlja značajan alat u zaštiti dobrobiti djece, ali i u jačanju kapaciteta roditelja koji se nalaze u riziku. U fokusu rada je prikaz uloge voditelja ove mjere kao važnog izvora stručne i emocionalne podrške roditeljima koji se suočavaju s izazovima u roditeljstvu i vrlo često narušenim mentalnim zdravljem. Voditelji mjere, u okviru polugodišnjeg angažmana s učestalošću od dva puta tjedno, ulaze u obiteljski sustav te kroz savjetodavni rad s roditeljima i djecom nastoje potaknuti pozitivne promjene u odnosima, komunikaciji i svakodnevnom funkcioniranju. Uz individualizirani pristup obitelji, voditelji redovito surađuju s ostalim dionicima – hrvatskim zavodom za socijalnu skrb, školama, zdravstvenim službama i drugim relevantnim ustanovama – čime pridonose koordiniranijem pristupu u skrbi za obitelj. Kroz poster prezentaciju će biti prikazani ključni elementi rada voditelja mjere, najčešći izazovi u provedbi te pozitivni učinci koji se bilježe na razini mentalnog zdravlja roditelja. Zaključno, rad će istaknuti potrebu za prepoznavanjem ove mjere kao sredstva ne samo kontrole i nadzora, već i osnaživanja roditelja kroz stručnu i kontinuiranu podršku u prirodnom okruženju.

Ključne riječi: intenzivna stručna pomoć, roditelji u riziku, mentalno zdravlje, roditeljska skrb, savjetodavni rad

Sanja Zdep

Maja Mikulec Lončarić

Dom za odrasle osobe Nuštar

e-mail: sanja.zdep@socskrb.hr

PERCEPCIJA PRIHVAĆENOSTI I STIGMATIZACIJE U DOMU I ZAJEDNICI

Prihvaćenost i stigmatizacija osoba s mentalnim oštećenjem ključni su pokazatelji njihove socijalne uključenosti, pri čemu stigmatizacija često predstavlja prepreku ravnopravnom sudjelovanju u zajednici i ostvarivanju osnovnih ljudskih prava. Ovo istraživanje provedeno je među korisnicima Doma za odrasle osobe Nuštar s ciljem ispitivanja njihove percepcije prihvaćenosti i mogućih iskustava stigmatizacije unutar doma i u lokalnoj zajednici. U istraživanju je sudjelovalo 100 korisnika, prosječne životne dobi 57 godina, s boravkom u domu oko 11 godina.

Rezultati su pokazali visoku razinu pozitivnog doživljaja međuljudskih odnosa u ustanovi – 79 % korisnika izjavilo je da se osjećaju u potpunosti poštovano od strane zaposlenika, dok 87 % smatra da su ravnopravni unutar doma. Ipak, 13 % korisnika navelo je da su doživjeli omalovažavanje ili negativne komentare od strane pojedinih zaposlenika.

U odnosu na lokalnu zajednicu, većina korisnika, njih 96 % izjavila je da se osjećaju dobrodošlo prilikom odlaska u selo, a 94 % ih ne osjeća stigmatu zbog statusa korisnika doma. Samo 3 % korisnika doživjelo je neugodne komentare ili uvrede od strane mještana.

Zaključno, rezultati ukazuju na visoku razinu zadovoljstva korisnika socijalnom uključenosti, kako unutar doma tako i u lokalnoj zajednici, uz rijetku pojavu pojedinačnih negativnih iskustava. Istraživanje naglašava važnost kontinuirane edukacije zaposlenika te senzibilizacije lokalne zajednice s ciljem jačanja osjećaja prihvaćenosti i ravnopravnosti osoba smještenih u institucijama.

Ključne riječi: osobe s mentalnim oštećenjem, socijalna uključenost, stigmatizacija

Ines Žabarović Tikvić

Petra Mačković

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: ines.zabarovictikvic@socskrb.hr

ZAŠTITA MENTALNOG ZDRAVLJA ŠTIĆENIKA PRUŽANJEM USLUGA U ZAJEDNICI

Osobe lišene poslovne sposobnosti su jedna od posebno osjetljivih kategorija korisnika s kojima je potrebno kontinuirano raditi, pratiti ih, pozivati na suradnju te motivirati za pozitivne promjene, a sve s ciljem očuvanja njihovog mentalnog zdravlja. Prikazati će se način na koji sustav socijalne skrbi s drugim dionicima djeluje u zaštiti mentalnog zdravlja osoba lišenih poslovne sposobnosti pružanjem socijalnih usluga u zajednici. Izazovi rada s osobama pod skrbništvom vezani su uz motiviranje korisnika na suradnju, uključivanje u zajednicu, vođenje adekvatne brige o sebi te uz raspolaganje novčanim sredstvima s jedne strane. S druge strane potreban je određen nadzor nad redovitim liječničkim pregledima i brigom o zdravlju, provjera stambenog prostora štićenika čime može doći do narušavanja odnosa povjerenja pa tako i narušavanja mentalnog zdravlja štićenika. S ciljem postizanja kvalitetnije skrbi i zaštite potrebno je u radu sa štićenicima uključiti i druge dionike u zajednici. Povoljnije ishode za štićenike odnosno zaštita mentalnog zdravlja štićenika mogla bi se osigurati putem postojećih usluga koje pružaju Centri za pružanje usluga u zajednici što uključuje usluge savjetovanja, stručne podrške, boravaka i organiziranog stanovanja uz adekvatnu stručnu podršku. Rad na terenu ukazuje na potrebu širenja socijalnih usluga osnivanjem mobilnih timova za osobe lišene poslovne sposobnosti (multidisciplinarni pristup stručnjaka iz zdravstvenog sustava i sustava socijalne skrbi) te suradnja s udrugama osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja iz lokalne zajednice.

Ključne riječi: zaštita mentalnog zdravlja, skrbništvo, usluge u zajednici